Statuto

Collegiattis Stegna

I2

Instrum.to Ideo elegit et deputauit tantum unum hominem et Idcirco diuisio Territorij est facienda in quatuor partes quarum tres sunt assignandae Communitati Collistat, et quarta pars Vniuersitati Turris tum quia ex d.o Instro d.e tres partes spectant ad Coitatem Collistat tum et quia Communitas Collistat exercet iurisd.nem pro tribus partibus Et quia ex.o dicebatur quod electio d.orum quatuor hominum esset facta in concilio gnali et propterea non magis ab hominibus Collistat, quam ab hominibus Turris fuerunt etiam illi tres homines Collistat deputati uti peritiores Ideo ad tollendum huiusmodi obiectum datur concilium particulare Collistat in quo cernitur quod d.a electio trium hominum fuit facta ab hoibus Collistat in concilio particulari prout in sum.o n.o 2. Si ergo uerum est quod Iurisdictio cohereat Territorio sicut nebula supra paludem per necesse fatendum est ex territorio tantum deberi quartam partem Vniuersitati Turris quia pro quarta parte tantum exercet iurisd.nem prout colligitur ex dicto Instro electionis hominum ad conficienda capita damnorum datorum nec pot assignari aliqua ratio cur Vniuersitas Turris unum ex quatuor hominibus tantum elegit nisi ratione quartae partis quam tantum habet et Communitas Collistat elegit tres ex quatuor hominibus quia habet ex Territorio tres partes, et sic coniungendo supradictum Instrum.tum capitulorum cum isto

Iv

damnorum datorum plene probato tres partes ex territorio
spectare ad Communitatem Collistat et quartam partem spec-
tare ad Vniversitatem Turris et ita eo faciendam divisionem
Corroboratur ex alio Instro noviter reperto et in actis
producto rogato sub die 4 Martij 1544 in Sum.o n.o 3.o
In quo habetur quod vertente lite et differentia super
catastis fuerunt electi quatuor homines ad recognoscendum
possessiones hominum particularium tam veteras quam novas quorum
tres fuerunt electi a Communitate Collistat et quartus ab Vniversitate
Turris et ulterius (quod ponit sine me gladium ad radices)
in d.o Instro Inter cetera fuit conventa prout ibi.
Et si aliqua ex possessionibus d.rum locorum contigeret quod non re-
periantur annotata nec descripta in aliquo dd. Catastrorum tunc
et eo casu d.arum possessionum de quatuor partibus tria des=
cribantur in Catastro Collistattis alia vero in Catastro
Turris iuxta solitum antiquum et ut latius in d.o sum.o 3.o
Haec verba Instri antiqui plene demonstrant divisionem esse
faciendam in quatuor partes quarum tres debent assigna-
ri Communitati Collistat et quarta pars Vniversitati Turris
Et ne dicat pars ad.a quod hoc Instrum loquatur de possessionibus
reperiendis non descriptis non autem de his quae sunt descriptae
in Catastis quia pro responsione notanda sunt verba illa iuxta
antiquum solitum quae clare demonstrant quod etiam
antiquitus hoc pacto erat facta divisio, vnde ex tot Instris

et

R

1r

Ius [illegible] Ictori[illegible]ctio [illegible]nana

Approbatio Ill.mi D. Mahurb[illegible] [illegible] — 113

Approbatio Ill.mi D. Troili Valignani — 11[illegible]

Quod Massarij tantum quor menses durent — 11[illegible] t.o

Quod non intret in consilio tantu homo p. fou[illegible]ari — 117 t.o

ii · Quod Cancell.s tantum quor menses duret — 113 t.o

iii Quod Cam.s tantu quor p. menses duret secre[illegible] — 114

v Quod nemo possit respicere off.s massarij — 114

vi Quod Fiscalis nihil agat in Consilio nec busolet — 114

vii Quod si notarius sit extratus mas.s et Cancel.s sit Cancel.s — 114

viii · Quod p. sex homines eligantur homines in serviendi p. massau — 114

ix Quod xxx eligant. Probi homines p. massa.to — 114 t.o

x · Quod temp.e dier. xv antea moneat Dnus Catri — 114 t.o

xi Quod absente aliquo alter de sua domo in Consil.o admit. — 115

xii Quod Canc.s exigat penas — 115 t.o

xiii Quod p. Mass.os fiant propositę — 115 t.o

xiiii Quod non possint p. mas.os mitti Amb.s nec aliquid donari, nisi sequa.r p. Consilio — 116

xv · Qd. massarij fiant per Consilio — 116

xvi · Qd. Vic.s sive Pretor assistat in extrat.e &c — 116

xvii · Qd. Pretores sint longinqui p. mill. quinq. saltem — 116

xviii · Quod observ.r Festa iuxta Ritum S. Eclesię — 116 t.o

xix · Qd. secund. Bullam Motu Proprij, et Const.nes puniantur delicta ut ibi — 116 t.o

xx · Qd. in delictis levibus ad formam statuti procedatur — 116 t.o

Finis

1v

R

Sensualitas humana decli-
:net, vergat et urgeat ad
malum et secundum
varietatem temporum
statuta quoque varientur
humana pro eo, quod novis
morbis nova convenit
antidota praeparare. Ideo
resecatis superfluis simi-
libus et contrarijs in statutorum
et breuium Castrorum
praedictorum Codicibus involu-
:tis praesens statutorum ad
honorem et reverentiam atque
laudem Omnipotentis Dei
et Gloriosissimae Virginis
Matris eius sub cuius
tutela potenti suffragio
Commune praefatorum Castrorum
defendit et in pace tran-
:quilla suorum interventu

2v

precaminerum gubernat
et Beatorum Apostolorum
Petri et Pauli, et omnium
Sanctorum Dei nec non ad
honores Ill.^{ore} V.V. statum
pacificum et tranquillum
Comunis Collistatti, et tur:
:ris et pacis perpetue conum

De quinque Antep.^s
Cam.^o et Cons.^{ijs} fiendis

Capitl. p.^{us} Statuimus, et ordinamus
quod quinque Antepositi
super Regimine, et Guber:
natione Comunis dicti
Castri Ursini sine Collist.^s
eligantur et eligi debeant
hoc modo scil. quod post
aperturam presentis Statu
:ti, quinque Antepositi d.^{ti}
Castri, qui pro tempore

fuerint, teneantur, et debe:
:ant in termino octo dierum
ante finem eorum Offitij
eligere quatuor probos
et discretos viros dicti
Castri ad penam ducatorum
quinque pro quolibet
ipsorum qui quidem
quatuor homines teneantur
et debeant facere nouam
electionem et bussolam dic:
:torum quinque Antepositorum
et debeant imbussolare
uiginti probos et discretos
uiros aptos ad Regimen
et Gubernationem Communis
dicti Castri, qui uiginti
homines scribantur in
quodam breuicello per
Notarium Communis, scilicet

3v

quinque dictorum hominum
in quolibet brevicello du:
:modo d(ic)ti quinque homines
non attineant se ipsos ad
invicem usque in secundum
et tertium gradum qui sint
quinque Antepositi ad regi:
:men et gubernationem d(ic)ti
Castri, quorum Offitium
duret per sex menses et
si dicti quatuor homines
fuerint negligentes in
in p(rae)dictis in dictum ter:
:minum octo dierum tene
:antur soluere d(ic)tos penam
quinque solidorum pro quo:
libet ipsorum et nihil(omi)n(u)s te:
:neantur antequam relin
:quant Offitium infra ...
dies facere d(ict)a electiones
sub eadem pena duplicata

Et quia dificile est in obviis
occurrentiis, et necessariis
dicti Communis congregare,
et coadunare publicam
et generalem arengam
Cõis et homines dti Castri
et ubi est multitudo est
confusio; Ideirco Volumus
quod pfati quatuor homes
electi supp nova electione
pdicta, teneantur et de-
-beant facere bussolam
et imbussolare unum
hominem dti Castri pro
quaq; Sare, et plures si eis
videbitur, et scribentur, et
Mittentur sexdecim pro
qualibet bussola seu bre-
vicello, qui sint de numo
sexdecim Consiliariorum.

nº de 16 Conseglieri

4v

dicti Castri, et scribantur
per Notarium Communis
in quodam brevicello quo:
:rum Offitium duret per
sex Menses ut supra temp.e
dictorum quinque Antepositor.
Et predicte bussole sive bre:
:vicelli fiant per duos annos
prox.e futuros et finito d.o
tempore de nova elect.ne
Regiminis d.ti Castri futuris
temporibus similis semetur
per quinque Antepositos
d.ti Castri qui pro tempore
erint ad d.ta penam ———

De electione Cam.ii
durante per annum

Item Statuimus et Ordina:
C. ii :mus quod quatuor homines =
=prediti

predicti qui fuerint deputati
ad ellectionem Massariorum
debeant facere electionem
duorum Proborum Virorum
qui fungantur et fungi
debeant Offitio Camerarij
et illos annotare in duo:
-bus brevicellis sic singula
Nomina in singulis brevi:
:cellis et facta extractione
Massariorum quae fit post
Festum S. Petri debeat extra:
:hi unus brevicellum ex
bussolo et qui extractus fue:
:rit fungatur Offitio Came:
:rarij, Cuius Offitium duret
per annum et sit temporis
duplicis Massariatus, et
finita

finita extractione, debeat
fieri Noua Electio ut s.a
ita tamen durante quin:
:quennio unus, et idem non
possit esse pluries Camer.s

De extract.e Noui Regiminis

C III Item Statuimus et Ordinamus
quod omni anno intrante
Mense Ianuarij in octo
dies ipsius Mensis Vicar.s
et Antepositi ad regimen
d.ti Castri, teneantur et
debeant cohadunare Con:
:silium sexdecim Consilia:
:riorum vel generale aren-
gam Com.s et hominum d.ti
Castri in quo quid Consilio
vel

vel Avenga duo ex dictis
bevicellis per quemdam
puerum debeant extra-
-here, scilicet unus de offitio quin-
-que antepositorum et Camer.
et alterum de Offitio duodecim
Consiliariorum. Quinque
Antepositi, Camerarij
et Consiliarij predicti curent
eorum offitium facere, gerere,
et exercere bona fide, et
sine fraude, ac utilia
Comunis dicere et facere,
et inutilia pretermittere
remotis ab eisdem pro se-
mestri tunc proxime
futuro incipiens a Klendis
dicti Mensis

6v

Mensis Januarij et finiendo
februarij, ut sequitur usque
ad kalendas Mensis Junij
proximi venturi, et ut sic
alios Novos Officiales qui simi-
:liter iuraverint eorum offitium
legaliter exercere. et ire ad Consi-
:lium, quando vocati fuerint
per sonum Campane, vel
per bainulum dicti Castri, et quid
quid factum gestum, ordinatum
et reformatum fuerit per dictos
quinque Antepositos, et
sexdecim Consiliarios, va-
:leat, et teneat pleno iure,
et sit ratum gratum et firmum.
et plenam obtineat roboris
firmitatem, ac si esset factum
gestum

gestum, ordinatum et reformatum
in generali Arenga Communis
et hominum d(ic)ti Castri, excepto
quod non possint facere
aliquam gratiam de ullis re
vel quantitate pecunie,
que deveniret et solvi deberet
in d(ic)to Communi per quamcumque
personam quacumque occasione
ad penam decem librarum
seu Iulios otto pro quolibet
ipsorum et qualibet vice et
faciat unam cannam Muri
super Muro d(ic)ti Castri pro
quolibet ipsorum quorumque Ante-
n.° 26 de Consigli ... positorum et sexdecim Consiliariorum
predictorum

17v

predictorum et nihil gratia

facta habeatur pro non facta

sed gratiatus solvere habeat

ac si nulla gratia habuisset

De prepositis fiendis
in Arenga et Consilio
Comunis dicti Castri

Item Statuimus et Ordinamus

C. IIII quod Consilium vel Arenga

dicti Castri Comunis publica

Comunis et hominum dicti

Castri quomodocumque congrega

ri contingerit Mandato Vica:

:rij et quinque Antepositorum

dicti Castri Notarius Comunis teneatur

et debeat in ipsis arenga et

Consilio facere prepositas

in ipsis et preponentur uti

fuerit

8r

fuerit necessaria, et opportu=
num, habita matura delibe=
ratione, et determinatione
de illo quod reponi opporret
cum Vic.o et quinque Anteppo.tis
d.ti Castri, et quicquid fuerit
quemodocumq. et qualiter=
=cumq. in dictis Consilio uel
avenga debeat mitter. ad
partitum et ad bussolas, et
pallucetas siue fabas, et non
alio Modo ad pena in libros
octo pro quolibet dictorum Viri.y
et Antepositorum. et qualibet
uice, saluo quod in d.to Consilio
uel avenga non tractetur
de facto Viri d.ti Castri, quod
tunc possit fieri o.i Modo, et
More

8v

more solito absque alia pe-
na, et quidquid fuerit obtentum
per predictos uel Maiorem
partem ipsorum ualeat, et
teneat pleno Iure, si aliter
fuerit non teneat nec ua-
leat ullo modo, teneanturque dicti
Antepositi, et Not.s Coij mictere
in dictis Consilijs uel arenga
quodlibet, et partitum de per se
singulariter, et diuisim, et non
plura ad penas predictas pro quolibet
ipsorum et qualibet uice, et id quod
semel uel bis fuerit missum
ad partitum et ad bussolas, et pal-
lictas dicti quinque Antepositi
et Not.s non possint ullo modo
amplius mictere ad partitum

ad dictam

9r

dictas penas pro quolibet ipsorum

contrafaciente, quarum penarum

medietas sit Curie dicti Castri,

et alia vero medietas sit co-

munis dicti Castri, et quilibet de dicto

Consilio vel arenga teneatur

et debeat mictere ambas manus

in dictis bussolis ad penam decem

baioccorum pro quolibet contrafaciente

et vice qualibet.

Volumus atque declaramus quod

factis dictis prepositis in dictis

Consilio vel arenga, quicumque

vult dicere vel arengare et

consulere vadat ad locum

deputatum per Vicarium et quinque

antepositos dicti Castri ad dicendum

super dictis prepositis et non

dicat alibi ad penam decem

baioccorum.

9v

baioccorum pro quol. contraf.te

et qual. uice, et nullus possit

in dictis Consilio uel arenga

loqui, quod sentiat. nisi ad dtum

locum ad penam sd.a pro quolibet

contraf.e, ac etiam nullus possit

in dictis Consilio uel arenga

dicere uel preponere aliquid

extra prepositas factas ad dtam

penam pro quolibet contraf.e

sine licentia Vicarij et quinque

antepositorum et Not.s Comunis

lectis dictis prepositis debeat

dicere, et protestare omnibus

existentibus in dictis Consilio

uel arenga quod nullus

exceat in dicendo de dictis prepo

:sitis ad pena sdam: Adijcientes

insuper quod quinque Antep.ti

et Not.s Cois debeat secedere à

parte

parte in loco secreto et lege:
:re omnia dicta, redicta et facta
per consultores suprascriptos d(ic)tis propposi:
:tis et debeant capere et mitte:
:re ad partitum in duas bussolas
et palluctos melius dictus pro
utilitate et comodo Co(mmun)is ad pe:
nam p(rae)d(ict)a(m) duorum baioccorum pro
quolibet ipsorum contrafaciente

Quod Ordinamenta et
facta per Arenga et Consilium
valeant

C.V. Item Statuimus et Ordinamus
quod omnia et singula Ordi:
namenta et reformaciones
que imposterum fierent post
appertuream presentis Statu:
:tus generale arenga Comune
Universitatem d(ic)ti Castri Visini
seu Collegrattis

9v

10v

Colligatis non valeant nec

Anno

teneant nisi per unum annum

sive per spatium unius anni

salvo et reservato quod si

per d.as arengas non delibera:

:retur mitter. et scribere in

Volumine p.ntis Statuti, quod

si describer: aliqua reformatio

fienda in p.nti Statuto, tunc

d.ta Reformatio valeat, et te:

:neat pleno iure omni temp.e

et omnia Ordinamenta, et

reformationes factae et fiendae

in d.to Castro, et eius territorio

per quinque antepositos

n.o 16. Consiglieri

et sexdecim consiliarios, et

Massarios d.ti Castri, valeant,

et teneant et sint rata, et

firma, et plena obtineant

roboris

112

roboris firmitate durante

tempore eorum Offitij tantum,

et non ultra, dummodo non

sint contra iurisd.ne d.ti Castri,

eo casu non ualeant, neque

teneant et nullius sint ualoris.

Statuentes insuper quod p.fati

quinque Antepositi non pos-

sint facere aliquam reforma-

tione, nec aliquid ordinare

ultra, et preter formam Capitis

Statuti, sine consensu, presentia

et matura deliberat.e supradic.

n.o 16 Consiglieri XVI Consiliariorum seu Ordinis Aren-

ghe d.ti Castri, et Vicar.s qui

pro tempore fuerit, observet,

et observari faciat, Statuta

Ordinamenta, et reformat.es

facta et facta, et in posterum

facienda

11v

facienda per quello Avengam
et sexdecim consiliarios et Co:
:mune dti Castri cuiuscumq.
conditionis existat dummodo non
sit contra Iurisd. Dni dti Castri

De rebus Cois facultate
Massarior. pro expen:
faciend.

C.VI

Item Statuimus et Ordinamus
quod quinque antepositi
dti Castri non possint, nec de:
:beant quacumq. occas. aliquid
expendere de ere et pecunia
cois, nec aliquas expensas fa:
:cere communi pdto sine consu
et Matura deliberat. XVI

Disedici consiglieri

consiliariorum vel avenga dti
Castri ad penam iuliorum
octo pro quol. ipsor. contrafac.
et qualibet vice, quarum
Medietas sit Communis et alia
Medietas

182

Medietas sit Cavis dti Castri

salvo, et reservato, quod non

accederet ad dtum castrum

aliquis nobilis homo, seu aliqs.

orator ad dtus Comune q. tunc

pfati quinque antepositi

possint expendere de ere cois

et pecunia, et expensas facere

usque ad unu Scutum, si

pdicti non pernoctaverent in

do. Castro pro faciendo honorz

alicui pdictorz absque aliqua

pena. Sed si prefati Orés

et Nobiles pnoctaverent in do.

Castro, tunc fiat ut supra cu

consensu dictorz. consiliariorz

et non altr. ad supdam. penã

pro qualibet vice excepto

quod dti dni quinque Ante

positi possint mittere et desti

:nare

destinare Oratores et nuntios prout in Rub. q. fiant oratores com. continetur.

C. VII De pena Arengatis q. detur aliquid de Comune

Ad tollendam Materiam unicuique delinquendi nec delicta remaneant impunita. Statuimus et Ordinamus quod nulla persona tam de dicto Castro, quam aliunde audeat uel presumat dicere, arengare, aut proponere in generali arenga aut consilio consiliariorum communis, et hominum dicti Castri q. nulla res uel quantitas pecunie que esset communis et que deueniret et solui deberet dicto Communi pro quacumque persona siue personis, quacumque occasione pro ullo quesito colore remictatur, detur, uel fiat aliqua gratia in totum uel in partem

13r

parte aut dare aliquid de bonis
dti Communis alicui personæ aliqua
causa, vel casu occurso vel occu:
rendo, nisi mictatur ad partitum
sctz ad bussolas et pallucas sive
fabas in publico et gnli Arenga
Communis dti Castri tantum et non
alio modo, et qui contrafecerit
supradictis solvat pro banno iulios
octo, et faciat super Muro dti
Castri unam Cannam Muri et
quidquid fuerit obtentum in dta
Arenga sctz duas partes de
tribus partibus hominum existentium
in dta arenga valeat et te:
neat pleno iure. declaran
:tes quod nullo modo possit
in Consilio quinque Ante:
Sedici Consiglieri :positorum, et sexdecim Consi:
:liariorum fieri aliqua gratia
vel quantitate pecuniæ quæ
devenire et solvi deberet in dto
Communi

Communi nec aliquid dare de
bonis d(ic)ti Communis nisi in arenga
generali d(ic)ti Castri tantum
ad poenam p(raedic)tam octo Iulion(orum) et uni
:us Cannae Muri fiendae vel reparanda
pro quolibet contrafaciente dicente
et arengante vel s(crib)ente et gratia
habeatur pro non facta

C. VIII. Quod arenga non possit
congregari nisi sine liberate
Antepositorum

Item statuimus et ordinamus quod
arenga d(ic)ti Castri non possit, nec
debeat congregari, nisi provisum
et deliberatum fuerit per
quinque Antepositos d(ic)ti
Castri, et fuerit banditum
una die pro altera quidquid
deliberatum, sive ordinatum exti-
:terit sive obtentum et ordinatum
reformatum fuerit non valeat
ullo modo, salvo quod non
currat pro facto Dni d(ic)ti Castri
quod sine

castri nec d.s Notarius scribat collectas
prestantias nec aliquod debitum sine
expensas nisi in presentia dictorum quinque
antepositorum vel de eorum Mandato
alias si d.s Cam.s expendiderit et Not.s
predictus scriberet solvat pro banno videlicet
ducatos pro quolibet et qualibet vice
et expensae factae minime admittantur
Statuimus insuper quod d.s Not.s teneatur
scribere omnes expensas Introitus et
exitus d.i Comunis temporibus quibus
fuerint et non in fine Officii d.i
Camerarii ad dictas poenas et ad eandem
poenam teneatur d.s Cam.s et si dictis
temporibus non fecerit scribere d.as
expensas Introitus et exitus d.o Not.o

Quod quinque Antepositi
et Cam.s debeant assentare datias

C·XII Stat.s et Ordinamus quod quinque
Antepositi et Cam.s d.i castri qui
pro tempore fuerint ipso tempore
eorum regiminis durante tempore
eorum officii debeant assentare et
imponere datias pro omnibus prestantiis
et debitis eorum tempore factis et
non aliis

A

aliis debitis quomodocumque factis
ad penam duorum Iuliorum pro quolibet
et qualibet vice, et Cam.s predictus debeat
colligere et exigere dictas dattiam
in uno mense a die impositionis
d.e dattiis et facta execut.e dictarum
dattiarum infra d.m mensem debe:
ant omnes imposites, tantias et debita
Comunis quomodocumque factis d. tempore
quibuscumque debentibus reipsere sol:
uere et restituere ad effectum ad
penas unius baiocchi pro die qualibet
fuerit in mora a dicto temp.e in antea
non soluendi et propterea Cam.s ha:
beat pro suo sallario sex mensium
de pecunia dicti Comunis b. 32.

Quod Cam.s et quinque
Antepositi teneantur exigere
omnes expensas et Condemnationes

C XIII Item statuimus et ordinamus quod
Cam.s et quinque antepositi ad
regimen dicti Castri teneantur et debe:
ant exigere et solui facere omnes et
singulas penas et quantitates pecu:
:nie et alias res que deuenire et solui
deberent quacumque occas.e uel causa ut
delicto et malefitio a quibuscumque personis
debentibus soluere aliquid de predictis
in Comuni predicto, infra terminum XL
dierum a die Comissionis malefitii
uel delicti.

ad penam decem Librarum ... pro quolibet ipsorum et qualibet vice et faciat unam cannam muri super muro dicti Castri pro quolibet ipsorum si in predictis negligentes et Vicarius dicti Castri teneatur vinculo iuramenti facere executionem de predictis ad requisitionem dicti Camerarij et quinque Antepositorum absque salario et mercede.

Quod fiant rationatores ad rationandum Camerarium

C. XIIII Item statuimus et ordinamus quod quinque antepositi ad regimen dicti Castri qui pro tempore fuerint teneantur et debeant elligere duos homines qui non sint Camerarij affines vel consanguinei usque ad tertium gradum canonicum inclusive ad rationatores qui teneantur et debeant videre audire et calculare rationem reddendam per Camerarium dicti Comunis qui fuerint in dicto Castro et suum finiverit offitium qui rationatores debeant elligere unum Notarium qui legat introitus et exitus factos tempore Camerariatus predicti et ipsi rationatores debeant dicta rationem videre et facere, et si aliquid dictus Camerarius habuerit de denariis et rebus dicti Comunis faciat remittere in Comuni

bene

16 v

bene et legaliter et sub vinculo p(raedic)ti iuramenti et si in p(raedic)tis fuerint negligentes, postquam eis commissum et mandatum fuerit p(er) quinque antepositos p(raedic)tos, solvant pro quolibet ipsorum baioccos duos. Et ipsi rationatores et Not(ariu)s habeant pro eorum salario de pecunia Comunis omni die quo steterint ad faciendam d(ict)am rationem baioccos duos pro quolibet. Adijcientes insuper quod dicti Rationatores et Not(ariu)s teneantur et debeant iurare ad S. Dei Evangelia in manibus dictorum quinque antepositorum d(ict)am rationem bene et legaliter videre et facere sub vinculo eorum p(raedic)ti iuram(en)ti et non debeant aliquid de denarijs vel rebus d(ict)o Comuni spectantibus quomodocumque d(ict)o Camer(ari)o relaxare vel dimittere ad poenam unius scuti pro quolibet ipsorum et declarantes insuper quod supr(adic)ti quinque antepositi debeant p(raedic)ta facere vel fieri facere infra quindecim dies post finitum officium dicti Camerarij ad poenam baioccorum quinque pro quolibet ipsorum et Vic(ariu)s d(ict)i Castri possit sup(er) p(raedic)tis p(er) inquisitionem procedere —

Q(uod) bona quae remanserint

bona que remanserint in Mani
bus Camerarij reassignent Novo
Cam.o etc.

C.XV Item Stat.t et Ordinamus quod visa
ratione Camerarij Comunis et calcula
ta per rationatores Co(mun)is et invento quod
ipse Cam.s teneatur Novo Cam.o assignare
teneatur aliquid remictere in Comuni
quod tunc ipse Cam.s teneatur Novo
Cam.o assignare omnem pecuniam
et omnes alias res quas haberet Co(mun)is
omni diminut.e postposita in ter.o
ocium dierum ad penas unius Soldi
pro quolibet die quo fuerit in mora
reassignandi pecunias et res, et d(ic)ti
eius rationatores, et Nott. ad penas
p(redic)tas teneant ipsi Cam.o mandare
q(uod) Novo Cam.o det et assignet ea que
comunis habeat ut dictum est, et d.o
Cam.o terminus prorogari non possit
ad d(ic)tas penas

Item unus de dictis quinque Ante-
positis debeat tenere Sigillum

C.XVI Item Stat. et Ordinamus quod ille qui
fuerit primus scriptus in brevicello
de quinque antepositorum ille de-
beat tenere penes se Sigillum Comunis

Cuius

17v

Causa sigillandi litteras que dirigunt pro parte Comunis toto tempore sui Officij et non sigillet nec sigillari faciat litteras aliquas sine licentia et mand. aliorum quinque Antepositorum et sotiorum ipsius nec scripturas aliquas ad penam unius lib., et dictum sigillum non det nec accomodet alicui ad dictam penam

Quod Cam.s teneatur solvere Preposito San. Marie Maiani tres d.

CXVII Item Stat. et Ordinamus quod Cam.s Com.s qui pro tempore fuerit teneatur solvere omni anno in festo S. Marie de mense Augusti Preposito dicte Ecclesie pro censu ortorum tres denarios ad penam duorum baioccorum

De imbussolat. Notarij et eius salario

XVIII Item Stat. et Ordinamus quod debeat fieri una bussola in qua assignantur omnes Notarij qui pro tempore fuerint in Castro Collistattis, et singula nomina cum singulis bericellis, et in qualibet extract. Massariorum debeat etiam fieri extractio unius ex dictis bericellis et qui extractus fuerit sit Not. Com.s et fungatur Off.o Cancellarij, cuius Offitium duret per sex menses idest durante Off.o illius Massariatus

et habeat

pro sallario de bonis Coïs pro dictis
sex mensibus ducatos triginta et bussola
Notarij non possit renovari donec
bussola sit finita

Q Nor.s teneatur deffendere
iura Cois et alior. c.a Vicarium

XIX Item Stat.s et Ordinamus q Nor.s Cois
qui pro tempore erit teneatur et debeat
deffendere et facere iura cois iuxta
posse et esse procurator omnium et
singular. personarum dti Castri habent
aliquod litiggium sive interesse ad
Vic.o dti Castri pro aliquibus penis
ac etiam teneatur et debeat ad requi-
-sitionem personarum dti Castri legere
Statuta et reformationes dti Castri
facientia in favore ipsarum coram d.o
Vic.o et non permittere iuxta posse
quod d. Vic.s faciat hominibus d.i Castri
nisi ius ad penam ducatorum duorum pro
qualibet vice, qua fuerit req.s ab aliqua
persona dti Castri de suo sallario reti-
nendam tempore sui sindicatus si in p.d.s
fuerit negligens

Q volentes petere gratias a Coïe
debeat porrigere sup.ca in scriptis

XX. Item stat.s et Ordinamus quod quis vult
petere in Comuni d.i Castri q sibi remictatur
aliquid

aliquid vel aliqua gratia sibi fiat
in toto vel in parte de aliqua re vel
quantitate pecunie que deveniret
solvi deberet in dto Comuni quacumque
occasione debeat facere petitionem suam
in scriptis et in dta petitione possit petere
gratia et non alio modo ad penam
otto solidorum pro qualibet contrafaciente et
qualibet vice et faciat tenere Cammer
Merii sup Mero dti Castri et dictam
petitionem debeat dare et assignare
in scriptis quinque Antepositis dti Castri
et dti quinque Antepositi habita
Matura deliberatione inter eos si eis vi-
debitur et placebit mittere dtam petitionem
in prepositis fiendis et eas Not. Comunis
facere legere et proponere in arenga generali
dti Castri et debeant tenere Modum
et Ordinem secundum quod continetur in
capitulo de propositis fiendis excepto
quod dta petitio vel gratia fienda
debet ottinere et vincere per duas partes
de tribus partibus hominum existentium
in dta arenga aliter dta gratia non va-
leat ullo modo et ullo iure, et quilibet
possit dicere arengare et consulere
super dta petitione aliquibus in contrarium
non obstantibus in qua quidem arenga
debeant interesse Novem partes de decem

partibus

partibus hemine dti Castri ad minus
eminus pro singulari tantum et non
pluries et aliquis de numero illius
soulatis aliis qt quinque Antepl.
et Vort. Cus non possint mittere
aliquam petitionem alicuius generis in
da arenga in proposito nec ad aliquid
partitum ad supd. penam dicto bilioni
et eciam lauus Mini fiende ut s.
pro quolibet ipsorum et qualibet vice.

Quod Vic. non possit aliquam gratiam
facere de rebus et pecuniis Cus.

XXI Item Stat. et Ord. quod Vic. dicti Castri
qui pro tempore fuerit non possit, nec
debeat prorogare suspendere nec alicui
persone licentiam concedere quod aliquis
dicat, proponat vel faciat aliquid qt.
formam alicuius Capituli contenti in isto
volumine Statutorum de pecuniis, rebus et
factis spectantibus et pertinentibus
quomodocumque ad Comune dti Castri
et si aliter fieret et licentiam alicui
concesserit, et aliquam gratiam habuerit
aliquis in d. Comuni non valeat nec
teneat ullo modo et iure et nihil s.
quicumque dixerit, proposuerit vel
fecerit aliquid qt. formam dictorum
Statutorum

19v

Statutorum ipso facto incurrat penas contentas in dictis Statutis non obstante aliqua eis concessa et Successores dicti Vicarii in Officio dicti Vicariatus omni tempore possint dictas penas exigere, et solvi facere tam spectantes et pertinentes Camerae dicti Castri quam Curiae praedicto non obstantibus quibuscumque in contrarium facientibus et Camerarius et quinque Antepositi dicti Castri qui pro tempore fuerint teneantur et debeant contrafacientes in praedictis Successoribus dicti Vicarii dicere et notificare, et penas tangentes Communi praedicto exigere et solvi facere a quibuscumque contrafacientibus praedictis ac etiam teneantur exigere penas contentas in dicto gradu habita contra formam praesentis Statuti ad penas contentas in superiori capitulo posito sub rubrica quod Camerarius et quinque Antepositi teneantur exigere omnes penas pro quolibet ipsorum si in praedictis fuerint Negligentes

De Iuramento Vicarii in Criminalibus

CXXII Item Statuerunt et Ordinaverunt quod quinque Antepositi Castri Collistatti qui pro tempore fuerint, teneantur, et debeant vinculo Iuramenti facere Iurare Vicarium dicti Castri in principio sui Officii quod

ipse

ipse Vic.s teneatur vinculo prestiti Iura-
menti Manutenere custodire
deffendere bona et Iura Comunis
d.ti Castri et Iura Eccl.s S. Petri et
aliarum Ecclesiarum d.ti Castri et quod observet
et observari faciat et possit Statuta
et ordinamenta facta, et imposterum
fienda in d.o Castro, et quod suum Officium
faciat bona fide, sine fraude, remotis
abeo, odio, amore, timore, prece, pretio,
et omni alia speciali utilitate et quod
cuicunque suis ministret, et hoc Iuret ad
Sancta Dei Evangelia, Scripturis
corporaliter Manutactis

Quod Vic.s debeat stare ad Syndicatum

CXXIII Item Stat. et Ordinamus quod Vic.s
et Officiales qui in futuro temp.e fuerint
ad Off.m tenendum in d.o Castro, sine dubio
sindicentur, et quinque Antepositi qui
fuerint pro temp.e teneant et debeant
quatuor diebus ante finem Off.ij d.ti Vi-
carij duos homines eligere expertos
Sindicos cum Not.o Cois, bona et sufficient.
ad ipnos dicerum Scutorum pro qualibet,
dictorum quinque de facto auferendorum
qui homines q.d d.m Vicarium sive

aliud

90v

alios Officiales ipsius Castri formentur Inquisitiones et quod eas procedant et testes recipiant Sumarie, et de plano et si invenerint fuerint in aliquo deliquisse contra formam presentis Statuti vel aliquorum Capitulorum ipsius Statuti et Reformationem in toto quatuor dierum inchoandorum a die finiti sui Officij predicti duos homines Sindicos ad Sindicandum dictum Vicarium condenet ut postulat ordo Iuris sinò absolvant in quibus quidem diebus dictus Vicarius vel quivis alius Offitialis debeat continuo interesse ad Sindicatum et dare fideiussores de Iudicio sisti et Iudicatum Solvendo et si dicti duo homines et Notarius fuerint negligentes in predictis teneantur ad dictam penam duorum scutorum pro quolibet ipsorum de facto auferendorum.

De Eligendis Viarijs per quinque Antepositos

CXXIV Item Statuimus et Ordinamus quod quinque antepositi qui pro tempore fuerint in spatio decem dierum post eorum Offitij introhitum teneantur et debeant eligere duos homines bonos, et expertos dicti Castri qui sint Viarij, et curam habeant supra vijs, et bonis Comunis intus et extra dicti Castri

21r

Castri ac etiã supr omnes et singulas
lites et questiones quę uerterent inter
homines et singulares personas ipsius
castri occasione terminorum viarum vici
nalium, itinerum viarum comunalium
situum et arnitorum quomodocunque
et qualitercumque. uidere, deffinire et
terminare teneant et si partes
inter quas esset aliquod scrutinium
siue discordia occasionibus supradictis
et non contentarent. de terminatione
et deffinitione dictorum viariorum. tunc
dictę partes possint et debeant elige
re unum uel plures Massarios
et proximiores conuicinos ijs et
terminationibus supradictis. Qui
Massarij una cum dictis viarijs et
Vic.º dicti castri uadant ad locum
ubi dicta discordia uerteret, et ipsam
uidere, deffinire, terminare tene
ant sub pena quorum baiocorum pro
quolibet et vice qualibet. Teneantur
et debeant supradicti viarij et quilibet
ipsorum supradictos vias comunales vici
nales et huiusmodi predictos et omnes
alias peradiacentes ipsarum viarum
manutenere

Manutenere facere rane[?]
liberos et expeditos, et quidquid
in deffinit. et terminat. verum
p[rae]dictar[um] factu[m] et diffinitum fuerit
Modo p[rae]d[ic]to q[uod] d[omi]nos Viarios Vicarius et
Massarios p[rae]d[ic]tos valeat et teneat
omnino. Qui Viarij habeant et
habere habeant p[r]o qualibet
p[er]miss. cum ip[s]is terminis à qua:
:libet parte XV. denarios, et si quis
aliquid de huiusmodi vijs superius
nominatis, vel aliquid eaus per
aliquam p[er]sonam fuerit apprehensa
occupata, cavata vel arata, vel
apprehenderint, vel aliter quomodo
cumque devastaverint in baioccos octo
vice qualibet puniat et d[ic]ti Viarij,
Vicarius et ipsorum quilibet teneant
facere reactari, et in pristinum statum
reduci, si et in quantum per aliquem
gressum habeant p[er] huiusmodi vias
p[rae]dictos dictis Vicario, et Viarijs fue:
:rit reclamatum. Qui Vicarius, et Via:
:rij et ipsorum quilibet habita tali
reclam. precipiant adiacentibus
et illi cui huiusmodi vias, vel aliquam
ipsarum

22-12

ipsam deuastasset vel quomodocumque
et qualiterque deuastata fuisset aut
occupata, quas infra terminum com-
petentem per dictum Viarium et Viarios assi-
gnandum huiusmodi vias debeat
reactare, et reduci in pristinum
statum quod si non fecerit in supradicta
poena puniatur, et nihilominus aptare
et relaxare teneatur.

Volumus autem atque declaramus quod
Viarius dicti Castri qui pro tempore
fuerit, omni anno teneatur et debeat
facere bandire per publicum baiulum
dicti Castri per publica loca, et consueta
quod omnes et singulas personas dicti
Castri debeant aptare et aptari face-
re omnes et singulas vias iuxta
eorum possessiones tam communales
quam vicinales stantes in territorio
et districtu dicti Castri in, et per totum
mense Iunij ad poenam ducarum ...
pro quolibet et qualibet via et hoc
fiat in principio dicti illius mensis
Iunij, et quod omnes et singulae viae
supradictae quam vicinales quam communales
quando fiet discussio viarum per
Viarium et Viarios per quaslibet via
de huiusmodi

22v

huiusmodi prenominatis quae
iudicata fuerit per d.os Viarios esse
bona et sine impedim.to et de huius
modi talibus Viariis d.i Castri stare
et credere debeat simplici Verbo
dictorum Viariorum. Statuentes insuper
quod siquis sua propria auct.e extra
mutasset sive extramutaverit
aliquam viam communalem vicinalem
amitam sive transitum consuetum
teneat et debeat huiusmodi viam
relaxare et in pristinum statum redu
cere in terminum competentem assi
gnandum per d.os Vic.m et Viarios sub poena
baiocorum sexdecim et nihilominus dictam
viam reducere ut supra salvo tamen
Non extraxisset ad melioram.tum
de consensu viariorum et Maiorum
partis illorum illius Contradae in
cuius via iaceret et predicta locum
habeant in presentibus preteritis
et futuris et etiam d.i Viarij debeant
estimare omnia et singula
damna data tam per personas quam
per bestias et facta in tenimento
d.i Castri qui viarij habeant pro
eorum labore pro qualibet estim.tione
cuiuslibet damni dati baioccum unum
et si

et si p(re)dicti Viarij fuerint in p(re)dictis
negligentes solvant baioccos otto
pro quolibet ipsorum.

De debentibus ire in Exercitu
seu ambasciata

C.XXV. Item Stat. et Ordinamus q(uod) quicumque
Mandatum fuerit p(er) Vicarium, et quinq(ue)
antepositos d(ic)ti Castri in exercitu
vel ambasciata eundi, et electus
p(er) quinque antepositos, et ire con-
senserit, debeat expedire, quod sibi
iniunctum fuerit peragere, et si
fuerit in mora eundi solvat
baioccos duos pro quolibet die
et d(ict)a ambasciata facere teneatur
et de Mercede, et provisione d(ic)ti
tali deputati seu ambasciatoris
stet arbitrio Massariorum

Q(uod) fiant ambasciatores pro parte
Comunis tantum

C.XXVI Item Stat. et Ordin. q(uod) quinq(ue) Ante-
positi d(ic)ti Castri non possint neque
valeant quoq(ue) modo vel quesito
colore mictere vel destinare in
aliquo loco aliqua ambasciatam
seu ambasciatores vel Oratores vel
nuntios pro parte dictorum quinque
et Comunis

Communis d.ti Castri ad expensas d.ti
communis, nisi pro evidenti utilitate
et facto communis d.ti Castri ad penas
et sub pena Iulior(um) octo pro quo=
=libet contrafac.te et qualibet vice, sed
teneant(ur) ipsi quinque Antepositi
ad requisitionem et petitionem cuiusq(ue)
petentis de d.o Castro Colliphattis vel
Montis S. Mariæ sive Turris facere
mittere et destinare litteras am=
basciatas vel Oratores pro parte
d.ti Communis et quinque Antepositi
d.ti Castri expensis et sumptibus cui=
usque petentis vel volentis d.as am=
=basciatas vel ambasciatores et non
aliis, nec alio modo et qui contra=
=fecerit teneatur ad d.tas penas octo Iu=
=liorum, et faciat unam perticam muri
supra muro dicti Communis vel Castri

Q(uod) Cam.s Communis teneat habe=
re penes se mensuras et pondera

CXXVII Item Stat.s et Ordin.s quod Cam.s Co(mmun)is
qui pro temp.e fuerit teneatur penes
se habere mensuras Co(mmun)is et pesos
et unum Mediale à vino et unam
quartarella de ramo aptas ad men=
surandum vinum et duo medialea
pro mensurand(o)

Mensurando oleum, unum Mediale
et unum Staiolum aptum ad mensurandum
granum, et aliud bladum adiustata
et mensurata ad Mensuram
Civitatis Interamnae, et sigillata
sigillo Communis d.ti Castri, quas
Mensuras, et omnia alia supradicta
et conscripta Camerarius qui erit
pro tempore pro Comune dicti
Castri penes se retineat et qui:
libet de d.o Castro volens emere,
vel vendere mensurare debeat
cum d.is Mensuris et ponderibus, vel
aliquibus adiustatis et sigillatis
et cum ipsis Mensuris et ponderibus,
si quis vero contrafecerit, solvat
pro poena vice qualibet Iulios qua:
tuor pro qualibet. Si Cam.s d.o d.s
Mensuras, vel ipsarum aliquam non
haberet et alicui alias Mensuras
sigillaverit non iustas cum sigillo d.i
Communis, solvat vice qualibet et pro
qualibet Mensura Iulios octo.
Qui Cam.s teneatur vinculo Iuram.ti
d.s Mensuras et omnia bona Com.is
quae ad eius Manus pervenerint

Manutenere

Mantenere, custodire et conser-
-vare et ipsa Novo Cam.rio in exitu
sui offitij in termino quinque
dierum per Inventarium scriptum manu
Notarij comunis assignare et tradere
debeat ad penam octo baioccorum pro
in pd.s vel in aliquo predictorum con-
-trafecerit et ad eandem penam teneatur
Novus Cam.s si d.s Mensuras et bona
receperit sine d.o Invent.o scripto
manu d.i Notarij Cois et Not.s Cois
qui pro temp.e erit ad requisit.nes
dictorum Camerariorum debeat d.m In-
-ventarium facere et scribere ad
penam pd.am in sententia quinque
antepositorum d.ti Castri. Volentes
etiam quod Cam.s pd.s habeat et habere
teneatur unam ex d.is Mensuris sta-
-teriam adiustata ad Mensuram
Civitatis Maceratae cum qua
quilibet ponderare possit. Stat.s
insuper quod si d.s Cam.s aliqua de
dictis Mensuris et ponderibus
vel aliquid de bonis Communis que
ad eius manus pervenerit, admise-
-rit, vel quomodolibet perdiderit teneatur
de suo

suo proprio refacere, et consignare
novo Cam.o ut supra in d.a remu
ad dictam penam.

Quia s. Andrea aptet.

C·XXVIII Item Stat.s et Ordinamus quia quia
itur ad Ecclam s. Andree aptetur
et apreciatur per vicinos ut extitit
consuetum, ad penam quor. baiocchorum
pro quolibet.

Quod nullus possit edificare supra
muro Com.is nec suppreijs publicis

C·XXVIIII Item Stat.s et Ordinamus quod nulla
persona d.ti Castri, nec aliunde possit
nec sibi liceat domos edificare supra
muro Com.is d.ti Castri circum circa d.m
castrum nec iuxta illos edificare prope
sex pedes, nec supra stradas et vias
publicas d.ti Castri edificare, et aliquid
ponere, et ipsas coperire. Si quis vero
contrafecerit incidat in penam
scutor. octo et nihil.s teneat edificium
removere. Statuimus etiam quod
nulla persona possit ponere in muris
d.ti Castri intus nec extra muros d.ti
Castri trabes, nec alia ligna, et si
quis contrafecerit solvat pro banno

Iulios sexdecim, et teneatur trabes
et ligna levare et removere.

Quia circuitus circa muros
sit ampla

C.XXX Item Stat. et decl. Ordin. quod
circuitus circa muros dti Castri intus dict.
Castrum et sit via ampla et spatiosa
sex pedum salvis domibus nunc edificatis
Mandato dni dti Castri et si quis oc-
=cupaverit, et foveas fecerit, vel aliquid
impedi fecerit de dcta via vel acceperit
aliquid de dcta via solvat pro pena
Iulios duos, et in pristinum statum
reducat et ita et taliter quod possit
libere transire et ire per dicta via.

Quod Opera Cois fiant

CXXXI Item Stat. et Ordinamus quod quicumque
Mandatus fuerit ad aliquod opus
fiend pro negotijs, et facto d. Comunis
dti Castri per quinque Antepositos et
Massarios dti Castri cum bestijs, et sine
bestijs quod debeant ipsum opus facere
ad penam unius Carlenj pro quolibet
contrafac. et nihilo teneatur dcm opus
facere.

Quod Consiliarij vadant ad Con-
silium sine Arenga

CXXXII Item Stat. et Ordinamus quod quicumque
quinque Antepositi

Antepositi et quilibet Consiliarius
teneatur et debeat ad Consilium accedere
quoties vocatus fuerit per baiulum
Communis ad sonum campanae ad poenam
baioccorum quinque et sic intelligatur
de quinque Antepositis dicti Castri

Quod nullus de quinque Ante-
-positis faciat ambasiatam

Item Stat. et Ordinam. quod nullus de
C.XXXIII dicto Castro qui fuerit de numero quinque
Antepositorum faciat nec fieri debeat
aliquam ambasiatam pro parte dicti
Communis extra dictum Castrum quam si fecerit,
et excesserit Mandata Communis
salarium non habeat a Commune, et
solvat pro banno baioccos octo
et ad eandem poenam teneantur alii
fratres quinque, si eis darent vel
facerent salarium pro quolibet ipsorum,
et qualibet vice nec dicti quinque
Antepositi, et Cam. Communis possint
facere aliquod opus aut exercitium
dicti Communis pro aliquo salario, nec
vendere aliquid de rebus Comm.
durante tempore eorum Offitii dicti Communis
ad dictam poenam et perdat salarium et pre-
tium rerum venditarum et datarum in
Commune. - - - - - - - - - -

26v

Quod fiant homines sive
Syndici super bonis loci custodiendis

CXXXIV Item Statuimus et Ordinamus quod quique Antepositi pro tempore fuerint in introitu eorum Offitii faciant duos homines qui curam habeant de bonis Comunis et possessionibus comunis positis intus et extra dictum Castrum qui teneantur inquirere et scrutari pro quibusque et possidentibus aliquid de bonis dicti Comunis et Iurent eorum Offitium facere legaliter et bona fide remotis ab eis odio amore timore prece pretio et repertos aliquos vel aliquem habere et possidere de bonis dicti Comunis debeant ei, vel eis Mandare quod infra decem dies debeant relaxare et Comuni integraliter reasignare ad penam octo Iulionum et mediae Cannae Muri applicandam Comuni predicto pro quolibet et qualibet contrafaciente et relaxare nolente bona comunis post dictum terminum et Mandatum ei factum de quibus credatur relationi et Iuramento dictorum hominum. Qui homines deputati sint sollicitati et diligentes

diligentes in praedictis viaculo iuramenti
et ad penam et sub pena octo baiocorum
pro quolibet ipsorum.

Quod Officiales Communis debeant
reddere rationem de gestis per eos

C. XXXV Item Statuerunt et Ordinamus quod Officiales
Communis et quinque Antepositi
Notarius et Camerarius Communis dicti Castri qui
pro tempore pro tempore teneantur et de-
beant reddere rationes de gestis
et administratis per eos et quemlibet
eorum sive ipsorum tempore eorum
Offitij, et in fine eorum Offitij, teneantur
et debeant dare et assignare libros
introitus et exitus factos dicto tempore
in manibus infrascriptorum hominum infra
terminum quinque dierum ad penam
quatuor solidorum pro quolibet et
vice qualibet et quod quinque
Antepositos dicti Castri, eis in Offitio
successores, eligant duos homines et
unum Notarium, qui non sint affines
vel consanguinei usque ad tertium
gradum canonicum alicui debenti
reddere rationem infra terminum
quinque dierum post eorum introitum
ad penam

ad penam Julionum quorum pro quolibet
ipsorum et vice qualibet qua contra
fecerint qui duo homines et Notarius
teneantur et debeant Jurare eorum
Offitium facere bene et legaliter ha-
bitis dictis libris infra terminum decem
dierum postquam eis Mandatum
fuerit revidere et corrigere omnes
et singulas expensas et exitus factas
dicto tempore et si dicti duo homines et
Notarius invenerint fecisse aliquas
expensas in dicto Comuni propter et
contra formam presentis Statuti cassa-
re et Cassari facere de dictis libris
ad penam et sub pena predicta pro
quolibet ipsorum et qualibet vice
si in predictis fuerint negligentes et
ipsi quinque debeant solvere
dictas expensas sic cassatas et factas
contra formam Statuti de eorum proprijs
denarijs et non expensis Commu-
nis ad dictam penam pro qualibet vice.

Quo ordine bona Communis
vendantur

C. XXXVI Item Statuimus et ordinamus quod
quinque Antepositi ad regimen
dicti Castri qui pro tempore fuerint
teneantur et debeant annuatim

in tempore

octo dierum post festum S. Petri
de mense Iunij vendere bona
Communis sive Communalia
que dictus solita sunt ven
dere pro ut dictis quinque
Antepositis et Regimini vide
bitur pro utilitate et Comodo d.ti
Communis et plus offerenti dare
et tradere teneantur et debeant.

De Cereis fiendis per Cam.m
et quinq. Antep.os d.ti Castri

C.XXXVII Ad honorem et reverentiam Om
nipotentis Dei et Gloriosissime Virgi
nis Marie et Beatorum Apostolorum
Petri et Pauli protectorum et deffen
sorum Communitatis d.ti Castri...
Statuimus et ordinamus quod
Camer.s Comunis d.ti Castri qui pro
tempore erit teneatur et debeat
annuatim de pecunia Communis
fieri facere duos Cereos ponderis
duarum librarum pro quolibet ad
penam unius Iulij si predictus
Cam.s in predictis contrafecerit
et Vic.s

28v

Vicarius d(ic)ti Castri qui pro tempore
fuerit possit d(ic)ta signa de facto
auferre et quinque Antepositi
d(ic)ti Castri qui pro tempore erunt
debeant exemptare dictos duos Cereos
s(cilicet) unum ad altare S. Petri de
Mense Junij et alt(eru)m ad altare
Eccl(esi)ae S. Mariae Fraternitatis d(ic)ti
Castri in Festo ipsius de Mense
Augusti, dum divina celebrant(ur)
Officia in dictis Ecclesijs dictis tem-
-poribus et Presbiteri dictar(um) Ecclesiar(um)
non possint nec debeant vendere
d(ic)tos Cereos vel aliquem ipsorum
neque alienare aliqua quacumque
occas(ione) sed debeant comburere in
omnibus festivitatibus solemnibus
dum divina Celebrant(ur) Officia

Quod quinque Antepositi
Civi facere teneantur de Menibus
Comunis evenas et aliqueribus
et impedimenta

CXXXVIII Item Stat(utum) et Ordinamus quod
quinque Antepositi d(ic)ti Castri
teneantur et debeant semel ad minus
tempore

teneantur eorum Officij proicere
et proycere facere homines
dti Castri arbores gittabias erenas
et omnes alias herbas existentes
et permanentes in Muris dti
Castri circum circa dtum Castrum intus
et foris extra ad penam cuiuslibet
pro quolibet ipsorum si in predictis
fuerint negligentes

Quod Forenses habitantes
in dto Castro teneantur Iurare
Fidelitatem

C.XXXVIIII Item Stat. et Ordinamus quod qui-
cumque Forensis venerit ad habitandum
in dto Castro et in eodem Moram
traxerit per unum annum qui tene-
atur iurare fidelitatem Domino
dti Castri in Forma dti Castri
et Conquesti et debeat omnia et
singula Statuta Ordinamenta
dti Castri observare et omnia alia
facere et solvere prout et sicut
alij homines dti Castri faciunt et
solvunt ad penam in dictis Statutis
contentam

23v

contentam quod si facere denegaverint expellantur per Curiam dicti Castri de dicto Castro et eius territorio et dummodo ipsi ante omnia prestent Fideiussorem de non committendo aliquod contra formam presentis Statuti

Quod Cam.s Comunis teneat Claves Cisterne

XXXX

Item Stat. et Ordinamus quod Cam.s Comunis dicti Castri qui pro tempore fuerit teneat et penes se debeat tenere claves citerne dicti Castri nec alicui de aqua ipsius citerne extrahere permittat sine evidenti utilitate seu necessitate, stet discretioni Vicarij et ipsius Camerarij ad penam baiocorum quinque pro qualibet vice, et ad eandem penam teneatur quicumque extraxerit aquam da Citerne sine Licentia quinque Antepositorum et Camerarij dicti Castri pro qualibet vice. — — — —

Quod Cam.^ri^ et Antepositi
faciant reaptare muros

Item Stat.^r^ et Ordinamus quod qui:
nque Antepositi et Camerar.^ii^
XXXXI dti Castri qui pro tempore fuerint
teneant et debeant fieri facere
reaptare et restaurare muros
circum circa dictum Castrum ubi:
:cunque fuerit opportunum et necess.^ri^
tempore eorum Offitij et si ffati
quinque et Cam.^ri^ fuerint ne:
:gligentes ad p.dicta solvant pro
banno Iulium unum pro quolibet
ipsorum.

Quod fiant homines qui
faciant Iurare Salvitas

Item Stat.^r^ et Ordinamus quod omni
XXXXII anno de Mense Maij faciant
p quinque Antepositos dti Castri
duos homines qui Iurare faciant
omnes et singulos homines d.^ti^ Castri
a decem annis supra omnes et
singulos Salvitas secundum
p quinque

si quinque Antepositos fuerit
ordinatum qui homines predicti facere
Iurare omnes et singulos personas
pfas. et etiam quasq. alias tam
terrigenas quam forenses que habi:
taverint in dicto Castro in octo dies
postquam Iurare inceperint
et dicta electio fiat in Mense Maij
et quicumq. recusaverit nolle Iurare
incidat in penam unius Iulij et
Iurare teneant ad dictam penam
et quilibet teneat. delinquentes
et damnum dantes personaliter accusare
vigore dicti Statuti.

Quod quinque Antepositi
teneant ire cum Vicario

Item Stat. et Ordinamus quod
quinque Antepositi et Consiliarij
dicti Castri qui pro tempore fuerint ad
requisitionem et Mandatum Vicarij
dicti Castri, ipsi et quilibet ipsorum
teneant et debeant ire cum Vicario
dicti Castri quando voluerit ire ad
faciendum aliquam executionem realem et
personalem contra forenses et Inobedientes

xxxiii

pro quibus

pro quibuscumque Maleficijs, vel
delictis et iusta posse faciant,
interueniant et assistant in
omnibus supradictis eius Vicario ne=
cessarijs, contra dictos, ad penas
et sub pena otto Iulionum pro
quolibet contrafaciente, et qualibet
Vice

De Matrimonio fiendo

Cum Ita Matrimonium fiens a Deo Iuri-
dice ordinatum. Ideo hac lege sancimus
XXXXIV quod nulle parentele seu sponsalia
uel Matrimonia fiant, et fieri
debeant in dicto Castro, nisi cum voluntate
et presentia patris, Matris, Fratrum
carnalium vel consubrinorum Mulieris
de qua fieret Matrimonium vel
parentela et si dicta Mulier
patre, Matre vel Consanguineis dictis non
habuerit habeat et habere debeat
ad dictam parentelam faciendam sex
consanguineos viri de quo debet
Matrimonium fieri vel saltem sex de
A. proximioribus consanguineis dicte
Mulieris

Mulieris et Tres de Consanguineis
dti Viri quibus presentibus dicta
parentela seu Matrimonium
fieri debeat Publicum Instrumentum
per verba de presenti vel anuli
immistione ut Iuris fuerit, servata
forma Sacrosancti Concilij Tri-
dentini et omnia alia reformat.
et Ordinat.te S. Matris Ecclesie
qui clam vel sine solemnitatibus
predictis facere presumpserit, ultra penas
Ordinarias penam Scutorum sexdecim
ipso facto incurrat.

Quod quinque Antepositi
exigant perticas Muri

XXXXV Item Stat.s et Ordinamus quod quinque
Antepositi qui pro tempore erunt
teneant et debeant effect.r exigere
á delinquentibus et Condemnatis
perticas seu Cannas Muri pro
eorum Malefitijs ut supra dictum
est, dumodo quod Mense ante finem
eorum Offitij fuerint condemnati
et id quod exigerint debeant anotari
facere in Libro Camerarij Comunis
esti

32

et si facere neglexerint finito
eorum Officio ipsi ad eamd. penam te:
:neantur. Non inter dicta tamen
actione exigendi à delinquentibus
eorum penas et Massarij Subseq.tes
in Officio teneantur illas exigere
sub pena dupli dictarum penarum. nec
excusetur aliquis pretendens ignorantiam
nec aliquo alio quesito colore et
Vicarius qui exigere curabit dictas
penas habeat decimam partem illarum
ultra solitam Mercedem si quam aliam
in iudice sugillis habet et pertice
Muri dud. reducuntur ad pecuniam
solvantur ad ratione carleonorum viginti
pro qualibet pertica et Canne
ad ratione carolenorum decem pro qualibet
canna, de quibus Non possit peti
in Consilio nec extra gratia imper:
:tiri sub pena scutorum decem pro quo:
libet petente seu Consulente vel
arengante et gratia habeatur semper
pro non facta et pecunie solute
pro dictis perticis vel Cannis non
possint

32v

possint expendi nisi in Fabrica

dtæ Comunitatis et qui expendiderint

in alios usus teneatur tantumde

quantum expenderit de suo repo-

nere in Communi.

Quod Portinarij debeant

Claudere Portas

XXXXVI. Item. Statuimus et Ordinamus q.

Portinarij debeant ante tertiam

horam Noctis clausisse portas cum

solita Claue sub pena Solidorum

duorum pro qualibet Nocte, et

Massarij teneantur toto tempore

eorum Offitij prouidere de dictis

portinarijs ad dictam penam.

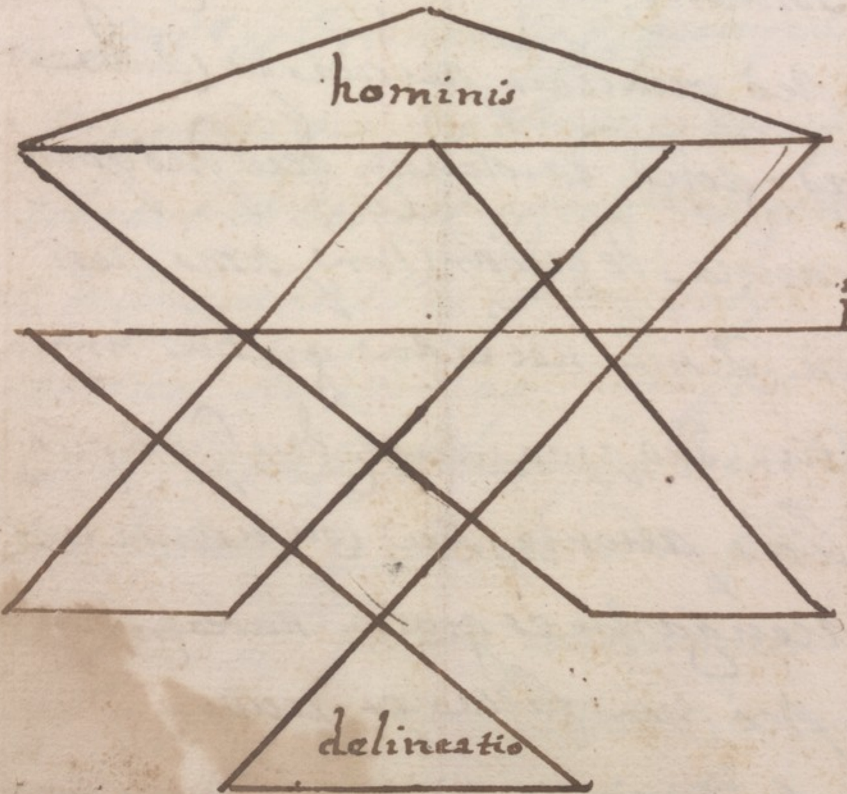

Statutorum Civilium Liber Secundus

Frequens et assidua querela quam plurimum presentium Statutorum auditus pulsavit et exceptiones et cavillationes subterfuggia et que cause principalis cognitio plerumque perimit cum laboribus gravibus impedit et superfluis dilatat expensis de medio amputaret et succideret imposterum.

Quod Vicarius debeat finire causas.

Cap: 1mo: Fine litibus imponere cupientes. Stat. et ordinamus qd Vicarius dti Castri Ursini sive Collistattij qui pro tempore fuerit debeat expedire fine debito terminare omnes et singulas causas in Curia dti Castri vigentes et coram ipso productas tam Civiles quam Criminales in spatio unius Mensis cum dimidio post Juramentum

Iuramentum Calumniæ nisi ex
evidenti Causa vel Impedimento
impediret seu determinaret quia
tunc Vicarius possit et debeat pro:
rogare terminum sinaeum quinque
antepositis d(ic)ti Castri.

De Modo procedendi in
Civilibus Causis

Cap: 2: Item Stat: et Ordinamus quod in Civilib(us)
Causis procedat(ur) per Officialem
et Curia d(ic)ti Castri Modo et forma
infrascriptis vid(elicet): quod in omnibus et sin:
:gulis citationibus in civilibus
Causis tantum sufficiat una Citatio
si fuerit personalis et una die pro
alia, et quod quelibet citatio que
fuerit ad Bancum in Curia dicti
Castri si fuerit p(er)sonalis valeat
et teneat ac pleno Iure non obs:
tante quod non fuerit facta
una die pro altero et s(ecun)da Citatio
non fuerit p(er)sonalis citetur reus
ad petitione actoris ad domum solitæ
habit(atio)nis duabus diversis vicibus
vid(elicet): una die pro altera quod die
sequenti

sequenti in Tertijs hora Causar.
ueniat responsur de iure suo Actori
sup eo quod ab eo petere intendit
coram Vic.o uel Officiali d.ti Castri
qui reus si comparuerit et confessus
fuit teneri suo actori in quantit.
quam d.s actor petierit à dicto
reo Vicarius predictus à quantite
uiginti quinque baiocorum infra
det et assignet terminum octo dierum
ad soluendum suo Creditori uel Actori
et si reus negauerit suo Actori
que petieret tunc d.s Vicarius sta-
tuat, et assignet terminum octo dier.
actori ad probandum qui actor si
legitime probauerit, ea que petie
, rit, Mandet d.o reo persoluere
debeat quantitate petitam
d.to Actori in termino decem
dierum usque in uiginti quinque
baioccos ad penam sexdecim dena
riorum pro quolibet die, quo fuerit
in Mora soluendi que pena non
possit ascendere nisi ad summam
baioccor.

baiocco duodecim et non ultra:
Si vero non comparuerit in dictis
terminis vel in dictos terminos. Actor
compareat et accuset contumatiam
rei non comparentis et antequam
discedat à banco, Vicarius qui
fuerit pro tempore pronunciet reum
non comparentem foro, et esse
merito contumacem et contra ipsum
procedendum esse tanquam confessum
et contumacem et ipsi reo mandari
faciat per baiulum dicti Castri, quod in
terminum predictum ipsi reo assignari
octo dierum debeat solvisse quanti:
tatem petitam per actore ad dictam penam
xii. denariorum pro die qualibet fuerit
in mora usque in quantitatem
predictam duodecim baiocchorum et hoc intel:
ligatur usque in dictam quantitatem
Juliorum quinque a quantitate
vero quinque Juliorum supra com:
parente reo, actor libellum dicti
petitionem suam continentem, id quod
petere voluerit coram dicto Vicario
exhibeat.

exibere
fatos vel producas in terminos
p.tos et factis dictis citationibus, si
reus plene confessus teneri Actori
in quantitate quam petierit. Vic.
p.dictus assignet terminum reo a
quantitate Juliorum supra quindecim
dierum ad soluendum et hoc intelligatur
et similiter si debitum plene probatum
per legitimas probationes testium
attestationes, instrumenta, apochas
vel alias legitimas scripturas
tunc assignet reo terminum quin:
decim dierum ad soluendum et hoc
intelligatur a quantitate quinque
Juliorum ut supra, et inde infra
assignet terminum octo dierum
ut dictum est, infra quem terminum
quindecim dierum a quantitate quinque
Juliorum supra, si non soluerit
reus incurrat penam duorum solidorum
pro quolibet die quo fuerit in
Mora, que pena non possit as:
scendere nisi usque ad quantitatem
viginti quatuor baiocchorum, et non ultra

et elapso

elapso dicto termino si actor ipsum
accusaverit nihil teneat dictus Vic.s
quandocumque post dictum terminum ad
petitionem actoris predicti cogere et
personaliter constringere reum ad
solvendum dicto Actori quantitatem. Si d.
Vic.s personaliter constringere non
potuerit tunc executiam Actorem
de bonis dicti debitoris vel rei in
hunc Modum primo bonorum
Mobilium pro duplo, secundo
bonorum Stabilium pro triplo.
Tertio de nominibus debitorum
si de bonis et possessionibus non inve
nirentur. Ultimo si satisfacere
non potuerit Actori exbandiatur.
ut postulat ordo Iuris. In omnibus
veris causis civilibus extendentibus
quantitatem viginti quinque biocorum
supra defferatur partibus Iuramentum
de Calumnia post quod Iuramentum
censetur Lis et detur terminus
partibus ad probandum decem dierum

De salario dandi in Civilibus

111 Item Statuimus et Ordinamus quod
Vic.s

Vicarius d.ti Castri qui pro tempore
fuerit habeat pro salario, sive
capite solid. quatrinos sex pro quo-
libet floreno et eius salarij medietas
solvatur ab actore in principio cau-
sae altera vero medietas ita demum,
si fuerit per sententiam terminata,
vel aliter determinata et si sa-
larium p.dictum semel solutum fuerit
in totum vel in parte, pro eo quod
fuerit solutum non possit amplius
peti, et hoc intelligatur in Causis
incohatis per ipsum Vicarium, In Causis
vero incohatis et agitatis coram Ill.
et Auditore Ill. d.norum Vicarius
nihil pro capite solidorum habere
debeat, sed omnia emolumenta
debeantur d.o d.no Auditori et in
alijs Causis in quibus d.s D. Auditor
habeat Caput solidorum a decem
scutis supra usque in quinquag.ta
scutis, habeat Iulios quinque
pro sportulis in prolat.e sententiis
pro quinquaginta scutis supra
usque

usque ad Centu(m) habeat scutum
unum, a centum scutis supra usque
in ducentis bulios quindecim a
ducentis supra, scutos duos. In
Causis vero in quibus d.[s] Auditor
Non habuerit capisa solidos ha-
-beat sportulas duplicatas

De Contumaciis purgandis

iiii.° Item Stat.[r] et Ordinamus q(uod) si quis
vel si qua contumax fuerit ad
petitionem alicuius et ipse contu(ma)x
volueris ipsam contumaciam pur-
-gare, possit in d.[o] termino, spatio
octo dierum postquam fuerit contum(a)x
Reo actori expensas legitimas
refecerit et restituerit primo, et
ante omnia, alias non audiatur.
declarantes quod si Contumax
fuerit citat.[s] p(er)s(ona)l(ite)r teneatur ad
solut(io)ne(m) totius Salarii et aliarum
expensarum si vero citatus non
fuerit personaliter quomodocumque infra
octo dies comparuerit ad purgandam
Contumaciam teneatur ad refectionem

Medietatis

Medietatis Salarij et alias Medietas
remaneret penes Cancellarium ut
supra dictum est assignandum s.a

In quibus Causis summarie
procedatur

V.° Item Stat. et Ordinamus quod Vicarius
dti Castri qui pro tempore fuerit
faciat unicuique Ius plenarium
summarie et de plano, sine strepitu
et figura Iudicij usque ad renum
iulium, et in omnibus Causis Mercedis
operarum, divinarum et simil. in omnibus
causis Comunitatis, et Ecclesiarum,
et Fraternitatum et quod potestas non
possit exigere a debitoribus Comunis
et Ecclesiarum et Fraternitatis pro execu-
tione sua nisi baiocum unum pro
quolibet, et qualibet vice

Qualiter procedatur in
debitis defunctorum

VI.° Item Stat. et Ordinamus quod si
quis vel si qua de dto Castro teneretur
aliquod habere ab aliquo vel ab
aliqua defuncto, quod eum citari
faciat heredes Modo, et forma et
Capitulo

37v

capitulo de Civilibus declarans et si nullus comparverit ad respondendum prò mortuo vel prò mortua q tunc fiat processus ut moris est et secundum formam Capitis Statuti loquente de Civilibus et debeat teneri bonorum ipsius defuncti modo, et forma in Capitulo prox.o precedenti de Civilibus declarata qui Vic.s faciat bandiri q omnes volentes bona dictorum defunctorum deffendere. compareant in tres dies post dictum bandimentum alias dabit tenuta ut dictum est, et ordo Juris postulat.

De pignoribus recolligendis

VII

Item Stat.s et ordinamus q pignora seu tenuta data alicui Creditori per Curiam D.ti Castri debeat terminus debitori ad recolligendum viginti dierum prox.e futurus in quem terminum d.s debitor, dicta pignora, et tenuta non recolligerit tunc ad petitionem Creditoris fiant, et fieri debeant duo bannimenta in quorum quilibet terminus duorum dierum assignet

et in quolibet bannimento hec
verba dicant, quod quicumque vult emere
dicta pignora seu tenuta data
tali Creditori de bonis talis debitoris
pro quantitate petita et expensis
legitimis compareat coram dicta Curia
in x.cim dierum termino futuro, et
plus offerenti dabitur et elapso
termino possit quod ipsius Creditor
vendi dicta tenuta et pignora
cum licentia Vicarij dicti Castri et si
plus vendiderit ultra quantitatem
pro qua iacerent pignora ipsa
vel tenuta, quod illud plus reddatur
et restituatur debitori, et si minus
debitor teneat adimplere, si vero
in dictis terminis aliquis non com-
parverit qui dicta pignora et
tenuta emere voluerit, tunc
dictus Vicarius ad petitionem actoris
ponat estimatores ad estimandum
dicta pignora et tenuta et facta
estimatione dictorum pignorum et tenutarum
per dictos Vicarium et Curiam ad Creditorem
estimatoris in solutum et pagamentum
tradantur

tantum quantum capit mensura
bonorum et expensas legitimas et si
plus vel minus fuerit extimata
fiat ut supra

De procedendo de similibus ad
similia

VIII:° Item stat. et ord. quod ea quae ipsi
ipsis statutis non discernerent
nec per ordinem describerentur pro-
cedat de similibus ad similia
et ubi non inveniret simile
recurrat ad dispositionem Iuris com-
munis tam in civilibus quam in crimina-
libus secundum leges

Quomodo fieri debeat par-
tita in causis civilibus

VIIII:° Item stat. et ordinamus quod
partita in causis civilibus fiat
hoc modo videlicet quod quicumque
comparuerit coram Curia et Vic.°
dicti Castri et aliquid petierit
sibi dari vel pecuniae quantitatem
vel aliquid aliud et dictus Actor
de re seu quantitate per eum

petita

petita offert se paratum velle
stare Juram.to Rei si ipse Reus
iurare vult petita & dicit esse
vera non esse et paratus se offert
stare suo Juram.to vel reddere
beneficium reprobandi ipsum Juram.tum
sibi reservatum vel promptus est
paratus se offerre d.s Actor ad Sancta
Dei Evangelia corporaliter Manu
tactis Scripturis omnia et singula
petita petere contra d.um reum bene:
=ficio reprobandi d.um Juramentum
reservato d.o reo. Tunc d.s Vic.s
precipiat ipsi Reo ut prerendeat
=dat quod non suscipiat dictum
partitum aut referat actori p.dicto
et si ipsum partitum susceperit con:
fessus est d.s reus contenta in d.to
partito vera esse aut unum
iuramentum refert d.o Actori aut
actor iurat contenta in d.o partito
vera esse. Tunc precipiat ipsi reo
ut in termino in prox.o Sup.ri
capitulo comprensum det et solvat
quantitatem contenta in d.o partito
necnon

nec non eidem reo ad reprobandum
Juramentum prestitum per dictum
actorem super dicto partito terminus
quinque dierum assignetur et si
dictus reus susceperit partitum
vel seu Juramentum negauerit contenta
in eodem partito, tunc dicto Actori ter-
minum quinque dierum prefigat
et assignat ad reprobandum Juramentum
prestitum per dictum reum super dicto partito
Et si predicti Actor uel reus in dicto
termino dictum Juramentum non repro-
bauerint ipsi uel ipsa alteri
si quantitas fuerit a quadra-
ginta solidis denarijs infra, si
per unum teste idoneum fuerit pro-
batum, tale iuramentum siue sit
actor, siue sit reus in Iulijs
quatuor puniatur per Vicarium et
Curiam dicti Castri. Statuentes
etiam quod a quadraginta sollidis
denariorum supra hoc capitulum
locum non habeat, nisi fuerit
de Voluntate Actoris uel Rei.

Quod

Quod credatur Sacram.to petentis

X:o Item Stat.s et Ordin.s quod usque in quant.te duorum baiocorum credatur Sacramento petentis à baioc. duobus s.a usque in quantitate quadraginta baiocorum credatur iuram.to petentis cum uno teste de uisu ab inde s.a fiat ut dictum est.

Quod quis nolens se Curiæ obligare non faciat ei ius.

XI:o Item Stat.s et Ordinamus quod si quis habitator in d.o Castro Vrsino suæ Collistaræ nolens se constringere ad Bancum Curiæ dicti Castri et ad ius ipsius Curiæ et Vic.s qui pro temp.e fuerit eidem ius facere non debeat in aliquo nec sibi, nec secò procurat.i non obstante aliquo Capitulo in contrarium Log.te et nihilominus possit ess.e d.o Vic.o puniri pœna pecuniaria arbitrio suo impo nenda, dummodo non sit persona Ecclesiastica

Quod.

40v

Quod Vic.s non possit cogere Fid.res dum invenit pp.alis

XII.o Item Statuimus et Ordinamus quod si quis fideiusserit pro aliquo pro aliquibus debitis vel delictis quod Vic.s non possit constringere fideiussores p.dos dum pp.alis inve:nitur, nec possit capere vel capi facere tenuta de bonis fideiuss.ris dum inveniuntur de bonis pp.alis.

De stat. Iur. Forensibus secund. quod fit in com. Terris

XIII. Item Stat. et Ordinamus quod cui:libet forensi debenti aliquid habere a quoque vel quaque de d.to Castro fiat illud Ius per Curiam d.ti Castri quod fieret Terrigine d.ti Castri in Terra de qua esset dictus Forensis.

De Modo allegandi absentias

XIIII. Item Stat. et Ordinamus quod quicumque fuerit de d.o Castro, et eius Territ.o absens, et citatus et requisitus fuerit coram Vic.o d.ti Castri ad petitione cuiusque personae adver:pondens de Iure vel quacumque alia

alia ocas.ne quilibet attinens vel
Vicinus seu quecumq. alia persona
possit et sibi liceat coram ipsa Curia
personalit. comparere et talis Citati
vel requisiti absentiam allegare
possit accepto p.mo Iuram.to à d.o tali
d.am absentiam allegante, qui iuret
ad Sancta Dei Evangelia tan-
gendo manibus Scripturas quod
dictam absentiam causa prorogandi
tempus d.o tali absenti non
allegat. et Vic.s qui fuerit protemp.e
teneat et debeat dare et assignare
d.to tali absentiam allegantì ter-
minum competentem ad faciendum
comparere d.um Inqu.m absentem
secundum distantiam loci ubi d.s
citatus permanserit prout ipsi
Vicario melius videbitur convenire
et hoc Capitulum locum habeat
tam in Criminalibus, quam in Civilibus
Causis

De execut.e Instrumentor.

Item Stat.s et declaramus quod
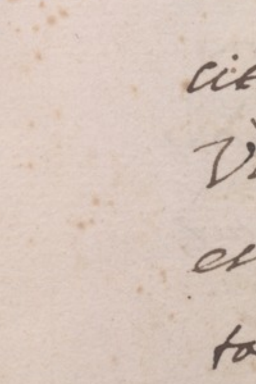

Instrumenta

XV.

Instrumenta quecumque producta per quamcumque personam coram Vic.o d.ti Castri vel eius Curia q.d aliquid seu ali-quam que publica Instrumenta seu Instrum.ti non appareat uitio sui Cancellatum, uel in aliqua parte sui suspectum tunc Vic.s d.ti Castri, coram quo d.ta Instr.ta producta fuerint teneatur, et debeat ad petitionem petentis, siue Creditoris, ipsa Instr.ta exequi ut postulat ordo Iuris saluo q.d si per illum q.d que d.tum Instrumentum produceret, probatum fuerit coram d.to Vicario esse falsum, usurarium aut Mutuum uel si esset occasione Ludi denariorum huiusmodi Ins-trumentum producens per dictam Curiam et Vicarium nullaten.s audiatur ei sibi talibus Ius non retineatur.

De Questionibus in rebus immobilibus

XVI: Item Stat.s et Ordinamus quod si Lis questio uel Litigium fuerit de rebus immobilibus et res fuerit continentes

continentis seu Contumax quod
tunc Actor ponatur in possessionem
et tenuta possessionis et rei petitae
et si Contumax ipsam tenutam
recuperare voluerit et purgare
contumaciam et stare Iuri cum
suo Actore tunc possit ipsam
rem recuperare et contumaciam
purgare refectis expensis et
in termino octo dierum ut in
capitulo de purgandis Contumacijs
continetur.

De expensis reficiendis et
ipsarum taxatione

XVII: Item Statuimus et Ordinamus quod
Vicarius qui pro tempore fuerit faciat
ad petitionem actoris reficere ex:
:pensas omnes et singulas expensas
factas legitime in quacunque
causa civili, reo Actori in quibus
ipse reus per ipsum Vicarium et Curiam
esset condemnatus secundum
taxationem fiendam de ipsis expensis
per ipsum Vicarium et habito Iuramento

debenti

42v

Civium

debenti ipsas recipere in termino decem dierum assignand. per d.um Vicarium.

De Consilio Sapientum et appell.e

XVIII: Item statuimus et ordinamus, quod si inter Vicarium et aliquem de d.to castro aliqua questio oriretur de qua sentiret se gravatum à d.to Vicario possit ipse appellare et habere recursum ad Dominum d.ti Castri, que appell.o et recursus prosequatur in spatium decem dierum et d.s Vic.s teneatur et debeat dare copiam omnium actorum, et processus ad petitionem petentis, et ipsa questio pendeat durante ipsa appelat.e et quelibet persona d.ti Castri possit libere appellare seu recurrere ad dominum d.ti Castri à quolibet processu precepto Mandato, et quovis gravam.e exceptis sententijs definitivis civilibus in quibus proceda(tur) ut infra quod fieret per Vicarium vel alium offitiem d.ti Castri

B

Civium
dicti Castri in termino trium
dierum et talis appellatio debeat per
dm. Vicarium vel Offlem admitti et
appellans debeat eam prosequi
post decem dies sequentes, et si infra
dm terminum trium dierum non
appellaverit ab inde in antea
appellatio non admittatur et si
appellaverit et infra decem dies non
fuerit prosequutus appellatio sit deser
ta, et ea transeat in rem iudicatam
nisi esset pro facto Dni dicti Castri
et quinque Antepositi dti Castri
teneantur et debeant ipsis appellte
seu recurrente ad Dnum Sancte
et Renuare et litteras pro parte
Comunis dti Castri facere et ad
Mostiatam facere expensis dti
appellantis toties quoties fuerint
requisiti, et a sententijs Civilibus
deffinitivis quisque habet decem
dies ad appellandum et viginti ad
prosequendum.

B

Quod Vic.

43v

Quod Vicarius faciat solvere decimas Preposito S. Mariæ de Maiano.

XVIIII: Item Stat. et Ordinamus quod Vicarius dicti Castri solvere faciat Preposito S. Mariæ de Maiano decimas et census a debentibus solvere et Prepositus d.æ Eccl. debeat decimatoribus et censuarijs d.æ Eccl. dare ad comedendum sel in anno in Festo B. Mariæ Virginis de Mense Aug.ti expensis ipsius Prepositi

Q si quis esset detentus vel dannificatus ocas.e alterius

XX: Item Stat. et Ordinamus quod si quis de d.to Castro esset dannificatus vel detentus pro debito vel ocas.e alterius vel alicuius personæ de d.o Castro quod Vicarius dicti Castri qui pro temp.e fuerit teneatur illum, cuius ocas.e vel debito esset detentus sive dannificatus cogere et constringere ad restitutionem omnium rerum sibi ablatarum, et etiam dannorum et sicut declaraverit iuramento coram d.o Vic.o, si legitime probaverint ipsum

ipsum fuisse decentum et damnifi:
catum occas.e alt.s sed si per Curiam
dti Castri fuerit inhibitum ad dictum
locum non debere ire vel accedere
et tunc damnum imputetur eunti
ad dtum locum nec ipse recipiens dam-
num audiatur a dto Vic.o et Curia

Quod Vic.s teneatur coniunctos
in pace ponere

Item Stat.s et Ordinamus quod si
aliquae personae coniunctae de dicto
XXI. Castro voluerint aliquas earum
dividere quod Vic.s qui fuerit
pro tempore vinculo Juram.ti
teneatur ipsasque res dividere facere
et in pace ponere absque sala
:rio et dos coniunctos constringere
ad ponendum duos homines scilicet
unum pro quolibet ad faciendum
inter eos divisionem.

Quod pacta et Conventiones
observentur

Item Stat.s et Ordinamus quod pacta et
Convent.ves facta et facienda inter
XXII. homines

homines d.ti Castri observentur
et Vicarijs qui pro temp.e fuerit
faciat observare, et qui non
observaverit solvat pro qualib.
parte Carloneos duos et hoc intel-
ligatur in Mercantijs factis et
fiendis int. homines d.ti Castri
et quibuscumque alijs personis in venden-
tibus et ementibus aliquam rem
de valoris quatuor baioccor. &c.

De relictis factis per quoscumque
Mortuos.

XXIII: Item Stat.s et Ordinamus quod om-
nia et singula relicta facta et
fienda per quoscumque, et quascumque Mor-
tuos et Mortuas, Morituros et Mo-
rituras tam Ecclesias quam clericos, quam
alias personas debeant solvi per heredes
et Fideicommiss.os defunctor. infra
unum annum a die Mortis testat.is
et si quis contrafecerit, si relictum
fuerit a quantitate viginti quinque
baioccor. supra, solvat pro banno
elapso d.o termino quatuor baioccos
et nihil.s d.um relictum solvere
teneatur

teneatur a quantitate uiginti quinque baioccorum infra si non soluerit in dictum tempus soluat pro banno baioccos duos contrafaciens, et nihilominus dictum relictum soluere teneatur. Statuentes insuper quod dicta relicta debeant peti per illos uel illas quibus relicta fuerint infra unum annum a die mortis testatoris predicti et si non petierint elapso dicto anno per offitiales dicti castri minime audiantur et ipsa relicta petere non possint nisi probabilis causa allegata fuerit.

De Questionibus et Litibus compromittendis

XXIIII: Item Stat. et Ordinamus quod omnis lis que uentillaretur coram Vic.o dicti castri inter aliquos coniunctos usque in tertium gradum cannonicum consanguinitatis uel affinitatis inclusiue, si infra uiginti quinque dies a die litis incepte ab aliqua partium uel per aliquem eorum consanguineum

45v

Consanguineum aut cuiuslibet
cuiuslibet fuerit postulatum debeat
compromitti in certos homines
ipsis partibus communis attinendos
et ipsi arbitri teneantur d.am Litem
finire et fine debito terminare
in unum Mense post celebrat.m
compromissi si ei fuerit Notificatum
sub pena duorum carleonos pro
quolibet ipsorum et Vic.s d.ti Castri
teneatur uinculo Iuram.ti cogere
ipsas partes ad d.as Lites compromis:
:tendam et dictos Arbitros ad
sententiand. et arbitrandum et si
d.te partes Nollent d.as Lites compro:
mittere incurrant penas octo Iulij
pro quolibet, et Nihilominus d.s
Vicarius cogat Contraf.tes in predictis
ad soluend. d.s penas si in predictis
fuerint Negligentes

Quod Nullus Officialis
committat Vices suas

Item Stat.r et Ordinamus quod
Nullus Officialis d.ti Castri uices
suas

XXV:

seq. comittere nisi appareat pa-
tens in ipsius litteris patentes vel
instru[men]tu[m] publicu[m] et si aliquis fuerit
substitutus ab aliquo alterius
Officiis p[re]dicti quod d[ictu]s substitutus vel
vice gerens debeat p[rese]nte Vic[a]rio
et quinque Antepositis dicti
Castri iurare suu[m] Officiu[m] facere
bona fide et sine fraude et si non
iuraverit d[ictu]s suu[m] Officiu[m] non
valeat nec teneat et hoc intelli-
gatur de Not[ari]o tantu[m] et de aliis
Officialibus remaneat in volun-
tate quinque Antepositorum
d[ic]ti Castri qui pro temp[or]e fuerint.

De Feriis Inducendis in
Civilibus Causis

XXVI: Item Statuimus et Ordinamus quod
in Civilibus Causis et singulisque
tionibus in ipsis Causis ferie intro-
ducantur et sint temp[or]e messium
et tritu[r]andi granu[m] et aliud
frumentu[m] et temp[or]e Vindemiaru[m]
omni anno ipsis temporibus
et in Festivit[ate] Nativitatis D[omi]ni

octo

46v

octo diebus ante dictam Nativitatem et
octo post d.a Nativitatem et Paschatis
Resurrectionis et Assumptionis
cum duobus diebus post ipsum festum et
in Festivitatibus Pasche Rose, S. Petri
S.ti Joannis de Mense Junii, S.te
Marie de Medio Mense Augusti
et in die Dom.co et omnium Apostolorum
omnes questiones civiles remaneant
in suis terminis Jura aliquorum
non moveant, et per Vic.m d.ti Castri
observentur.

De Relationibus baiuli quid
accipiat.

XXVII. Item Stat.s et Ordinamus quod Re-
lationibus baiuli d.ti Castri in
omnibus Actis tam civilibus quam
criminalibus per Vic.m et Officiales
d.ti Castri detur plena fides et sit
rata et firma. Statuentes etiam
quod baiulus dicti Castri de aliquo
cive relat.e, vel tenuta, vel ab
alio quocumque actu criminali, vel
civili aliquam pecunie quantitatem
ab omnibus d.ti Castri tantum mini-
=me recipiat

recipiat sed extra d.m Castrum habeat
et sibi solvat pro qualibet tenuta
danda creditori quindecim denarios
et hoc locum habeat inter homines
dicti Castri dicimus etiam quod si d.i
baiuli citaverint aliquem vel
aliquam ad petitionem alicuius
forensis habeat pro qualibet
citat.ne quatrenum unum si tenuta
dederit d.to forensi, habeat duos
quatrenos.

De bonis S. Mariae de relocent
illis de Corpo

Item Stat.s et Ordinamus quod nulla
persona faciat sibi relocari aliquam
poss.em vel aliam rem de bonis
Ecclesiae S. Mariae de Maiano dis.ctus
Castri Ursini sive Collis Rattis
quae recaduta essent ad d.am Ecc.am
nisi fuerit de progenie vel Corpo
illius qui tenuerit ipsam rem
seu posses.nem sub de propinquioribus
illius, qui habent ipsas posses.s
sub poena solidorum octo et ipsa lo-
catio non valeat nec teneat ex-

XXVIII:

A Majano

intellig

47v

possit nec debeat nullas possessiones
vel terram laborare nisi esset
de Cippo, stirpe vel progenie vel
de propinquioribus illius qui ipsas
terras vel possessiones habuerit in loca
tione ut dictum est et si quis labo
raret solvat pro banno Carlenos
duos pro quolibet et qualibet vice
et dares dannum in fructibus dictae
possessionis et non teneatur ad penam
et laborator perdat fructus laboris
et etiam laborerium

Quod possessiones recadutae
relocentur pro sexta parte
valoris

XXVIIII:

Item Stat. et Ordin. quod locationes
fiendae de possessionibus et scriptu et
rebus Ecclesiae S. Mariae prefate Lucella
riis seu Prepositum et Canonicos ipsius
Ecclesiae relocent consanguineis
de Cippo, et progenie illius qui
primo possessionem redactam labora
verit usque in tertiam generationem
completam quam in masculina
quam in femenina pro mercede
et pretio sextae partis illius quod
valet

valet vel valeret possessio vel
terra quę locaretur et hoc intelli-
gatur quod d.te locationes fiant in
femina generos. d.ti masculi
non essent aut non feminęs et
capitulum istud locum habeat in
terris presentibus et futuris

Quantum recipiat depositarius
pro consen.e venditus

XXX: Item stat.s et ordinamus quod depos.t
et Canonici d.e Ecclesię S. Marię
qui erunt pro tempore debeant
recipere pro consensu vendit.i-
onum fiendarum de scriptis seu terris
d.e Eccl.ę per homines et personas
d.i Castri solidos duos per libras
et non plus usque XVI. denarios
à parte venderis et octo à parte
ementis.

Quod Mulier dotata non
possit succedere ab intestato

XXXI: Item stat.s et ordinamus quod
nulla Mulier dotata vel descen-
dens

48v

descendens ex ea possint pervenire
ad Success.e ab Intest.o patris Ma:
tris Sororis et fratris, et si pater
habuerit filios Masculos legitimos
et Naturales descendentes ex
Masculis et hoc tam locum habeat
tam de Success.e patris quam de Mater:
:na et sit de sua dote tantum
contenta et ultra suam dotem ali:
quid de bonis paternis Maternis,
Sororis et fraternis habere non
possit et hoc locum habeat in
presentibus preteritis et futuris.

De decedentibus Intestatis.

31 XXXII. Item Stat.t et Ordinamus quod si
quis decesserit intestatus sine
filiis legitimis vel filiabus ex se
Natis vel ortis quod bona paterna
succedant propinquioribus Con:
:sanguineis sui Corporis ex parte
patris usque in quartum gradum,
et bona Materna eodem Modo
succedant propinquis ex parte Matris.

De possessionibus

De possessionibus pacifice pos-
sessis.

XXXIII. Item Stat. et ord. quod si quis vel
si qua persona de dicto Castro Cal-
listratis habuerit tenuerit et pos-
sederit pacifice et quiete aliquam
possessionem seu res seu aliquas
possessiones vel rem in spatio vi-
ginti annorum quod talis possessor
habeat dictas res pro suis et tan-
quam suas proprias non obstan.
aliqua lege.

Quod Mulier non possit
contrahere vel distrahere
sine Consensu Consanguineorum

XXXIIII. Item Stat. et Ordinamus quod
Mulier aliqua non possit
contrahere, distrahere donationes
vitiis vel obligationes venditiones
quietationes vel Instrumentum aliquod
sine Contractum facere ad minus
sine presentia duorum Consanguineorum
sibi proximiorum attinentium
ex paterna linea usque in tertium
gradum.

49v

gradum et si aliter fieret non
valeat ullo modo et si talis
Mulier haberet virum, aut filios
Maiores quatuordecim annis
tunc presentia viri et filiorum
predictorum habeat, et si talis Mulier
ex paterna linea consang.os
non haberet usque in tertium
gradum ut super.s est declaratum
tunc sufficiat presentia duorum
proximiorum consang.orum ex linea
Materna usque in tertium
gradum et si dicti consanguinei
et attinentes nollent d.ae Mulie
-ri presentiam prestare tunc ad
pet.em ipsius Mulieris vel eius
procuratoris per familum Communis
d.ti tales consanguinei una die
pro altera citentur et requi
rantur quod tali die et hora
venire debeant in tali loco ad
prestandum presentiam d.ae tali Mulieri
volenti aliquid de predictis facere
et si d.ti eius consanguinei in d.o
termino

termino non comparuerint incu-
rrat contumatia qt. eos et de eorum
citt. et contumatia p. Notarium
fieri debeat mentio in quolibet
de p.dictis p. mulieris faciendis et
quidquid factu fuerit modo et
ord.e p.dictis valeat omni iure.
Statuentes insuper quod omnis
mulier possit testari codicillari
et donat.ne causa mortis facere
sine p.senti solemnitatibus

Quod minor quindecim t s
+ viginti quinque anni non possit contrahere
absque p.sentia consang.orum

XXXV: Item statuimus et ordinamus qd.
minor viginti quinque annis
non possit neque valeat contra-
ctus aliquos facere cuiuscumq. generis
vel obligationes absque consensu,
p.sentia, et voluntate duorum
consanguineor. p.pinquior. in gra-
du ex paterna linea et si con-
sang.os ex paterna linea non
habeat, sufficiat p.sentia duorum p.p.
consang.orum

consanguineos ex linea Materna
usque in tertium gradum inclusiue
et si aliter fieret non valeat, nec
teneat ullo Iure saluo quod si non
habeat aliquos consanguineos ex
paterna vel Materna linea
tunc fiat per Notarium in Contractu quod
dicta talis ad presentiam testium consan-
guineos non habet tunc requiratur
decretum Vicarij et hoc ordinamus quod id
quod factum fuerit valeat omni modo
et iure.

De prescriptionibus apodissarum
et Instrumentorum

XXXVI: Item Statuimus et Ordinamus, quod apo-
dissis et scripturis priuatis spacio
decem annorum prescribantur ita
quod dicto tempore elapso presumatur
solutio debiti in eis contenti et
Instrumentis publicis spacio quindecim
annorum prescriptum et intelligatur
et debitum presumatur solutum ut supra
saluo Iure pupillorum et Minorum
secundum huius dispositionem et omnes
actiones

actiones personales dicto tempore quindecim
annorum sublatae esse censeantur.

Taxa solutionis de scrip-
turis et actis generis in Civilibus
et Criminalibus

XXXVII. Vicarius habeat pro capitis solius
quatrenos sex pro quolibet floreno
solvendo modo ut supra de salario danis
in Civilibus

Notarius habeat pro scriptura
petitionis a Julijs octo infra qua-
trenos duos, ab inde supra quatre-
nos quatuor usque ad scutos decem
ab inde supra habeat quatrenos
quinque

Pro quolibet actu civili seu produ-
scriptione baioccos duos
Pro purgatione contumaciae baiocchos duos
Pro examine testium in Civilibus pro
quolibet teste bai. tres et desponant
nec capi possint nisi facto examine
Pro copijs in Civilibus Notarius habeat
baioc. . . . pro qualibet carta et
qualibet facciata sit viginti filariorum
Pro

Pro Copia libelli producti in scriptis bai. quatuor et de Copijs exceptionum articulorum, et similium
De petitione simplici quod actu civili bai. duos
De qualibet sententia diffinitiva ordinarie prolata carolenus unus de quo habeat potestas bai. quinque et reliquum sit Notarij
De producione et examine testium in criminalibus de quibus bai. tres pro qualibet teste
Pro Copia testium in Criminalibus baj. unum cum dimidio pro qualibet facciata que sint uiginti filariorum
Pro responsione in quolibet processu unacum fideiussione de stando Iuri bai. tres
Pro sententia absolutoria a uiginti libris supra usque ad centum baior. quinque ab inde supra baio. decem a uiginti libris infra baiorum duos cum dimidio
Pro executione quarumcunque summarum summarie procedens baior. duos nisi Causis Comunitatis et Ecclesie, et Fraternitatum. Alijs pro ut supra scriptum est. Pro

Sed Cassatura processus si fuerit condem. per sententiam vel per rescriptum dni à centum libris infra, et ultra supra baioc. quinque. à centum libris supra baioc. decem à viginti libris infra baioc. duos et quisquis possit cogi ad cassand.

Extraordinarior. Liber Tertius

Quod nullus Macinet nisi ad Molendinum Curie

I Item Stat. et Ordinamus quod nulla persona Macinet, nec Macinari faciat ad aliud Molendinum nisi ad Molend. Dni dti Castri et si quis contrafecerit solvat pro vice qualibet baioccos duos et det debitam Molituram Molenninario Moleninor. predictor., sed si ad dicta Molenina non potuerit Macinari possit ubicumque et quocumque.

52v

quocumque Maritime (?) uoluerit
sine pena et banno et sine Molestia

De Traiecta et Via danda
per Vicarios.

II Item statuimus et Ordinamus quod si quis ha-
berit aliqua possessione ad quam
deberet de Consuetudine uel de Iure
accedere per traiectam seu uiam
uicinalem et dicta traiecta, seu uia
denegaretur dari per Vicinos Loci
et possessionis tunc teneatur Vicarius
dicti Castri, qui pro tempore fuerit
per uiarios et uicinos assignari fa:
:cere uias competentes et bonas per
bona ipsorum uicinorum et loca
Minus damnosa per Viarios Castri
predicti, dum tamen in predictis dolus
uel Malitia per dictos Viarios non
committatur.

De Molenninarijs

III Item statuimus et Ordinamus quod Molenni
:narij qui pro tempore fuerint primo
et ante omnia in Introhitu eorum
Offitij

Offitij de Mandato Vicarij dicti Castri
iurent corporaliter ad Sancta dei Evan
gelia coram ipso facere bene, et
legaliter et sine fraude qui si non
iurarent soluant pro banno baioc.
quor. et nihilominus Vic. pred. ipsos iurare
faciat. Qui Molinarij debeant dare
vicenam Macinare volentibus ad
rationem duorum baioccorum pro qualibet
et qualibet vice nec non debeat
ire ad Molenina ad petitionem
Macinare volentium ad dictam rationem,
et illi cui primo data fuerit vice
na primo Macinet et si illi cui
primo data fuerit Vicena primo non
veneuit in primis quod tunc dictus
Molennarius possit dare vicenam
alteri venienti post eum, uni tamen
et dicti Molinnarij debeant accipere
re Molitura de trigesima Mensura
una cum Mensuris datis eisdem
Molinnarijs adiustatis et sigillatis
per Curiam Comunis et si plus acciperit
Soluat

53v

solvat pro damno pro quolibet
et qualibet vice solidos quinque
et satisfaciat damnum et dictas Men-
:suras debeat habere et tenere et
giusto eorum tempore reassignare debe-
:at cam.o Comuni dicti Castri ad
poenam decem sollidorum pro quolibet
die quo fuerint in mora reassi-
:gnandi et si dicti Molennarij de-
vastaverint vel perdiderint dictas
Mensuras eas refacere teneantur
eorum expensis, et ipsas Mensuras
in decem dies à die devastationis
eam debeant reaptare vel
habere vel aptari facere et ad ipsas
blada seu farina in dictis Molen-
:ninis Mensurare et Mensurari
facere, ad poenam decem sollidorum pro
die quolibet quo fuerint in mora
reaptandi à dicto termino antea
et ipsi Molennarij debeant ipsa
Molennina aptare seu reaptari
facere et ipsa Molennina venire
facere ad Macinandum cum blada vel
farina

farina eorum et quod d.ti Molinarij
teneantur facere bonam farinam
euntibus ad Macinandum et si
contrafecerint solvant pro quolibet
et qualibet vice decem solidos et
emendet damnum passo de quo
stet sacramento damnum passi
nec ipsi Molinarij debeant ac=
cipere Molituram sine presentia
illius cuius esset bladum et si
contrafecerint solvat pro banno
pro quolibet et qualibet vice in[illegible]
[illegible] et d.ti Molennarij non debeant
Menguarii nec Menguarii
facere aliquod bladum nisi cum
Mediali quarto vel ottaidolo d.ti
Communis ad poenam quinque solidorum
pro quolibet et qualibet vice et
in omnibus predictis Casibus credatur
Sacramento referentis non potius
se habere vicenas vel bonam farinam
et hijs similia contenta in d.to
Capitulo et damnorum passorum

De Molennarijs

54v

Extraordinariorum

De Molendinarijs de accipientibus ultra Molituram debitam

IIII Item statuimus et Ordinamus quod Molendinarij qui pro tempore fuerint, non possint nec debeant accipere vel furari aliquod bladum vel farinam alicui ultra Moliturum, et si quis contra fecerit puniatur pro quolibet et qualibet vice in solidis decem et emendet damnum in duplum dño rei, et credatur sacramento patientis seu damnum passi circa quantitatem damni.

Quisque alibratus solvat datiam

V Item Stat.s et Ordinamus quod quicumque habet possess.nes in territo. dicti Castri vel haberet libram in catastro dicti Castri quod teneatur datiam et Collectam eius impositam per quinque antepositos dicti Castri solvere in terminum octo dierum postquam per dictum Castrum pronuntiata et bannita fuerit more solito sub poena quinque soldorum denariorum, C.

quam poenam

quam poenam dicto termino elap-
so à non soluentibus, Vicarius
dicti Castri accipiat et nihilominus ipsos
uel ipsum cogat ad soluendum dictam
dattinam et hoc ad petitionem dicti
Castri Camerarij, tam de poena
quam de cogendo aliquem pro
dattina, et si fuerint forensis com-
pellatur, et dictus Vicarius detentores
et laboratores bonorum ad soluendum
dattinas ad petitionem dicti Camerarij
Declarantes Insuper quod Camerarius Co-
munis teneatur exigere et solui
facere dictas dattinas ab illis homi-
nibus qui habent possessiones siue
possessiones descriptas et positas
in suis Catastris non obstante
quod non possideant dictas pos-
-sessiones, non obstantibus quibuscumque

Quomodo accipiat Pedagium

VI Item Statuimus et Ordinamus quod
Gabellarius siue Gabellarij Castri
c Collistattij et Teovis accipiat pedagium
ab illis

ab illis personis terris seu locis à
quibus tollitur pedagium hominibus
dictorum Castrorum et secundum quod tractatur
in eorum terris et an non, nec accipiant
ab illis personis quae essent de terris
seu locis in quibus seu in quo quod homi=
=nes dictorum Castrorum Colligrattis et Iur=
=ris pedagium non solverent et si de
hoc dubium esset credatur iuramento
portantis salmas seu rem aliquam.
Quicumque vero pedagium acceperit
pecuniam ipsam pedagii Gabello:
seu pedageriis dictorum Castrorum vel
ipsorum alteri in tres dies à die accepti
pedagii ad poenam quinque sollerum
pro quolibet et qualibet vice procu=
ret integraliter assignare decernen=
tes etiam et declarantes quod acceptum
dicti pedagii nisi in dictis quinque
sollis predictis accepto nullatenus permittatur

Quod possit unusquisque res suas
vendere absque pedagio

VII Item statuimus et ordinamus quod
quicumque de dicto Castro vendens aliquam

rem

suam rem cuiusq generis possit
ipsam vendere et portare ubicumq
et quocumq voluerit, sine alicuius
solut. pedagij et si Conventio
fuerit facta inter emptorem et ven-
ditore de solvend. pedagium, observetur

Quod nulla persona faciat
turpitudinem iuxta fontem

VIII Item Stat. et Ordinamus quod nulla
persona audeat vel presumat lavare
pannos nec facere aliquam turpid.
vel sordurm iuxta fontes, nec in
fontes, putei et fornella prope unam
Cannam et iuxta quosq alios fontes
in d.o territo. ubi aqua oriret. prope
Mediam Cannam et qui Contrafecerit
solvat pro banno et vice qualibet
baioc. quatuor. Statuentes insuper quod
nulla persona possit lavare
pannos nec facere aliquam turpi-
tudinem vel coluram in fontes nec iuxta
fontes Collis novius facta prope duas
Cannas et qui contrafecerit solvat
pro banno inlibet Uno vice qualibet
salvo quod

Salvo quod unicuique liceat lavare
manus pedes extra fontes p.tos
et Camer.s Comunis qui pro temp.e
fuerit teneatur vinculo iuramenti
remundare facere semel tem
pore sui Offitij fontes Puteii Formelle
Colli, et Raiuelli expensis Comunis
quod si non fecerit solvat pro
banno Iulios duos

Quod Nemo edificet iuxta
Ecclesiam S.ti Petri

VIIII Item Statuimus et et Ordinamus
quod nulla persona edificet nec edifi
care faciat iuxta Ecclesiam S.ti Petri
prope unam perticam ad aquam uni
cuius sciti, et nihil.s teneatur distrue
re edifitium

Quod Vicarius teneatur Inquirere
pro Infectis

X Item Stat.s et Ordinamus q. Immi
nente suspitione alicuius pestis
Vicarius qui pro temp.e fuerit teneatur
inquirere pro infectis ut si aliquos
vel aliquas invenerit de d.to Castro
expellere et de d.to Castro exire debeant
d.ti Infecti

infecti dⁱ mandato Vicarij seu Massa-
riorum et deputator. ad penas solidor.
sexdecim et aliar. penar. in mand.
contentar.

De Fornarijs.

XI Item Statuimus et ordinamus quod
Fornarij de dᵗᵒ Castro debeant deco-
quendo panem sibi solui facere
in hunc modum, pro qualibet
fornata panis dum non miserint
eorum ligna habeat unum pane
sed si miserint eorum ligna habe-
at pro qualibet fornata duos
panes ubi pro qualibet tabula
panis habeat unum pane et tabula
sit uiginti caciatar. et si plus ac-
cepenit soluat fornaria quelibet et
pro qualibet vice baioc. quatuor
et si quis dederit eandem penam sol-
uat, et ipse fornarie debeant coquere
panem ad petitione quorumque
uolentium coquere panem in eorum
furnis et que contrafecerit, et coque-
re noluerit soluat uice qualibet
decem

decem sollos et credat. Iuramento
Volentis coquere panem, et fd.e Fornarie
nec ipsam aliqua possit scaldare
furnos cum ossibus olivarum ad penam
quor baior. pro qualibet Vice nisi
esset de volunt.e illius cuius esset
panis. Statuentes etiam quod panes
fortis dandi pro tabula panis si
sit de grano, sit quilibet panis pon
deris duodecim onciarum, si sint mis
turi vel de mistiganza sit panis
decem et octo onciarum et si volens coque
re panem solvere volueit pecuniam
solvat pro fornata baioccos quor
et Vic.s dni Castri, qui fuerit pro tem
pore teneat suo Iuram.to Inquirere
ex suo Offitio semel in hebdo
mada contra delinquentes de con
tentis in d.o Capitulo et d.e Fornarie
teneant, et debeant eorum furnos
scaldare ad petitionem volentium Fo
rnis ipsarum Fornariarum vel scaldare
volens, ad penam quor. baior.

Quod nullus faciat vel
proiciat turpitud. in Plateam
Comunis.

Item

XII Ite Statuimus et Ordinamus quod nulla
persona proiciat immonditiam nec
exigeat coltuam, vel turpitudines
faciat vel proiciat in platea et
ante Ecclesiam S.ti Petri de dicto Castro
nec circu circa Turrim nec in platea
portis S. Petri usq. à domo D.ni Fran.ci
Pauli supra versus porta et si quis
contrafecerit solvat pro banno iulium
unum

Quod nullus Vendat poss.m
sine consens.u sui laboritij

XIII Item Stat.s et Ordinamus quod nullus
de d.to Castro vendat poss.m alicui
sine consens.u laboritij, si ipsa pos:
sessio esset alicui data ad laboritium
vel locata ad costimam vel quemo
documq. quod. Maj. de possessionis
de dicta possess. vendita habeat sui
laboratoris et laboratori satisfacere
quod si non fecerit satisfaciat d.to
laboratori de suo proprio ad poenam
baioccor. quor. pro die quolibet
quo fuerit in mora satisfaciendi
et laborator p.d. teneat ipsam pos:
-sessione

possess.e laborare, et tenere pro tempore
sibi promisso ad usum boni coloni
et respondere de fructibus d.e posses
sionis D.no ipsius possess.nis et ante
d.m tempus locat.vis D.nus rei, rea
cipere vel auferre non possit ad
pena unius scuti de moneta

De Marellarijs

XIIII. Item Statuimus et Ordinamus quod
Marellarij, et alij vendentes carnes
in d.to Castro habeant, et habere
debeant bilanzas et pesas de ferro
us libram, media libra duas libras
tres libras quatuor libras adiusta
tas et sigillatas cum expensis sigil
lo Communis d.ti Castri et adiustatas
ad pondus d.ti Castri et Civitate
Interane et libra debeat esse
duodecim unciar., et alr. nisi
cu d.is ponderibus lardu, et carnes
ponderare non possit et qui
ponderaverit, vel contrafecerit
solvat vice qualibet carlenos duos
et nullus Marell.s vendat alicui
carnes scrofinas pro porcinis pecud
:dinas

· pecudinas pro castratis vel alias
carnes pro aliis carnibus ad penam
ducem iuliorum pro quolibet et qualibet
vice, et q. d.te carnes vendantur in d.o
Castro et eius territ.o pro eo pretio
quo fuerit ordinatum per Capitulum ad
penam ducem iuliorum pro quolibet con-
trafaciente et vice qualibet. Nec d.ti Macella
-rij possint vendere ad pondus capita
vel pedes quamcumque bestiarum a genu
infra ad penam unius iulij pro quolibet
et qualibet vice et carnes vaccinas sive
bovinas teneantur vendere d.ti Macella
-rij pro eo pretio quo extimate fuerint
per estimatores Communis vel saltem
quod per quinque Antepositos d.ti Castri
erit ordinatum ad penam unius scuti
pro quolibet et qualibet vice, et facta
estim.e carnium, teneantur illas vende
-re cuilibet volenti nec per tres dies
possint illas removere de Macello
· sub d.a pena unius scuti, et d.te carnes teneantur vendere modo p.to te-
neanturque et debeant d.ti Macellarij
cuilibet

cuilibet petenti dictas carnes dare et
uendere pondere iusto et non minus
ad penam duorum carolenorum pro qualibet
contrafactione et uice qualibet et non pos:
:sint dicti Macellarii eleuare de dicto
Macello dictas carnes Vacinas post
quod erunt estimate donec in dicto Castro
inuenerint ad uendendum pro dicto pretio
quo erunt estimatae ad penam predictam
pro qualibet et qualibet uice. Alie uero
carnes sibi pecudinae uel porcinae tantum
feminae estimentur per estimatores Communis
ut supra et facto assettu siue extima
non possint ipsas carnes recusare
cuilibet petenti ad penam duorum iuliorum
quicunque uero in platea Communis et in
uijs publicis sanguinem uel colturas
aliquas faciet uel fecerit uel pro:
:iecerit statim ipsas colturas et san:
guinem debeant elleuare sine aliquo
alio excepto et recolligere ad penam
duorum carolenorum uice qualibet. Nullus
uero audeat uel presumat carnes
morbosas uel uacatas uendere pro
sanis et legitimis ad penam quatuor iuliorum
uice qualibet

vice qualibet. Carnes vero Mortacinas
nullus audeat vendere in dicto Castro
ad penam quod solidorum pro qualibet
vice, et vicarius dicti Castri possit dictas
carnes proyci facere extra dictum Castrum
Mortacine, vero intelligantur Mortue
sine cladio, carnes vero lupaticae et
expallatae casu fortuito cecidit. sit
licitum remictere et vendere in dicto
Castro absque aliqua pena, spadas
vero carnes Mortacinas vel aliquid
de ipsis non possit nec valeat vendere
pro lupaticis et spallatis vel legi-
-timis ad penam quod solidorum pro qua-
libet vice, et de predictis stetur et credatur
sacramento emptoris ipsarum carnium.
Vollumus tamen quod nullus Macel-
-larius venderis carnes ad Minutum
audeat aliquam bestiam grossam, vel
Minutam, quam voluerit vendere infla-
-re cum flatu hominis ad penam solidorum
quod pro qualibet bestia tempore quo
dubitatur et suspicatur de peste et malo
aere. Statuentes insuper quod nullus
Macellarius

Macellarius uel uenditor Carnes ad
minutum debeat nec possit retinere
in eodem banco ubi Carnes macellantur
aliquod genus Carnium eiusdem generis
prope mediam Cannam ubi sunt castra-
tine Carnes et non possint uendere
nec Macellare pecudinos nec capri-
nos et sic ubi sunt porcine carnes
non possint uedere scrofinos et sic
intelligatur de quolibet genere carnium
ad penam baioc. decem uice qualibet
et pro quolibet Contrafact.re et quilibet
possit contrafact.res in predictis accusare
et denuntiare et credatur iuramento
et habeat tertiam partem pene et Vic.s
dti Castri possit ex suo Offitio proce-
dere super predictis et si Macellarius
uel quicumque alius uenditor ad minu-
tum uel quomodolibet fuerit repertus
tenere falsa pondera incurrat
penam ducatorum decem pro quolibet
et qualibet Vice et Nihil.s si fuerit
deprehensum quod dti Macellarij uel alij
uendiderint cum d.is falsis ponderibus pu-
niantur in pena dictorum ducatorum decem pro
qualibet Vice que pena non possit excedere

summam

remma decem scutorum.

Quod nullus habeat piscinas in Carbonarijs

XV Item statuimus et ordinamus quod nullus possit habere foveas vel piscinas in Carbonarijs circum circa dicti Castri sine licentia quinque Antepositorum dicti Castri, qui pro tempore fuerint, et qui contrafecerit solvat vice qualibet solidos decem et piscinas teneatur reimplere.

Quod nullus loqueatur alta voce ante Eclesias

XVI Item statuimus et ordinamus quod nulla persona faciat colloquium vel rationacinum alta voce dum divina celebrantur offitia ante Ecclesias S. Petri, et ante Ecclesias S. Mariæ de dicto Castro, et prope dictas Ecclesias ad poenas unius Julij denarij pro qualibet contrafactione et qualibet vice et de his Vicarius dicti Castri possit procedere ex suo Officio contra delinquentes in predictis

Quod nullus pulset Campanas

XVII Item statuimus et ordinamus quod nulla

61v

nulla persona à decem annis supra pulset Campanas alicuius Eccl. de d.to Castro absque licentia presbiteror. Clericoru dictar. Ecclesiar. nisi ad Ave Maria de sero horis consuetis ad pena duorum Carolenor. denarior. pro quolibet et qualibet vice que pena de nocte duplicetur et Vic.s possit p Inquis.nes procedere de uno die tantu de die in diem exceptis festiuitatibus Natiuitatis Dni, Igne timore pulsando ad arma, et ad aquaria.

Q Fontes remundentur.

XVIII Item Stat. et Ordinamus quod fontes de piscinis et omnes alie fontes eius cuen. et appertin. ipsi adiacentes sint ad petitione et uoluntate Viarior qui pro tempore erunt et hoc faciant post appertura presentis Statuti usq. ad festu S. Marie de Mense Aug.ti et omni anno pro ut erit necesse ad pena quinque soldor. denarior pro quolibet, et nulla persona faciat in dictis piscinis et fontibus aliquid

62 r

turpidene ad penā ducorum sulcor

et si adiacentes fuerint negligētes

in pdictis solvant pro banno baior

quod pro quemlibet et nihilomni fa:

:ciant dictū opus et remendent dictos

fontes ut dictum est.

Quod Vicarius teneat fieri

facere custodias

XVIIII Item stat. et ordinamus quod Vicarius

qui pro temporis fuerit teneatur et

debeat fieri facere custodias diurnas

et nocturnas ad libitum et volunt.

quinque Antepositor dicti Castri

hominibus tangentibus de dicto Castro

per pdictos quinque Antepositos

ordinatum et deliberatum fuerit et si

quis contrafecerit solvat pro ban:

:no Carlenum unum et nihilominus teneatur

restituere custodias et Vic. qui pro

tempore fuerit possit tollere penas

pro qualibet pontatura XV denarior

usque in tribus pontaturis a tribus

pontaturis supra intelligatur pro

custodia

custodia non facta et Vicarius
p.dtus non possit ullo modo concedere
licentiam quod non faciat d.a custodia
sine licentia et voluntate oium
subditorum quinque Antepositorum.

Quod Maior LXX annis non
teneatur facere custodia

XX. Item stat.s et ord.s quod nullus de d.to
Castro septuag.s vel Maior LXX
annis deinceps teneatur facere
custodia Nocturna et nemo possit
neque debeat d.os tales modo aliquo
molestare sed teneantur tantum facere
custodia diurna si eis mandatum
fuerit. Declarantes etiam quod nullus
de d.to Castro Minor XIIII annis ad
custodiam aliquam ullo modo cogi
possit sed ad quatuordecim annis
supra usque ad LXX custodiam et
Nocturna facere teneatur sic etiam
quinque Antepositi d.ti Castri non
teneantur facere aliquam custodiam
durante temp.e eorum offitij de die neque
de Nocte.

Quod Formae Viae lavis caveantur

XXI Item Stat. et ordinamus quod omni anno per totum diem vigesimum Aug.ti quindecim dies sequentes caveantur et remundentur formae viae Lacus et Mastra forma existens in plano d.ti Castri per adiacentes homines et personas habentium poss.nes iuxta ipsas formas ad voluntatem quinque Antepositorum, vel Vicariorum d.ti Castri ad penam unius Iulii pro quolibet et qualibet forma et Nihilominus teneantur d.tas formas carcare et remundare ad d.tam penam, et infra terminum eis assignandum

De Tabernarijs vendentibus Vinum, et Oleum

XXII. Item Stat. et Ordinamus quod quilibet ven:dens vinum vel oleum ad Minutum in d.to Castro et eius territorio, teneant et debeant tenere vasa adiustata cum Mensuris Comunis et sigillata cum sigillo comunis cum plumbo et ipsa vasa

ipsa Vasa, vel aliquod ipsarum non
sint vasa ad poenam quinque baioccorum
pro quolibet contrafactore et quolibet Vase
et quilibet vendens dictum Vinum ad
Minutum in dicto Castro et eius territorio
debeat tenere praedictum Foglietta
Mediam foglietta adiustata et sigil-
-lata ut supra ad poenam praedictam pro
quolibet Vase ac etiam teneant et
debeant Mensuras implere usque
ad summum ad poenam praedictam pro quolibet
contrafactore, et qualibet vice et Mensura
et si Mensuras aliquas Minime
iustas habuerit vel tenuerit in
sua taberna, solvat Iulios octo vice
qualibet, et hoc intelligatur in omnibus
Mensuris. Volumus etiam quod
Nullus Tabernarius, nec vinum
vendens ad Minutum in eius taber-
-na, retineat vas Minus praedicto
sigillato ad poenam praedictam et Contrafactoris
unicuique liceat accusare et accusator
habeat Mediatatem dictae poenae. Et Vicarius
dicti Castri

64r

et Vicarius d(ic)ti Castri teneatur
tinendo Iuram(en)ti ipsas Tabernas
requirere ad Minus bis in
Mense et plures si ei videbit(ur)
et delinquentes in p(re)dictis punire et
condemnare.

Q(uod) quilibet teneatur facere
ortum

XXIII Item Stat(uimus) et Ordin(amus) quod quilibet
forulanus de d(ic)to Castro qui nunc est
et fuerit p(r)o tempore teneatur et
debeat facere ortum annuatim in
K(alendis) Mensis decembris usque ad
K(alen)das Mensis Februarij continentes
in d(ic)to Orto seu ortis infr(ascrip)ta olera
et acumina usq(ue) ad minus
centenarium aliorum et unam bonam
porcam tepellinum ad Minus Caules,
Lactucas, petrosimbolum ad p(ro)pam
duorum carlenorum p(r)o quolibet Contrafac(ien)te
et quolibet anno exceptis feminis
Viduis non habentibus in domo
hominem Maiorem XII annis et

Ded(uc)ta

64v

de dicta pena cepoline debeat
facere omnem tessaram Interveniente
d. Castri ad d. penam.

Quod nullus faciat cesas inter
hos Senaitos.

XXVIIII Item Stat. et Ordinamus quod nulla
persona audeat vel presumat in
Montibus Communis ubi inter hos
Senaitos facere neque incidere
tesam neque carbonem, nec
aliquod laboritium facere sed a
quercu que dicitur la Cerqua dista
cione posita supra possess. Iuliani
Thome in Voc. Lamiano et vadit
per fossatum Vallis Sambuci et
vadit ad fossatum generum, et a d.to
fossatu vadit ad fossatum Vallis
ficus, et per d.m fossatum vadit ad viam
rectam, quia pergit per pedem Monti-
-us Vallis ficus versus Stirpari quod
olim fuit parvuli subtus palomba-
riam Clementij Mathei et a d.to
Stirpario pergit ad pedes pagnatorie
collis fontis et recte vadit ad supradictam
quercum

quorum Staccioni excepto quod posses-
siones laborative que ad presens
laborantur supra et ultra flumen
quibus dicte possessiones possint labo-
rari absque aliqua pena
Item nulla persona audeat vel
presumat in bonis Communis posit
ultra flumen Nigre usque inter has
senaitas facere neque incidere
terram neque carbonem nec aliquod
laboritium facere neque incidere ale-
giones causa faciend. scotanum usque à
Castro Rocke Achersine destructe et
pergit recte per Colles qui dicit Colle
la Croce per Scrimen Collis sursum
et vadat ad ripam Cochij et perv.
git sursum ad Cacumen Montis
Alegi et descendit recte per Scrimen
Collis et vadit per planities Communis
usque à Campo S. Angeli recte ad Cana
tam et ad Rocchettam Marmoris
et à d.a Rochetta recte per ad ripas
Marmoris et vadit per aliam ripam
ad locum vocatum flumen Nigre. Item
nulla

65v

nullla persona audeat vel presumat
in bonis Communis positis inter haec
Senaitos facere neque incidere
cesas neque Carbone nec aliquod
Laboritium facere usque a fossatu Valori
et vadit per viam rectam quia itur
ad ragnatoria Collis Pertice et
vadit per bona Communis posita
in Vocabulo ubi dicitur Campo di
Loro et vadit per viam rectam ad
Caput Ragnatorij Romitis et pergit
versus flumen Nigris mictendo
intus totum planum Molennini
Veteris ac etiam nulla persona audeat
vel presumat in bonis Communis pos-
sitis ultra flumen, et in Voc. Collis
Rinis inter haec Senagitos facere neque
incidere Cesas neque Carbone nec
aliquod Laboritium facere usque a fosse
S. Cecilie et vadit sursum per penam
Pedis Podij et vadit sursum ad Carbo-
narias Podij et a dictis Carbonarijs
vadit recte ad Laboritium heredum
et filiorum Cioci sub Colle de Trure et
exit

et exit et vadit recte ad viam seu
stratam Vallis Cinę et perviam
Vallis Cinę quam iuxta pedes sodij
versus aream Monasterij ad predictos
possessores S. Cecilię, et si quis contra-
fecerit in predictis et quolibet predictorum
incurrat pœnam scutorum duorum et
unius Cannę Muri fiendę in Muris
et super Muros dicti Castri pro qualibet
et quaslibet vice, et Vicarius qui pro
tempore fuerit possit contra delin-
quentes in predictis et quolibet predictorum
ex suo Offitio per Inquisitionem procedere et
repertos culpabiles punire et
condemnare.

Quod nulli liceat projicere
turpitudinem in Stradis publicis

XXV. Item Stat. et Ordinamus quod nulla
persona audeat vel presumat proj-
cere vel facere aliquam turpitudi-
nem seu terraginem per Stradas publicas
ubi intus dictum Castrum neque proicere
aquam ab aliqua fenestra seu Ostio in
dictis Stradis ad pœnam quinque solidorum
pro qualibet.

66v

quolibet contrafac.e et quolibet vice et
Vic. dti Castri contra delinquentes
possit ex suo Offitio procedere et
liceat cuiq. rediligere lutum
sive pantanu in dictis Stradis
et das. lutus accumulatas ad Muros
como imponere.

Item quicumque possessiones
habeat in Catasto suo

XXVI. Item Stat. et Ordinamus quod quicumq.
de dto Castro vel aliunde vendiderit
vel quomodolibet alienaverit vel
in dotem dederit aliquas possessiones
positas in tenimento dti Castri quod
talis Venditor vel alienator te:
neat et debeat das. possessiones de suo
Catasto facere elevare et similiter emp:
:tor, et acceptor dte. possessionis debeat et
teneat ponere, et scribi facere das.
possessiones in suo catasto in termino
viginti dierum prox. futur. a die
facte alienationis vel Venditionis
pdte. vel postquam intraverit possessionem
ad penam decem baior. pro qualibet
parte

facere et qualibet possessione si
in predictis fuerint negligentes et dicta
fiant et scribantur per Notarium Communis
dicti Castri et Vicarius dicti Castri possit
super premissis procedere ex officio.

De pignoribus recolligendis

XXVII Item Statuimus et Ordinamus quod omnia
pignora que ad Manus Vicarii dicti
Castri pervenerint quod ipse Vicarius
ipsa pignora vendere nec sub pigno-
rare minus possit nisi primo in terminis
viginti dierum term[ino] bandire fecerit
quod ipsa pignora debeant recolli-
gi quo tempore elapso Vicarius predictus
possit dicta pignora vendere vel
pignorare pro quantitate qua iace-
rent et si plus vendiderint resti-
tuat Domino rei et si vero minus
ille cuius essent pignora ipsi debitum
adimplere teneatur

De Mulieribus Male fame

XXVIII Item Statuimus et Ordinamus quod nulla
Mulier Male fame forensis vel pu-
blica Meretrix possit vel debeat
Morari intus dictum Castrum ultra unum
diem

67v

ad penam ducentorum solidorum pro quorumlibet
dictorum Mulieres receptauerit vel
retinuerit ad dictam penam teneat
pro quolibet die et qualibet nocte.

De Textricibus

XXVIIII. Item Stat. et Ordinamus quod Textri:
ces Morantes in dicto Castro Vrsino
faciant eis solui pro textitura pannorum
Modo et forma infrascriptis videlicet pro quo:
:libet bralchio panni lini vel
Canapis de decem ligaminibus ha:
beat quatrenos quatrenos de panno
de Nouem ligaminibus accipiat
quatrenos tres de panno octo liga:
:minibus vel Sacchis accipiat qua:
:trenos duos cum dimedio, de panno
XI et XII ligaminibus accipiat qua:
:trenos quinque pro quolibet bralchio
Toballiarum quatrenos sex, pro quolibet
bralchio, toballiarum a ramaij ha:
beant quatrenos septem et debeant
texere bene et legaliter et debeant texere
primo personis dicti Castri quam fo:
rensibus et quis contrafecerit in dictis
vel aliquo praedictorum. soluat vice

quolibet

qualibet vicibus dicto et Vicarius
qui fuerit pro tempore possit de
omnibus contentis in dicto Capitulo
ex suo Officio procedere et si dictae
textrices plus acceperint, nihilo-
solvant dictam poenam et quaecumque dicta
textricum contenta in dicto Capitulo
faci[illegible] [illegible] debeat tellas
dequastare in spatium quindecim
dierum, et quod Vicarius praedictus dictis
textricibus vel alicui ipsarum de
praedictis licentiam concedere non
debeat et si consenserit non va-
leat ullo iure.

De facientibus fornachias

XXX. Item statuimus et ordinamus quod
quicumque fecerit fornachiam seu for-
nacem de lignis Montium Communis in
Territorio dicti Castri ut Calcis et miserit
ultra viginta salmas lignorum
Communis de quibus stetur iuramento facientis
fornacem praedictam si miserit plures sal-
mas de dictis lignis teneatur dare et
assignare Camerario Communis quinque salmas
calcium pro qualibet fornachia ad poenam
unius

68v

Iulij pro quolibet, et qualibet vice et qualiter fornacchia et [illegible] dictas quinque salmas calcis dare et assignare teneantur ad petitionem et voluntatem quinque Antepositorum dicti Castri, et si fecerint fossum de fornacchie in bonis dicti Communis vel coquerent dictas fornace de lignis Communis teneantur dare dicto Camerario ultra supra decem salmas Calcis, non obstante quod non fecerint fossum in bonis dicti Communis ad dictas penas

Quod nulla Mulier eat post Corpus Mortui

XXXI. Item Statuimus et Ordinamus quod nulla Mulier vadat ad Ecclesiam S. Petri, vel ad aliam Ecclesiam de dicto Castro post Corpus Mortui vel Cadaver, vel ipsam Ecclesiam intrare dum corpus Mortui intus iacet non sepultum, et donec Cadaver erit in domo, nulla Mulier possit exire extra portam domus excapillata ad penam trium Iulij pro qualibet.

Quod nemo habeat domus copertas Paglialibus

XXXII. Item Statuimus et Ordinamus quod nulla persona

persona de d(ic)to Castro possit habere domus copertas paleis sive[?] sagmalibus intus d(ictu)m Castrum ad penas baioccor(um) quinque pro quolibet Contrafac(ien)te et nihil(omi)n(u)s ipsam copertura(m) relevare teneat(ur) ad dictas penas.

De Guastantibus Sedilia portarum et Murorum

XXXIIII Item Statuimus et Ordinamus quod Sedilia portarum S(anc)ti Petri, et Sancti Nicolai, Manuteneri p(er) Camer(arium) Communis, et nemo audeat ipsa devastare ad penas triginta baior(um) pro quolibet Contrafac(ien)te et qualibet vice ac etiam nulla persona audeat devastare Muros Co(mun)is, nec facere aliquod foramen ad d(ic)tas penas et nihil(omi)n(u)s contrafac(ien)s vel devastans ipsa sedilia, et Muros debeat reficere suis expensis ad d(ic)tas penas et pedor(um)[?] teneri(?) accusatori et habet tertiam partem pene.

De proicientibus

69v

De proijcientibus turpides seu ceraginem prope Carbonarias

XXXIIII. Item Stat. et Ordinamus quod nulla persona audeat vel presumat proij-
cere in Carbonarijs existentibus circum
circa dictum Castrum ceraginem lapides
nec immunditias aliquas nec fodere
lapides in dictis Carbonarijs. nec
in Porta S. Petri nec extra Portam
S. Nicolaj extra dictas portas ad XX.
passus ab omni parte nec inter
Muros et Carbonarias ad penam et
sub pena pro quolibet et qualibet
vice Iuliorum octo, et qui proijcerit
debeat eleuare ad dictam penam excepto
quod a Turrione Zuccaroni usque
ad Turrionem Ficaroni unicuique
liceat proijcere bestias Mortuas
impune, et Vic. dicti Castri possit contra
delinquentes per Inquisitionem procedere ex
suo Officio et eorum culpabiles puni-
re et condemnare

De Ocellantibus cum lumine et
Canepo.

XXXV. Item Statuimus et Ordinamus quod nulla
persona

70v

persona possit ire de Nocte ad
ocellandum in Silvis Comunis et
specialium personarum positis in
tenimento d.ti Castri et extra teni:
mentum positis dictarum personarum
cum lumine et Canepa et aliis In:
strumentis aptis ad capiendum
turdos et alias aves cum Canapa
ad penam viginti Iuliorum pro quo:
libet Contrafaciente et qualibet Vice et
Vic.s d.ti Castri possit q.t delinquentes
per Inquisitionem procedere ex suo Offitio
et executor habeat octauam
partem penæ

Quod nullus possit retinere
bestias Minutas

XXXVI. Item Statuimus et Ordinamus quod
nulla persona cuiuscumque Condit.nis
existat audeat vel presumat
quoquo Modo vel quesito colore reti:
nere in d.to Castro nec eius Territo.o
et districtu bestias Minutas videlicet Capras
scrofas porcos pecudes castratos agnos
nec aliquod genus dictarum bestiarum
ad penam et sub pena Iuliorum duorum
pro qualibet

70v

pro qualibet bestiarum et qualibet
vice et qualibet die et Nihil(ominu)s de
Mand(a)to Vicarij et quinque Ante-
positorum d(ic)ti Castri si quis invent(us)
fuerit retinere aliquam dictarum bestiarum
debeat removere de d(ic)to Castro teni-
mento ad penam p(redic)tam pro qualibet
dictarum bestiarum et pro qualibet
die postquam per dictos Vicarium et Ante-
positos Mandatum fuerit excepto quod
Macellarij qui Macellant omni
die possint tenere impune tres que
in viginti castratos viginti agnos
decem porcos dummodo non vadant
extra dictum Castrum nisi ad bene-
-pland(um) in Carbonarijs d(ic)ti Castri vel ad
fontes dummodo non vadant ad pas-
culand(um) per territorium d(ic)ti Castri et
infra plantones decem Capras tempore
quo Macellant de Capris de dictis
Carnibus et quando non Macellant
de dictis Carnibus omni die Sabbati
teneant ad supradictam penam de illis
bestijs quas non Macellant dicti
die Sabbati et retinuerint excepto

D.

excepto

etiam quod quicumque veneret seu duceret
porcos in dicto Castro causa vendendi
pro insalatis quod possint tenere
et stare in dicto Castro et prope dictum
Castrum in Carbonariis, donec invene
:rit per quinque dies et non ultra
eos vendendi pro insalatis tantum.
Statuentes insuper quod liceat uni
:cuique de dicto Castro tenere porcos in dicto
castro causa allevandi et ingras:
:sandi pro sua domo tantum, quos
debeat tenere clausos, sive legatos
in domibus eorum, adeoque non
possint ire per dictum Castrum ad poenam
duorum baioccorum pro qualibet con:
traventione et qualibet porco, et qualibet
vice, quo invenerit seu annotatus
fuerit ire per dictum Castrum et Vicarius
dicti Castri possit inquirere per quo:
:bet inquisitionem per inquisitionem ex suo officio
procedere contra delinquentes.

XXXVII. Quod nullus eat per dictum Castrum
post tertiam horam Noctis.

Item Statuimus et Ordinamus quod nulla persona
audeat vel presumat ire per dictum
Castrum de Nocte post tertiam horam
Noctis

D

71v

Noctis sine lumine ad poenam trium
iuliorum pro qualibet persona et qualibet
vice et Vicarius dicti Castri possit ex suo
Offitio procedere et Inuenire et teneatur
inquirere et rimare per dictum Castrum et
delinquentes punire et condemnare.

De Guastantibus Osciamina
seu Sarmenta apponendo

XXXVIII. Item Statuimus et Ordinamus quod si quis
deuastauerit aliquem Crepellum
seu arma apponendo seu aliquid aliis
arboribus in qua apponuntur seu osciamen intus
existerent in dicto Castro Collis Scipionis
et Territorio vel eius Tenimento in saltis
duobus vice qualibet et pro quolibet
crepello et qualibet arbore puniatur
et faciat unam Salmam Meri seu
Mero dicti Castri, et ad emendationem
usque unius ducati auri pro qualibet
crepello et qualibet arbore penitus
crepellare.

Quod Nemo aratum alienum accipiat

XXXVIIII. Item Statuimus et Ordinamus quod Nullus
accipiat aratum alienum de aliquo loco
sine Voluntate illius Cuius esset, et si
acceperit et illa die Non reportauerit
unde accepit soluat pro qualibet Vice
baiocchos duos et emendet damnum domino
rei, ut suo declaraverit Iuramento

usque

in baiocchis duobus pro qualibet die
quo steterit in Mora exportandi
dictus aratrus et si accepto d.º aratri
Notificauerit d.no dcti Aratri, non
teneatur ad emend. damni.

Liber Quartus Damnorum

De Colligentibus fructos alienos

Item Statuimus et Ordinamus q. si quis
colligerit uuas de pergulis domesticis
idest Conspectis amputare et vinde
miare soluat de die baioccos decem
et octo de Nocte duplum Si quis vero
colligerit nuces ficus Mala pira
et alios fructus de quibusq. arborib.
soluat baioccos quor. de die, de Nocte
soluat baioccos octo, si sine Licentia
dni dictorum fructuum et emendet
damnum in duplo d.no rei, ut suo
declarauerit Iuram.to et si aliquis
inuentus fuerit accusatus fuerit portare
ultra duos raspos uuarum soluat
pro quolibet raspo quinque sollos
seu baioccos duos usque ad quindecim
raspos

rassos a quinque cassijs supra soluat
carolenum unum pro quolibet rasso et
ead. pena incurrat de agrestu.

De bestijs grossis uel Minutis
damnum dantibus

Item Statuimus et ordinamus quod
si bos asinus porcus Iumentum
Mulus et his similia damnum
dederint in Vineis uel pergulato
soluat uice qualibet bestia baioccos
duos et si damnum dederint a Kalendis
Mensis Aprilis usque ad Calendas
Mensis Xbris soluat dominus dictarum bes-
=tiarum pro qualibet bestia et qualibet
uice baio. quatuor et de Nocte duplicem
penam, sed si studiose Miserit aliquis
dictarum bestiarum in dictis Vineis per-
=gullatis soluat baioc. sexdecim
pro qualibet bestia et qualibet Vice
de die et de Nocte et de die uero soluat
Medietatem, si in Canapina lino
Canape canneto et orto si ortus
est aliquis apparaminis circundatus
soluat pro qualibet bestia et qualibet
uice baioc. quatuor: si damnum uero
dederint in grano uel prato uel aliqua
possessione guardata et giffata uel in
aliquo

aliquo genere bladorum solvat pro
qualibet et qualibet vice baioc. unum
et si damnum dederint in aliquo gen.e
dictorum bladorum à Calendis Mensis
Martij usque ad Calendas Mensis
Junij solvat pro qualibet bestia
et qualibet vice baioc. duos et de
nocte duplicem poenam et si studiose
appensate damnum dederint in dictis
bladis et locis solvat baioc. quinque
pro qualibet bestia et qualibet
vice et de nocte duplicem poenam
Si vero bestiae minutae damnum de-
derint in praedictis bladis et pratis usque
in decem bestias solvat pro qualibet
bestia et qualibet vice baioc. medium
Si à decem bestijs minutis supra solvat
pro qualibet macta iulium unum
sed si dictae bestiae minutae damnum dede-
rint in aliquo genere dictorum bladorum
à Calendis Mensis Martij usque ad
Calendas Mensis Julij solvat duplum
dictarum poenarum si vero dictae bestiae minutae
vel grossae damnum dederint in aliquo
sodo et accusatae fuerint per dominum
rei solvat pro qualibet bestia baioc.

medium

173v

Medium et solum intellegatur illud
territorium, quod non fuerit cultum
per duos annos continuos preteritos
a die facte accusationis. De aliis supradictis
credatur iuramento baiuli secreti.
Statuentes insuper quod si dicte bestie grosse
damnum dederint in metis vel
mandochiariis sive ad manchos
solvant pro qualibet bestia et qualibet
vice baioccos duos et si dicte bestie mi-
nute damnum dederint in dictis metis
seu manocchiis solvant baioccum
unum. Adicientes quod nulla persona
audeat vel presumat mictere
aliquas supradictas bestias inter mano-
chiarias sive metas temporibus
quibus dicti manochiarii sedent in cam-
pis ad penam duorum baioccorum et si
damnum dederint in manochiariis
solvat baioccos octo pro qualibet
bestia et qualibet vice et in omnibus
supradictis emendet damnum domino rei
in duplum, de quo stet iuramento damnum
passi usque in decem sollos seu baioccos
quod abinde supra probare teneatur. Estivo tempore
stet, et de nocte omnes supradicte pene duplicentur
Et nullus

Q. nullus colligat crocu alienu.

Item Stat. et Ordinamus q. si quis collige
vit crocu alienu de Nocte solvat
pro banno baioc. sexdecim si de
die colligerit solvat Medietate
pene et emendet damnu D.no
rei in qualibet ut suo declaraverit
iuram.to cum taxatione duoru
hominu ponendoru p utramq. parte

Q. nullus faciat Vias Novas.

Item Stat. et Ordin. quod si quis fe:
cerit traiectas seu vias Novam
vel transitaverit per posses.nes
illius cuius esset possess.o quod
solvat vice qualibet qua transitu
fecerit baioc. duos si exinde accusa:
tus fuerit vel denuntiatus fuerit
et non possit accusari nisi a decem
diebus d.ti transitus, seu viae Novae factae
quibus diebus elapsis accusari non pos:
:sit transiens sed si quis transitum
vel traiectam fecerit per possessiones
seminatas cu bestiis solvat baiocos
quatuor pro qualibet Vice, et qualibet
bestia sed si p d.nu rei fuerit inhibitum
solvat.

77v

Solvat baioccos quatuor pro qualibet personas et qualibet bestia et qualibet vice et si quis transcendit per aliquam posses. blaudata solvat baioccos duos

Quod bestie Minute Non possint pasculari in plano

Item stat. et Ordinamus quod bestie Minute nec debeant pasculari in plano sive lam dti Castri et si quis contrafecerit solvat pro qualibet bestia baioc. unum usque in quinque bestijs ab inde supra solvat pro Macta qualibet vice baioccos octo sed si bestie forensis pascularent in dto plano dictus solvat pro qualibet bestia baioc. duos usque in quinque bestijs Minutis ab inde supra intelligatur pro Macta et solvat pro Macta baioc. sexdecim pro qualibet vice.

Quod nullus incidat Scotanum in Montibus Comunis

Item stat. et Ordinamus quod nullus incidat in Montibus Comunis neque in bonis specialium personarum alegrones pro faciendo Scotanum nec faciat in dtis Montibus Carbones ad penam octo baioc.

pro

pro qualibet vice, et emendet damnum
dno rei.

Q. nullus portet paleas uel
fenum

Item statuimus et ordinamus quod
nulla persona auferat nec exporĀ
:tet uel auferri aut exportari faciat
paleas fenum, milliarina panicale,
et sodimina aliqua sine uoluntate
illius cuius esset et si quis contrafece
:rit uel abstulerit soluat pro banno
baioc. octo, et damnum emendet dno
rei, in duplo ut sic declaraverit Iu
:ramento et de nocte duplicem poena.

De columbis et pullis damnum
dantibus

Item stat. et ord. quod quicumque de dto
castro habuerit columbos intus et
extra dtum castrum et si columbi damnum
dederint alicui, quod ille cuius sunt
soluat pro damno pro qualibet
uacta baioc. decem et damnum emen
det in duplo dno rei ut sic declara:
uerit Iuramento et pulli damnum dantes
et columbi usque in sex pullos seu
columbos baioc. medium pro quolibet
pullo

75v

pullo et ab inde supra solvat pro qualibet Macta baioc. duos et emendet damnum et dictum est.

Quod nullus occidat columbos seu gallinas

Item Stat. et Ordinamus quod nullus occidat columbos seu gallinas seu pullos alienos et si quis occiderit solvat pro banno cuiuslibet quinque pro qualibet et emendet damnum patienti in duplum et credatur iuramento damnum passi

Quod nullus intret vineas alienas et canes possint teneri

Item Stat. et Ordinamus quod nullus audeat intrare vineas alienas a calendis mensis Augusti usque ad decem dies intrantis mensis Octobris nec ipso tempore sine licentia illius cuius est vinea ad poenam quinque baioccorum et ad eandem poenam teneatur ille qui iverit infra pergulatos et postes nec in qua sunt pergulati et arbores cum vitibus pro qualibet poena et qualibet vice et de nocte duplicetur poena et credatur accusationi domini rei et capituli lum istud bandiatur omni anno in

Calendis

33

Calendis Mensis Augusti. Statuentes insuper quod Canes debeant d.o temp.e portare uncinum ad collum longum tantum quatum debeat d.s Uncinus tange:re terram aliquantulum dum ambulat ad penam decem sollidorum seu baioccorum quorum pro quolibet Cane, et qualibet vice qua fuerit accusatus sive inventus per Viarium d.ti Castri, et Uncinum d.ti Uncicoli debeat esse longum unum palmum vel circa et d.ni et patroni Canium teneantur ad d.tam penam, exceptis Cannicullis parvis qui non teneantur ad penam et nullus d.o temp.e possit nec debeat intrare per Vineas d.ti Castri et poss.res predictos cum Cane ad dictam penam quorum baioc.

Quod nulla persona incidat iuxta Ragnatoria

Item Stat.s et Ordinamus quod nulla persona audeat vel presumat incidere aliquam arbores iuxta et prope Ragnatoria Comunis et specialium personarum prope ad decem passa brachior. ad penam sollidorum quorum pro qualibet contrafac.e et qualibet vice

176v

uice et emendet damnum domino rei.

Quod nulla persona mictat bestias in Ecclesijs.

Item statuimus et Ordinamus quod nulla personarum audeat uel presumat mictere aliquas bestias in aliqua Ecclesia intus et extra dictum Castrum ad penam duorum baiocorum pro qualibet et qualibet bestia excepto tempore pluuiarum grandinarum et aliarum fortunarum quibus temporibus non teneantur ad penas.

De pena forensis damnum dantis

Item statuimus et Ordinamus quod siquis forensis personaliter uel cum bestijs damnum dederit in possessionibus hominum dicti Castri uel alicuius ipsorum teneatur soluere duplum pene qua soluunt terrigine dicti Castri Quicumque de dicto Castro fuerit aut cum bestijs damnum inferre contingerit in possessionibus terrarum uel Castri talis forensis et damnum emendare teneatur et cuilibet liceat bestias talis damnum dantis ducere et Curie dicti Castri presentare et assignare eo die quo inuente fuerint damnum intulisse. De pena

De pena occellantibus in Ragnar.° alieno

Item Stat.° et Ordinamus quod nulla persona audeat vel presumat vel: lare vel ragnas sive retia spandere vel tendere in possess.ne sive Ragn.° sive cesario alieno sine d.ni possess.ris ragnarorij et cesarij nec turdos extrahere de aliqua ragna ad penam unius bulij pro quolibet contraf.re et qualib. vice et restituat turdos et aues accepit d.no rei et sub pena duor. baiocorum

De bestijs damnum dantibus ad paleas. Vites et plantones

Item Stat.° et Ordinamus quod nulla persona mictat aliquam bestiam infra Vites in Casali plantonum et ficum in possess.e arborata cum vitibus et si quis contrafecerit soluat pro banno baioc. unum cum dimidio pro qualib. bestia et qualib. vice si accusatus fuerit per d.num rei, ac etiam nulla persona audeat dare damnum cum bestijs ad aliquam paleam sive feni ad d.ta penam pro qualib. bestia et qualib. vice

De pena

17 v

De pena sparantis aliquam possess.

Item Stat. et Ordinamus quod nulla persona audeat sparare aliquam possess. neque exportare aliquam perticas passones vel aliquod apparatum apparatum ad aliquam possess. ad penam quatuor baioc. pro quolibet contrafacie et qualibet vice et nihilominus teneatur dictas possessiones reapparare et passiones et perticas reponere in illo loco de quo exportavit ad dictam penam.

De penis extorquentis aquam de suo cursu

Item Stat. et Ordinamus quod nulla persona possit nec sibi liceat extorquere aquam vel aliquem cursum aquarum de suo proprio et consueto cursu ad penam baioc. octo et nihilominus teneatur dictum cursum aquarum reducere ad suum proprium et consuetum cursum et in pristinum statum reducere ad dictam penam et etiam nulla persona proiciat nec devinet sulcum nec formam faciat versus possessiones sui convicini ut aqua vadant versus possess. et versus possess. sui convicini

ad penam

ad penam quos baioc. pro quolibet
vaseo et duo vales, et foveas debeat
reimplere ad petit.ne petentis ad
penam predictam.

Q. nullus incidat in Monte
della Valle

Item statuimus et ordinamus quod
nulla persona incidat in Monte
de Valle ultra et versus vallem
cupam sine licentia Curie dicti Cas-
tri ad penam sexdecim baioc. et nullus
possit facere aliquod laboritium
neque casam aliquam in bonis Commu-
nis existentibus in dicto Monte ad
penam vulgari verbo

Q. nullus faciat herbam in
bladis alienis

Item stat. et ordinamus quod quicumque
fecerit herbam in bladis alienis sine
licentia illius cuius esset bladum
a Calendis mensis Aprilis usque ad Calendas
Iulii solvat pro pena baioc. duos
et ad eandem penam teneatur ille qui
fecerit herbam in Canepis et fabis alienis
sed si fuerit de voluntate domini sui

nihil

78v

nihil solvat et credatur iuramento domini
dictarum rerum sine aliqua probatione.

Quod nullus portet palos et ligna.

Item. Statuimus et Ordinamus quod
nullus exportet palos et ligna, fur-
cas, pedagnolos, cannas, perticas de
vineis alienis et pergulatis et
Canneto et qui contrafecerit solvat
pro banno baiocos octo de die, de
nocte vero solvat duplum dictae poenae
et nullus exportet de aliquo loco
dictos palos, furcas, pedagnolas, cannas,
perticas et ligna facta nisi de mense
Februarii, Martii et Aprilis ad poenam
quinque baiocorum et damnum emendet domino
rei in duplo et quinque Antepositi dicti
Castri faciant custodes sive baiulos
qui denuntient delinquentes in
foriciis Vicario dicti Castri

Quod elligantur denuntiatores
sive baiuli super damnis datis

Item Statuimus et Ordinamus quod quinque
Antepositi dicti Castri debeant elligere
in introitu eorum Offitii quindecim
baiulos sive denuntiatores ut tres
pro quolibet dictorum quinque ad de-
nuntiandum

ad denunciandum et accusandum homines
et omnes personas et bestias dampnum
dantes presentium sive cum bestiis in
possessionibus hominum dicti Castri positis
in territorio et extra territorium dicti Castri
dicti temporis durante baiuli eiusdem
debent omnes colligentes vuas ficus
nuces olivas alia cepas et omnes
alios fructus et omnes alios dampnum
dantes in quacumque re in bonis alie-
nis. quibus baiulis et denuntiatoribus
secretis vel non secretis factis vel
fiendis per quinque Antepositos
dicti Castri, et scriptis Manu Notarii
communis de quibuscumque delictis
detur plena fides et credatur iuramento
dictorum baiulorum et si aliquis fuerit
accusatus sive denuntiatus a dictis
baiulis coram Vicario dicti Castri, et sensse-
rit se gravatum ad petitionem illius
qui senserit se gravatum, debeat dictos
baiulos iterum examinari per Notarium
Communis vel similiter de quinque Ante
positis dicti Castri ad voluntatem accusati
adhoc ut non mictatur deceptio vel
fraus

79v

traus et si baiuli non essent electi per quinque antepositos et scripti manu dicti Notarij Communis non detur fides aliqua et ullo modo possint accusare uel denunciare.

De pena facientis frondes in Vineis et arboribus alienis

Item Stat.^t et Ord.^t quod nulla persona audeat uel presumat facere uel fieri facere frondes de Vineis seu perquisatis alienis uel sagino nec de alijs arboribus alienis sine licentia Dni. et qui contrafecerit in baiochis duobus uice qualibet puniatur et dam-num quod fecisset emendare teneatur si per dnm. rei fuerit reclamatum siue accusatum

Quod Vic.^s debeat petere penas in damnis datis

Item Statuimus et Ordinamus quod Vicarius dti. Castri qui pro tempore fuerit teneatur et debeat petere omnes et singulas penas damnorum datorum in quibus homines et persone dti. Castri incurserint et fecerint suis temporibus infra terminum decem dierum a die facte accusat.^nis seu denunciationis siue

Acusse.

Accusse et si in d.to tempus dictus Vic.s
Non petierit dictas penas et notu
fecerit delinquentes qualiter fuerunt
accusati de tali loco, et tali posses.e
tunc d.s Vicarius d.as penas, et banna
petere, et exigere Non possit ullo modo

Quod Vicarius non possit pro:
cedere in damnis datis nisi accusa

Itē Statuimus et Ordinamus qd Vic.s
qui pro tempore fuerit Non possit
procedere super damnis datis nisi
p denunti.m, uel accusat.m, excepto qd
si per arengam uel Consilium d.i Castri
fuerit aliter provisum et deliberatum
qui denunt.r uel accusator Iuret
ad Sancta Dei Evangelia ad dela
:tione d.i Vicarij qd dictam accusam
animo Calumnie Non fecit nec
produxit, nec possit procedere
contra delinq.tes ab uno Mense
elapso in damnis datis, sed delin
quentes puniantur, pro ut in Ca:
pitulis presentis Statuti loquentibus
de damnis datis lat.s continetur.

Quod quilibet debeat petere
estim.nes d.d. in uno anno

Item

80v

Item statuimus et ordinamus quod si quis receperit aliquod damnum in damnis datis et d.[ictum] damnum estim.[ari] fecerit debeat d.[ictam] estim.[atio]ne petere et sibi solvi facere in unum anno a die facte estimat.[io]nis d.[icti] damni et elapso d.[ict]o anno d.[ictam] estim.[ationem] plus petere non possit, et Vic.[arius] qui pro tempore fuerit non teneat.[ur] ei facere ius elapso d.[ict]o anno, sed si petierit et probare poterit petiisse, tunc possit exigere non obstante q.[uo]d annus sit elapsus.

Quod in damnis datis suffi-
ceat dict.[um] unius testis

It.[em] stat.[uimus] et ordinamus quod in quol.[ibet] damno dato tam a bestijs, quam a p.[er]sonis sufficiat dictum unius testis de visu, nullus autem possit de uno reclamo quod vis sit a pluribus diebus citra accusari, vel a pluribus testibus, nisi tantum unam penam, seu unum bannum solverit et Vic.[arius] teneat.[ur] pr.[esen]s capitulum o[mn]ibus observare et observari facere vin-
culo iuramenti

Q.[uo]d quilibet possit accusare cum suo iuram.[en]to

Item

81/2

Item Statuimus et Ordinamus quod quilibet in damnis datis tantum credatur suo Juramento de damno sibi illato usque in baior. quod et in similes penas et quantitates, si dixerit se vidisse aliquo alio capitulo non obstante abinde supra, sufficiat dictum unius Testis

Q. nullus colligat Herba aliena cepas et alia legumina

It. Statuimus et Ordinamus quod nulla persona colligat Herba aliena de orto alieno, aguimina ut cepas allia, et alia his similibus, solvat pro banno baior. quatuor de die, de nocte vero duplum, si quis vero colligerit de glandibus, Malis, olivis, fabis, ciceris, et aliis leguminibus in omnibus speciis, solvat vice qualibet baiocos quatuor de die, de nocte vero duplum et damnum in duplici emendare teneatur. Minor tamen decem annorum teneatur ad medietatem pene;

Q. nullus Mittat bestias in sodinis nec asportet grana

Item.

81v

Item Statuimus et Ordinamus quod si
quis appropinquaverit aliquam bestiam
cuiusq generis prope, et iuxta granum
seu aliud frumentum, vel in aliquo
limite vel miserit bestias aliquas
in aliqua forma in locis quibus
grana vel aliud genus frumenti
staret in possess.e iuxta limitem
vel formas in baioc. duobus vice
qualibet et pro qualibet bestia puniatur

De damnum dantibus ad mala
et cum bestijs.

Item statuimus et Ordinamus quod
nullus audeat vel presumat dam:
:num dare cum bestijs ad mala alie:
:na in possess.e alicuius existentia vel
battendo sive pulsando vel cas:
:zando d.a mala et quicumque contra:
:fecerit delinquens puniatur in baioc.
octo vel pulsando et battendo cum
bestijs tantum et non alijs et pro
qualibet bestia solvat baioc. duos.

De ablutione et revocatione
reclami sive accuse &c.

It. Stat. et Ordinamus quod quandocumque
aliquis ... iracundia vel errorem
accusaverit

accusaverit aliquem sive reclamum fecerit de aliquo damno dato et infra tres dies prox. futur. imediate sequen. ipsam accusam sive reclamum revocave-rit et absolutionem petierit qd ipsa absolutio concedatur et ad ulteriora d. Vicarius dti Castri procedi non possit aliquo modo

De Negantibus Nomen

Item Stat. et Ordinamus quod si quis interrogatus fuerit à Vic. et Offli dti Castri quo Nomine vocatur, cuius filius et de quo loco et Negaverit, vel Mutaverit Nomen suum patris, vel patriae incurrat poena sexdecim baiocor. et Minor decem annor. teneatur ad Medietatem d. poenae.

De poena Non Solventis infra Mensem Cannas Muri

Item Stat. et Ordinamus quod si quis ad cannas seu perticas Muri facere fuerit condemnatus et infra Mensem à die requisitionis eius non sol-verit dupli poena puniatur.

De poena apponentis Manum in Statuto

Item

82)

Item statuimus et ordinamus quod si quis manum in statuto apposuerit aliquid addendo vel delendo cuiusque status et conditionis fuerit arbitrio domini puniatur.

De premio officialium penas exigentium

Item statuimus et ordinamus quod quicunque fuerit qui malefitia exigerit vel ipsius domini locumtenens vel castri vic. pro qualibet libra pecuniarum quam exegerit sollidos tres pro sui laboris mercede consequatur quae quantitas de pena ipsa extrahi debeat et non aliter.

De pena imponenda confratrijs et eorum socijs curiae non parentibus

Item statuimus et ordinamus quod tres confalonerij electi et ordinati pro deffensione curiae et iustitiae per communitatem dicti castri et unum locumtenentem vel quemlibet alium superiorem qui pro tempore erit teneantur ad quemlibet eorum requisitionem ad penam decem ducatorum auri parere mandatis dicti superioris et dicti confalonerij possint eorum banderarijs assignatis iubere

baiulus

pro baiulus Comunitatis sub pena
unius ducati in auro pro qualibet
vice qui contrafecerit

De Confalonerijs et sotijs ali-
quem vulnerantibus vel interficientibus
per Iusticia

Item Statuimus et Ordinamus quod
si praefati Confalonerij sive eius ban-
derarij aliquos interficerent seu vul-
nerarent qui cum armis se defendendo
nollet parere Iustitiae et obedire prout
per superiores praefatis Confalonerijs imposi-
tum fuit, ad nullam poenam teneantur
et sic impune offendantur.

Quod Confalonerij vel eius
sotij portent arma et infra

Item Statuimus et Ordinamus quod praefati
Confalonerij qui pro tempore erunt
durante tempore valeant et possint
ferre arma nisi personaliter eis fuerit
per superiores prohibitum eius vero Con-
falonerij sotij vel Banderarij tantum
eo tempore arma impune portent
quo dominus Castri seu eius Locumtenens
in Castro fuerit modo et forma
ut supradictum est in Confalonerijs

Quod Confalonerij cum sotijs conse-
quantur unum de decem

Item

83v

Item Statuimus et Ordinamus pro qualibet decem exacto per prefatos Con=
=falonerios et eius Socios tenuum consequantur. tam pro ipsa Comunit.e quam etiam pro Curia et privatis personis

Quod Confalonerij de qualibet libra provendi solum uno baiocco

Item Stat.t et Ordinamus quod ad si quempiam penas ipsi Confalonerij fuerint condemnati pro aliquo eorum Malefitio dummodo non capitali vel bonor. Confiscat.is per pro qualibet libra unum baiocum possint defalcare et minus solvere ipsi Curiis

Quod boves aratorij portent Campanas cum tintillis

Item Stat.t et Ordinamus quod omnes boves aratorij stantes in Terit.o Collistattis et Turris teneant portare Campanas cum tintillis non apparatas tam de die quam de Nocte ad penam quinque baioc.; et de Nocte duplicetur.

De Colligentibus ultra tres racemos uvarum

Item Stat.t et Ordinamus quod si quis collige=
=rit ultra tres racemos uvarum debeat stare per dies integrum ad berlinam vel per[...]

vel per tres dies in Turri et si fuerit
foemina in domo Fraternitatis et quod
ullo modo possint illas redimere
dummodo non sit minor octo annorum
et hoc intelligatur ultra poenam
pecuniariam et si bestie damnum
dederint de nocte ad granum milium
panicum et alia Leguminia et
bladorum solveant Iulium unum pro
qualibet bestia et ad eandem poenam
teneantur. de Vitibus et Malledijs et
non habeant locum in arboribus
et Vitibus arborum

In quibus Mensibus boves possint
ire infra plantones

Item Stat. et Ordinamus quod a Calendis
Mensis Novembris usque ad Calendas
Martij bestie non possint ire in
plantones sub poena duorum baiocorum
et de nocte duplicetur.

De Colligentibus olivas

Item Statuimus et Ordinamus quod si quis
colligerit olivas in possessione aliena
solvat Iulium unum pro qualibet
vice et quod unicuique liceat dare
licentiam de suo proprio et quando quis

84v

accusatus fuerit et allegaverit habuisse
licentia a Dno stetur juramento
ipsius Dni cum Veno deffe, si dederit
licentias vel non, et de nocte
dupliciter poena et debeat restitui
olicum Dno Agri.

De Interficientibus Columbis

Item Stat. et ordinamus quod si quis
occiderit aliquem columbum de colum-
baijs solvat florenum unum pro
quolibet columbo et si quis occiderit
d(ic)tos columbos in columbaijs tirando
cum balistris, seu schioppo vel lapi-
dibus solvat scutos decem pro quolibet
columbo et ad eandem poenam teneatur
tirando con schioppo vel balistra.

De Robore bandimentorum

Item si contingerit Dnos dictorum Castrorum
facere aliqua bandimenta vel
ordinamenta, seu capitula ultra
formam statuti ea intelligantur liga-
re et tenere per spatium unius anni
tantum et debeat describi et annotari
in Libro Registri curie per manus cancellarii
communis

Quod non possit supplicari in
Consilio

Quod non possit supplicari in
Consilio pro diminutione costimi
nec fieri gratia aliqua de rebus
spectantibus ad Comunitatem

Item statuimus et ordinamus quod nullus
acostimatorum cuiuscunque generis acosti-
-mationis liceat ei ullo modo sup-
-plicari in Consilio vel Comuni
dictorum Castrorum pro eorum relevationibus
in toto vel in parte et neque quod ipsis dimi-
-nuantur vel augeantur capitula
à Costimatoribus factis sub pena
decem ducatorum auri, et similiter
consulentes et arengantes super pre-
-missis in favorem acostimatorum supplicantium
seu gratias petentium in scriptis et sine
scriptis sub eadem pena pro quolibet con-
-sulente arengante seu ponente quomodocunque
in Consilio generali seu speciali Comunis dictorum
Castrorum applicantur et Potestas qui pro
tempore erit dictas penas absque alio ali-
-quo processu exigere teneatur aliquas ad
eius Comunitatem ponatur et de suo sallario
solvere teneatur et hoc locum habeat
in futurum et perpetuo duraturum

Malefitiorum Liber V

Forj = Al Mag.co mio Amat.mo = Il Podestà di Collestatte =
Intus vero = Mag.co mio Amat.mo Sentitosi dal-
la Sag.a Cong.ne quel tanto havete riferito, è
stata di senso di commettervi, che non dobbiate
in avvenire permettere à cotesta Comtà di fare
l'affitto della caccia de Piccioni, atteso il
preggiuditio, che dà ciò ne deriva alli Pascoli
della Medema, per l'affitto de quali voi dovre-
te invigilare, perche secondo il solito in ogn'
anno venga accesa la candela per trovare chi
voglia applicarvi con qualche meglior vantag-
giò di essa Comtà; sarete dunque esequirete
e vi priego salute = Roma 26 Gen.o 1735
V.ro Amorevole G. R. Card.le Imperiali =
Bernardo Naro Seg.o = Collestatte Podestà

Maleficior.
Liber Quintus

Impunitas scelerum bonos exanimat et e contra malis audaciam praestat, et ideo publicae utilitatis est, ne maleficia maneant impunita, et quos divinus timor a malo non revocat temporalis saltem coerceat disciplina et id circo ad purgandum contra malis hominibus super maleficiis secundum quod infra positum est. primo

De poena blasphemantium

C. 1 Quoniam scriptum est initium sapientiae timor Domini, et alias Psalmista testante. Beatus vir qui timet Dominum &c. et gravissimum cognoscitur esse contra bonitatem Dei, et eius Sancta Nomina, quos apponere idcirco. Statuimus et Ordinamus, quod si quis Deum vel Unigenitum eius filium Jesum Christum aut Spiritum Sanctum vel Sanctam Trinitatem blasphemaverit poena viginti quinque librarum

87v

Iulios pro qualibet vice et qualibet
blasfemia sine aliqua diminutione
et sine aliquo beneficio preterquam
confessionis pecuniarum et ad eandem
penam teneri volumus qui nomen
Sanctissime Crucis vel etiam Gloriose
Virginis Marie blasfemaverit et
similiter si contra predicta Sanctissima
nomina aliquod vilipendium et
vituperosum verbum dixerit vel
dicendo Ladro cornuto putana et
his similia qui vero dixerit adonta
et la sconfitta per lo sangue vel
per dispetto Dei vel Virginis Marie
solvat medietatem dicte pene qui vero
maledixerit Sanctum Petrum solvat
vice qualibet carlenos decem et qui
dixerit ad onta vel ad dispettum
S. Petri solvat carlenos tres qui vero
maledixerit alios Sanctos et Sanct-
-tas Dei solvat vice qualibet caro-
-lenos sex qui vero dixerit Carnes
Cancellos ac sanguinem Dei et Vir-
-ginis Marie et his similia solvat
vice qualibet Iulios otto De aliis le-
-vioribus blasfemiis nulla persona
posse puniri nisi in uno Iulium
et si quis delinquentes accusaverit
habeat

habeat quartam partem penę vel pręd
predictarum. et ad denuntiandum predicta
fiant denuntiatores per quinque
Antepositus dicti Castri, et quilibet
qui audiverit vel presens fuerit
contrafacientes huiusmodi teneantur
Modo predicto accusare cum uno teste
vel pluribus et dicte accusationi fiat
cum uno teste vel pluribus ut dictum
est detur plena fides et accusator
habeat quartam partem penę et exe:
cutor habeat aliam quartam partem
penę predictę.

De pena Inobservantium Festivitatis

C II. Ad laudem et Reverentiam Omnipotentis
Dei et Gloriosę Virginis Marię
eius Matris et omnium Sanctorum et
Sanctarum Celestis Curię et ad laudem
et bona procedunt. Statuimus et Or:
dinamus quod Sanctas dies et festivi
:tates Gloriosissimę Virginis Marię ut
Festum Purificationis de Mense Febru:
:arij, Festum Anuntiationis de Mense
Martij, Festum Assumptionis de Mense
Augusti et Festum Nativitatis de Mense
Septembris

88v

Septbris. Festum Beatmi Apostoli Sancti
Petri. Festum B. Ioannis de Mense
Iunij. Festum Nativitatis Dni cum
duobus diebus sequentibus, Festum
Ssmi Angeli de Mense Maij
et de Mense Septbris. Festivitates
principales duodecim Apostolorum,
Festum S. Agathe et Sancti Laurentij.
Festum octave Nativitatis Dni. Festum
Epifanie. Festum Veneris Sancti. Fes
tum Pasche Resurrectionis cum duobus
diebus sequentibus: Festum S. Martini
et S. Crucis de Mense Maij. Festum
ascentionis et Ssmi Corporis Xpi et
S. Bermi, Festum Pasche Rosate cum duo
bus diebus sequentibus. Festum omnium
Sanctorum. Festum S. Sebastiani, et
festum S. Silvestri, et Festum Innocentum
custodiantur et celebrentur, et unus:
quisque abstineat in dictis festivita:
tibus ab omni opere faciendo salvo
quod cuicumque liceat in dictis festivita
tibus apportare et facere rodimina pro
bestijs usque in una salma rodimi
:nis vel rodiminum sine pena, et si
quis contrafecerit in predictis et qualibet
predictorum

predictorum solvat vice qualibet
Carolenum unum. Statuentes insuper
quod in festivitatibus S. Nicolai S. Lucie
S. Antonii de Mense Januarii li-
gonizare vancare nec arare alicui
liceat ad dictam penam et quod nulli liceat
vim nec aliquod exercitium facere
ad dictam penam liceat tantum in predictis
festivitatibus pro edificatione domorum
apportare trabes. dicentes etiam quod
in omnibus festivitatibus supradictis
sit licitum unicuique venienti extra
terrenum dicti Castri portare salmas
cuiuscumque generis sine pena et banno

Quod nullus audeat offendere
facto seu verbis dominum et eius
Officiales

C.III. Item Statuimus et Ordinamus quod nulla
persona audeat vel presumat offen-
dere dare vel prestare alicui volenti
offendere dominum dicti Castri vel eius
Officiales auxilium consilium favorem
et qui contrafecerit dicti domini volun-
tate et arbitrio puniatur. tam prestans
auxilium quam offendens seu offendere
volens excepto quod si contra Vicarium
dicti Castri

dicti Castri verba iniuriosa protulerit
incidat in penam triplicatam si alius
priuatum offenderit verbo tantum.
Si verò alios Offitiales offenderet
Com.e facto, seu verbis puniatur dupli
pena, si alius priuatum offenderit.

Q. nullus extrahat terminos

C. IV. Item Stat. et Ordinamus q. siquis,
vel si qua dolose extraxerit seu
celauerit terminos existentes
inter Vicinos vel Vicinas, Soluat pro
banno pro quolibet termino Iulios
decem et ad eandem penam teneatur qui
miserit vel mutauerit aliquem
terminum

De Insultu facto cum armis

C. V. Item Stat. et Ordinamus quod quicumque
fecerit insultum impetum et agressu-
ram q.tra aliquem vel aliquam Mouendo
se de loco ad locum et eundo q.tra eum
irato animo et Malo Modo si sine
armis et sine aliqua Sang.nis effus.e
vel facto, Soluat pro banno Iulios
quinque, si verò cum armis, pugione
Spada, cultello et his similibus Soluat
Iulios decem, si verò cum partisana Spon-
tone et

Spontone et alijs armis astatis.
solvat Iulios duodecim, et si insul:
tus fuerit factus ad domum, Capanam
aream aut possess.nes propria insul:
tati et quod insultans iverit stu:
diose animo insultandi solvat
duplum d.ae penae secundum qualitatem
insultus et insultus intelligatur
factus ad domum seu alio loco ut
supra si insultans accesserit
una pertica prope d.um locum.~

De percussionibus factis cum
armis

CVI Item stat. et ordinamus quod si quis
aliquem percusserit cum Cultello, spa:
da seu spontone, acetta, lancea, cla
vavina vel cum quibuscumque alijs ferris
publicis, vel metallis actis ad mal:
efficium comittendum a collo infra, si
sanguis exiverit, solvat pro qualibet
percussione scutos sex, et faciat per:
ticam unam muri. Si vero sanguis
non exiverit solvat Iulios viginti.
Si cum dictis armis percusserit a collo
supra et sanguis exiverit solvat
penam duplicatam, et faciat duas per:
ticas muri, et si sanguis non exiverit
solvat

90v

solvat sextos reg. cum dimidio et
faciat una Canna Muri. Si vero
percusserit a collo infra, cum Mala
lignea asta bastone, Manico, accetta
et his similibus non obstante sim
eis vel in aliqua ipsorum ferrum extiterit et cum ferro non percusserit
vel qualibet alia re simili acta
ad Maleficium comittendum et si sanguis exiverit solvat iulios duodecim et faciat Media Canna Muri
si pro qualibet vice et qualibet percussione, a collo vero supra et sanguis
exiverit solvat penam duplicatam
et faciat duos Cannos Muri. Si vero
sanguis non exiverit a collo supra
solvat medietatem pene, si sanguis
exivisset, et faciat una Cannam
Muri a collo vero infra solvat
similiter Medietatem pene si sanguis
exivisset, et faciat Media Canna
Muri pro qualibet percussione
et vice qualibet, et si ex percussione
que fuerit in facie esset remansura
et remanserit cicatrix perpetua
vituperosa et enormis, solvat pro dicta
cicatrice sextos dece ultra penam
vulneris, et faciat duos perticos Muri
Si vero

Si vero Cicatrix non fuerit vitu:
perosa et enormis ultra penam
vulneris scutos quinque - Si
aliquis amputaverit digitum
alicui, pro quolibet digito scutos
quinque de Moneta et faciat unam
cannam Muri et si digitus amputatus
fuerit pollex solvat scutos duodecim
et faciat duas cannas Muri et
pro digitis pedis teneatur ad Medie-
tatem etc. Si vero aliquis amputa:
verit alicui aurem solvat scutos
duodecim de Moneta et faciat duas
cannas Muri, si vero inciserit et
non amputaverit puniatur iuxta
qualitatem vulneris habita distinctione
de Cicatrice ut supra et faciat unam
Cannam Muri. Si aliquis extraxerit
alicui oculum solvat pro quolibet
oculo Scutos triginta et faciat
tres cannas Muri et si ille cui
oculus fuerit extractus non habet
nisi illum oculum eo casu extrahens
solvat penam duplicatam et faciat
sex Cannas Muri - Si autem aliquis
ex aliqua percussione alicui dentem
extraxerit solvat pro quolibet dente
Scutos

31v

Scutos duos cum dimidio de Moneta, et faciat duas Cannas Muri et Nihil.s de percuss.e puniatur de poena statuti ut s.a dictum est. Item si quis ex aliqua percuss.e vel vulnere Membrum aliquod alicui debilitaverit solvat Scutos octo de Moneta, et faciat duas Cannas Muri ultra poenam ordinariam percuss.nis et vulneris et si vero Membrum Non fuerit debilitatum in totum sed in parte impeditum solvat Medietatem pene antedicte. Si quis autem alteri nasum amputaverit poena Scutor. triginta de Moneta puniatur et faciat tres cannas Muri. Si ex percuss.e vel vulnere quam quis alicui in Capite intulerit fuerit secuta fractura ossis solvat scutos quinque de Moneta et faciat unam Cannam Muri ultra poenam percussionis et vulneris ut s.a dictum est. De alijs vero vulneribus et percussionibus Non in Capite sol-vat pro qualibet asse Julios viginti ultra poenam vulneris et si percussiones in Capite fuerint cum fractura seu incis. cranei vel pellicranei solvat percutiens

ultra

ultra penam vulneris, et percuss.nis
scutos octo et faciat unam cannam
Muri, ultra alias ad quas tenet.
ex percuss.ne et vulnere. Si aliquis
alicui Manum amputaverit solvat
scutos triginta duos de moneta,
et faciat duas cannas Muri. Si
ambas Manus, solvat scutos
septuaginta et faciat tres cannas
Muri, pro amput.e amborum pedum
solvat scutos octoginta, et faciat
sex cannas Muri. quicumque autem
commiserit aliquod supradictorum Male-
:ficiorum incisionis et amputationis
Membrorum et non solverit penam
infra Mensem à die facte condemna-
tionis puniatur pena taglionis itaque
in eo quod deliquit ipse puniatur
et condemnatur ad triremes arbitrio
Dni, itaque Maleficium eorum ullo modo
remaneat impunitum. Pro dislo-
catione seu dissolut.ne alicuius
Membri facta, ex aliqua percusse
veluti spalle, coste et similium ultra
penam percuss.nis solvat percutiens

Julios

92v

Iulios triginta et faciat duas Cannas
Muri et in omnibus Maleficijs in
quibus Malefactor non solverit penas
infra Mensem a die facte Condemnationis
a octoginta Iulijs infra, stet in Car-
cere per Mensem a octoginta Iulijs supra
usque ad centum sexaginta si infra
Mensem penas non solverit, stet
in Carcere per duos Menses et ha-
beat duos ictus funis a centum
sexaginta Iulijs supra, puniatur
ad penas talionis ut supra, seu
arbitrio Domini, et in omnibus percussionibus
cum Sanguine ubi non est opus Medico
solvatur Medietas pene et in omnibus
casibus in quibus quis ictus fuerit ar-
chibusio in rixa et non exonerave-
rit solvat scutos octo de Moneta
et si exoneraverit et non percusserit
puniatur in scutis viginti quinque
de Moneta, si vero percusserit puniatur
et solvat penam duplicatam pene
loquentis de alijs armis.

De percussionibus Manu vacua

C.VII. Item statuimus et Ordinamus, si quis aliquem
percusserit Manu vacua a collo
supra

supra et ex percussio.e sanguis
exiuerit solvat Julios sedecim
et faciat unam Cannam Muri et
ad eandem pęnam teneri volumus
eum qui alicui dederit alapham in
facie etiam quod sanguis non exi-
uerit. Si vero in alijs partibus
capitis a collo s.a sine sanguine
solvat Med.tem pęnę a collo vero
infra si percussio fuerit cum
sanguine solvat Julios octo
et si fuerit sine sang.e solvat
Med.tem pęnę. Si quis autem Iniuriose
ceperit per personam non tamen
percusserit solvat Julios septem
Si vero quis aliquem extrascina-
:vit, per terram solvat scutos tres, et
faciat unam Cannam Muri, si
vero impinxerit, et in terram
cadere fecerit solvat Julios quin
:decim, et faciat Mediam Cannam
Muri. Si vero impinxerit et tamen
cadere non fecerit, solvat Med.tem
pęnę.

De Beneficijs admictendis

C VIII. Item statuimus et Ordinamus quod
Si quis

93v

si quis vel si qua persona contra
quem seu quam procederet quoquo
modo de quocumque maleficio per
vicarium et curiam vel officiales d(ic)ti
castri et voluit comparere coram
d(ic)to vicario vel offi(cia)li et maleficium
de quo esset inquisitus vel denuntiatus
sive accusatus fuerit coram d(ic)to vic(ari)o
et curia sponte confiteretur quod
pro benef(ici)o d(ic)tae confessionis de pena
quam solvere teneretur pro ipso de-
lieto, quartam partem misericordiae
d(ic)tus vicarius et curia relaxet. Sta-
tuentes etiam, quod si per pacem
fecerit cum quo ipsam habuit vel
illa et ipsam pacem produxerit per
instrumentum publicum coram d(ic)to vic(ari)o et
eius curia quandocumque ante sen-
tentiam processus fundati vel formati
contra ipsum vel ipsam pro d(ic)ta pace remi-
dii d(ic)tae penae quarta pars miseri-
cordiae relaxetur tam de maleficiis
commissis quam de perticis minus fiendis
quam etiam de quibuscumque maleficiis et de-
lictis, et si infra decem dies solverit pe-
nam, in qua fuerit condemnatus
alia quarta

alia quarta pars Misericorditer
relaxetur

De iis, qui non possunt
solvere penas exbandiantur

C.VIIII. Item stat.s et Ordinamus quod si quis
vel si qua comiserit aliquod Male
ficium in Castro Montis et eius
vel eorum districtu de quo esset p.
Curiae d.i Castri puniendus et non
haberet unde posset solvere pe
nam, exbandiatur de d.o Castro, et di
strictu, et eius bona quae reperientur
in parte sufficiente vel condecenti
sint hypotecata, et confiscata Curiae
d.i Castri pro parte vel pena tan
gente ad d.tam Curiam, et si quae bona
suffecissent et reperirentur in d.o Castro
et eius districtu, sint hypotecata
et Confiscata Cam.o Com.is d.i Castri
pro ipso Comune recipiente, pro
penis, seu Cammis Muri et hoc
intelligantur de hominibus d.i Castri
et si Malefact. sub pena Compa
ruerint vel Capti fuerint et non
habent unde solvant in pecunia
vel re, ponantur in Catenibus cum ceppis
et Manicis

94v

et Maniis ferreis in quibus perma:
neant arbitrio Domini

De Mallefitijs extra Territorium

C.X.° Item statuimus et Ordinamus quod si quis
vel si qua de dicto Castro Vistrio sive
Collistratti commiserit aliquod
Malefitium cuiusque conditionis
existat extra dictum Castrum vel
eius Territorium vel districtum quod in dicto
Mallefitio Curia dicti Castri procedere
et puniat, nisi fuerit Causam
loci in quo commiserit Maleficium pro:
cessum et punitum primo quo casu
a Curia Collistrattis non possit
puniri nisi in residuo penae
contentae in isto Statuto

De Medicamentis refitiendis

C.XI. Item statuimus et Ordinamus quod si quis vel
si qua esset fructus ab aliquo
quacumque Causa et fructus et pacem
et Concordiam dare, et reddere volue:
rit percutienti cum effectum quod dictus
percussor refitere debeat eius fructo
omnes expensas quas fecerit ipse
fructus, vel alius pro eo in Medicis
et Medicinis tantum cum taxatione
quinque Antepositis dicti Castri ~~

De Comittentibus

De Comittentibus homicidium
in personam alicuius

CXII. Item statuimus et ordinamus quod si quis
vel si qua interfecerit aliquem vel
aliquam personam de vasallis dicti Domini dicti
Castri vel de dicto Castro Ursino et Montis
S. Mariae vel aliis locis et homicidium
comiserit puniatur poena capitali ita
quod moriatur et si talis homicida
non pervenerit ad manus Vicarii
et Curiae dicti Castri quod ipsius rem et bona
et terra tolluntur et numquam possit stare
nec reverti in dicto Castro et eius territorio
nisi habita pace a consanguineis
offensi et obtenta gratia et remissione a
Domino dicti Castri. Statuentes namque
quod si quis comiserit homicidium occasione
adulterii vel quod maritus aut frates
carnales sive pater mulieris comit-
-tentis adulterium adulterum vel adul-
-teram repertum vel repertam in adulterio
occiderit vel adulterium manifeste
probaverit. Item etiam si aliquis casualiter
vel fortuito casu comiserit homicidium
faciendo suam deffensionem, et cum quo
odium vel iniuriam non haberet et si-
milibus, si quis comiserit homicidium
faciendo suam deffensione, et id legitime
probare

legitime probare poterit quod in
istis tribus casibus presens statutum locum
non habeat, sed curia et quis fuerit
procedere possit, si legitime probatum
fuerit contentum in istis tribus casibus

De furantibus in Castro Colligiacti

CXIII. Item statuimus et ordinamus quod
si quis furatus fuerit in d.to Castro
Colligiacti, sive Turris Ursinis, rem
valoris usque in baiocchis decem et octo
aut ab inde infra, in solidis octo vice
qualibet puniatur. Si quis vero furatus
fuerit in d.o Castro rem valoris a decem
et octo baiocchis supra usque ad medium
ducatum in solidis viginti vice qualibet
puniatur. Si quis vero furatus fuerit
in d.o Castro rem valoris a medio
ducato supra usque in unum ducatum
in solidis octo vice qualibet puniatur
et faciat unam cannam muri supra
muro d.ti Castri. Si quis furatus fuerit
in d.to Castro rem valoris ab uno ducato
supra usque in quinque ducatis in
solidis sexdecim puniatur, et faciat
duas cannas muri supra muro d.ti Castri.
Qui autem furatus fuerit in d.o Castro rem
valoris a quinque ducatis supra usque
ad decem ducatos, in quinquaginta ducatis
vice qualibet puniatur, et faciat tres cannas
muri

Muri sub Menodi Castri et si non
solverit infra decem dies a die Condem-
nationis compmetans fustigetur per
dictum Castrum. Si quis vero furatus fuerit
in dicto Castro rem valoris a decem ducatis
supra arbitrio domini puniatur. Si quis autem
furatus fuerit extra dictum Castrum rem
valoris modo supradicto in Medietate
dictarum penarum pecuniarum supra expecificatarum
vice qualibet puniatur. Si quis furatus
fuerit extra dictum Castrum rem valoris
a decem ducatis supra arbitrio dicti
domini puniatur, et in omnibus supradictis Vic.
qui pro tempore fuerit procedere possit
ex suo Offitio et in omnibus supradictis de-
-linquentes ad emendationem damni
penitus condemnent. Si intraverit
in aliquam domum frangendo ostium
clausum, solvat pro pena scutos decem
in dicto Castro, et extra Castrum Medietatem
ultra penas supradictas et de nocte duplicem
penam. Si quis furaverit gallinas vel
alios pullos gallinaceos solvat scutum
unum pro qualibet, et qualibet vice et si
inventus fuerit ultra duas vices furasse
gallinas vel pullos ut supra stet per tres dies
ad berlinam, et solvat penas predictas et de
furto a quatuor iuliis infra valoris et dicto
sine querela

De Violantibus

96v

De Violantibus alij Mulieres.

CXIIII. Item stat.r et ordinamus, quod si quis videns cognoverit aliquam Mulierem Nuptam vel Virginem solvat pro banno Scutos quadraginta et faciat duas cannas Muri supra Mœnia d.i Castri et si delinq.s Uxorem non habuerit talem Mulierem Virginem ipse ipsa violator capiat et capere debeat in Uxorem et ipsi Muli:eri violatæ faciat dotes secundum equum et consuetud.e d.ti Castri et qualitatem delinquentis. Et si delinq.s Uxorem habuerit faciat de suo prop.o dotem modo sup.a d.o tali Mulieri sic violatæ. Si quis vero videns cognov.t aliquam Mulierem Viduam in d.a pena vice qualibet puniatur, et faciat duas cannas seu perticas Muri supra Mœnia d.i Castri. Et si quis intraverit in domo, capanna vel possess.e alt.s animo carnaliter violentè aliquam Mulierem, Nuptam Virginem vel Viduam cognoscendi, aut personam cepe:rit et eam non cognoverit in media pena vice qualibet puniatur, et faciat unam Cannam Muri supra Mœnia d.i Castri. Et si quis tentaverit videns cognoscere aliquam Mulierem extra loca predicta in scutis decem vice qualibet puniatur. Et si fuerit Mulier Male famæ solvat pro banno

pro banno iulios decem et in predictis Vic.
et Curia dicti Cassii minime sine con-
sensu partis violatae sive offensae
procedere possit vel eius Mariti
aut a propinquioribus consanguineis
iniuriatae si virum non haberet
quod Vicarius tamen facere non possit
sine Mandato Dni dicti Cassii et si
quis osculatus fuerit aliquam Mu-
lierem vel amplexus eam fuerit per vim
in scutis decem puniatur pro qualibet
ex istis casibus procedens ut supra

De Verbis iniuriosis

C.XV. Item Stat. et Ordinamus quod si quis
iniuriose et malo modo dixerit
alicui aliquod verbum iniuriosum
ut Menti p la golla, et Cornuto, sol-
vat Iulios viginti et si dixerit falsus
Traguaglioseus, paterinus, homicida
fur, latro, periurus, puttana, fornicaria
fornicator, filius Meretricis, Ruffianus
et his similia solvat pro banno tre-
dictate ipsis vice qualibet et pro quo-
libet verbo et de aliis verbis iniuriosis
levioribus et quae pro verbis iniuriosis
accusari possint in Iuliis tribus vice
qualibet et pro quolibet verbo puniatur
Et si quis vero improperaverit alicui
homicidium

97v

homicidii vel Morte alicuius
sui Consanguinei Mala Morte
Mortui solvat pro banno vice
qualibet duplos decem, salvo quod
si quid contingeret, inter personas co-
mmunes habitantes ad unum ignem
et simul ad unum panem et vinum
ad invicem Morantes non teneantur
ad aliquam poenam et hoc intelligatur
videlicet pater et filius, fratres carnales
sororem et nurum et cognatam car-
nalem, et hoc si Vic. dicti Castri re-
clamum sive denuntiam non habue-
rit a patiente et si quis dixerit
predicta coram Vic. dicti Castri, dictus
Vic. possit punire delinquentes
in duplum dictarum poenarum ex suo officio
sine reclamo vel querela et si
quis vel si qua specifice dixerit
alicui aliquod adulterium commissum
dicendo. Va' che ti sei iaciuto con
il tale stet carceratus vel Carcerata
per quatuor dies continuos et ultra poenam
pecuniarum, et si Mulier erit stet in
domo fraternitatis S. Mariae Misericordiae

De Committentibus incendium ubicumque

C.XVI. Item statuimus et Ordinamus quod si quis stu-
diose et Malo Modo Miserit ignem
in domo

domo vel Capanna alicuius in d(ic)to
Castro, et eius destr(ict)o ubi personae vel
bestiae intus starent solvat pro poena
ducatos quinquag(in)ta auri. Si quis stu-
diose et Malo Modo ignem in domo
vel Capanna alicuius in d(ic)to Castro
vel extra destr(ict)u ubi persone vel bestie
intus non starent et esset in meta
bladi cuiuscumque generis, si aut in
palearum vinea, vel possess(ione) alterius
comburendo arbores domesticos aut
ipsas miserit in modo guasti in
tribus sexdecim vice qualibet puniatur
et faciat duos Cannos Muri supra
Meno d(ic)ti Castri, et si quis ignem
miserit in possess(ione) sua propria
vel continenti usque in desa stipe,
stoppiali, ligni et his similia causa
aptandi sua possess(ione), et exinde talis
ignis exiverit, et de Manibus suum
portaverit non dolose, et domus Cap-
panna seu palearum vel meta bladi
alterius combureret in tribus decem
vice qualibet puniatur. Et si quis Mise-
ris ignem in possess(ione) sua ut dictum
est et talis ignis in d(ict)a sua possessione
contra

98v

contra voluntatem mittentis ignem
exiverit, et damnum aliquod in possessione
alterius intulerit et damnum tale
ascenderit ad summam et quantitatem
unius iulii aut abinde supra, in
iuliis quinque puniatur vice qualibet
Sed si tale damnum fuerit ab uno
iulio infra in medietate poenae
vice qualibet puniatur et si quis sci-
enter sciens miserit ignem in bonis
communis et combuerit aliquam
selvam communis dicti castri in scutis
quinque puniatur et faciat unam [illegible]
[illegible] ... dicti castri, pro
qualibet vice et in omnibus supradictis, de-
linquentes ad emendam damnum
passi teneantur condemnetur et si
delinquens poenam solvere non po-
tuerit propter paupertatem et evidenter
appareret pro damno in personam
delinquentis arbitrio domini auditoris
puniatur. —

De modo procedendi in causis criminalibus

CXVII. Item statuimus et ordinamus quod si quis
fuerit accusatus de aliquo maleficio
vel contra eum procedatur per inquisitionem
vel alio quovis modo de iure procedendum
[illegible]

casu Maleficior. vel delictor. p Vicar.
vel Officiales dti Castri facias illum
vel illam q.o quos seu quas procede-
:rit p famulum Comunis Curie dti
Castri pr vel ad domum eius solite
habit-nis requiri, et cittari duobus
vicibus et Cittationibus, una die pro
altera quar. pma Cittet cum cedula
continente substantialem effectum
et tenorem Malefitij et delicti, de
quo estet Inqs. vel accusatus, et
secunda vice sufficiat sine
cedula cittare pr. vel ad domum
eius solite hab. nis cum 10 decem dierum,
à die facte Cittationis prox. secutor.
et cum dimiss. d. cedule infra quos
dies et terminum debeat pro Compare-
:re ad respondendum accusationi vel
Inquisit. ni q.o eum formate vel exhibite
et parendum Mandatis dti Dni Vicarij
et sue Curie, si fuerit vel steterit in
dto Castro et eius tenit. o, et si fuerit absens
absentia non affectata, detur ei ter. nus
Longior ad arbitrio Vicarij ad pdicta et si
non venerit vel Comparuerit in dicto
termino habeatur pro Confesso et convin-
:cto contra eum et eam procedatur tanquam
contra

99v

contra Meritu contumaciter Requiris, et postulat ordo Iuris. Volumus insuper quod omnes qui se excusant ab aliqua Inq.ne vel accusat.ne antequam recedant prestare et dare debeant bonos et Idoneos fideiussores de parendo Mandatis d.ti Vicarij et de solvendo condemnationem de eo fiendam vigore d.ti processus et quod nemo audiri possit in quocunque casu, nisi dederit fideiuss.nes ut s.a

Quod Vic.s possit procedere per Inq.nem in Infra.ts Casibus

CXVIII. Item Stat.s et Ordinamus quod Vic.us vel Officialis d.ti Castri qui pro temp.e fuerit possit procedere per Inq.nem super Infra.tis Casibus vz Incendijs, furtis, derobarijs, percussionibus cum Sang.ne et sine Sanguine homicidijs et quastis factis et perpetratis seu fiendis in d.to Castro, et ipsius Dest.u et alijs excessibus et Criminalibus atrocibus vel gravioribus, in alijs vero casibus seu Mallefitijs procedi Non possit sine accusat.ne

Quod Vic.s teneatur formare processus a quinque Libris supra.

CXVIII. Item Stat.s et Ordinamus quod Vic.s seu Offitialis qui pro temp.e fuerit teneatur, et debeat

a Libris

a' Bulljs quatuor supra de quolib.
Malles.o et delicto comisso vel
comittendo in d.to Castro et eius Dis.o
facere et fieri facere et formare
processus et locum non habeat in
dannijs datis et non possit nec
debeat aliquem constringere ad sol:
uendum aliquam penam pro aliquo
delicto, seu Males.o nisi post for:
matum processum et latam sententiam nec
possit pignorari facere, et a' quo
bulljs infra d.s Vic.s summarie proce
dere possit sine scriptis et figura iu
ditij, vissa veritate facti que omnia
locum habeant in ijs, que aduersantur
disposis.ni suprascriptis Cap. prim. circa facul:
tate procedendi in Casibus in eo notatis.

Q. Minores non teneant ad penam.

CXIX. Item Statuimus et ordinamus, quod si quis
Minor decem annorum comitteret aliquod
Mallefitium ad penam aliquam minime te:
neatur. et si delinquens fuerit Maior
decem annorum usque ad etatem quatordecim
annorum in medietate pene pro quolib.
delicto et qualib. vice secundum seriem
forma Statuti puniatur.

De frangentibus Marinas Molendinorum

Item

100v

CXX. Item Stat. et Ordinamus quod quicumque
fregerit Macinas Molenninorum Domini dicti
Castri Canalia vetricine seu domum
comburerit dictorum Molenninorum arbitrio
dicti Domini puniatur, et si furatus fuerit
intervesuras Natichias tibelas copporum
quartorum remoria et fregerit formas
seu cursus aque dictorum Molenninorum
à Canalibus sa. solvat pro banno
unum scutum pro quolibet casu et emen-
det damnum Domino Rei et si de nocte
fuerit solvat duplum dictarum penarum.
Statuentes etiam quod vel si quis vel
si qua Moderate vel honeste fregerit
dictas formas vel cursus aque causa mit-
tendi aquam in hingo tam Macerandi
canepam vel temperandi possessiones
ad penam aliquam non teneatur, quam
fractionem honestam facere non possit
absque licentia Vicarij alias teneatur
ut supra

Quod Vic. possit penam imponere
ad tollendum risas et mischias

CXXI. Item Stat. et Ordinamus quod in risis
Mischijs, seu questionibus Vic. qui
pro tempore fuerit possit ad suam voluntatem
Mandare et penam imponere usque in
solidis sexdecim secundum qualitatem
personarum

personam et facti in Mallefitijs tantum
et quotiens d.o Vic.o videbitur expedire
ad tollendas ipsas rixas et etiam ad d.tas
penas possit Mandare quod unus:
quisque ad domum accedere et ire
debeat. dicentes etiam quod d.s Vicarius
possit imponere penas duorum baioccorum
semel in die tantum, si iusta et
rationabilis fuerit et Contrafaciens
in Edictis possit predictas penas auferre

De portantibus arma ad Rixas

CXXII. Item Statuimus quod si quis portaverit
arma offendibilia ad aliquam rixam
si fuerit spada storta et his similibus
aut arma astata soluat contrafaciens
Iulios decem et nihilominus perdat dicta
arma que portaverit. Si vero ad d.tam
rixam portaverit archibusium
soluat scutos octo et perdat dictum
archebusium

Quod nullus intret vel exeat nisi
per Portam.

CXXIII. Item Statuimus et Ord.s quod nullus audeat
vel presumat intrare nec exire nisi
per portam d.ti Castri, et si quis contrafecerit
soluat pro banno Iulios decem pro qualibet
vice et pro quolibet, excepto quod talis vestitus

per Muros

et Muros non fecerit vel Comiserit
aliquod Maleficium vel Causa ill(iu)d
comittendi fuerit tunc incurrat
p(oe)nas sextor(um) duor(um), et Vic(arius) d(i)c(t)i Castri
possit de contentis in d(ic)to Capitulo
ex suo Off(ici)o p(er) Inq(uisition)es procedere et si
quis fregerit portam causa exeundi
licet non exiverit incurrat eand(em)
p(oe)nam sextor(um) duorum.—

De filio familias comitt(en)te homi-
-cidium

CXXIIII. Item Stat(uimus) et Ord(inamus) quod si filius familias
comiserit aliquod Maleficium pro quo
esset personaliter vel p(e)cuniar(ite)r puniendus
et Vic(arius) vel Curia non posset eum
capere, nec p(er)nes se habere quod Pater
teneat(ur) tale(m) Condemnat(ionem) de filio fac(tam)
solvere usque ad legitimas debitam
filio sic condemnato qua semel
soluta pater non possit ulterius
pro delicto filij cogi ad solvend(um) aliquod

Q(uod) Mulier non possit cogi in
Pallatio

CXXV. It(em) Statuimus et Ordinamus quod nulla
Mulier possit cogi, compelli, vel deti-
-neri in palatio seu domibus Domini
vel Vicarij p(er) ipsum Vicarium vel Off(icia)les
sed possit eam constringere in Ecclesijs
d(ic)ti Castri vel in domibus ipsius Castri

ad voluntatem

CXXVII

De derobantibus et fractoribus stradarum

Item stat. et ordinamus quod nullus persona audeat uel presumat aliquem uel aliquam derobare seu derobationem committere studiose et malo modo, et qui contrafecerit soluat pro bano qualibet et qualibet uice quatuor scutos et emendet damnum derobato in duplum et de nocte duplicetur pena. Derobatores stradarum si a duobus scutis infra in stradis publicis aliquem derobauerint in sexdecim scutis uice qualibet puniantur et exulent per unum annum a dicto Castro et eius territorio et damnum emenderint. Si uero a scutis duobus supra derobauerint arbitrio Domini puniantur.

...uoluntate ipsius Mulieris pro dictis delictis et Malefitijs ut supra dictis et si uoluerit dare bonos fideiussores in Castro nec alibi debeat per Curiam dicti Castri minime detineri, dummodo dicta Mulier non commiserit Malefitium ex quo ueniret aliqua persona pena puniend. quia tunc possit Vic. ipsam facere detinere ut sibi uidebitur expedire Justitie et honestatis Mulieris.

CXXVI. De opponentibus se baiulo Curie

Item statuimus et ord. quod quicumque se opposuerit uel impedierit uel impedire fecerit aliquem baiulum Curie et Communis dicti Castri et non permiserit se signorari uel tenutam alicui dare soluat pro banno solidos decem creditori et ad uoluntatem ipsius baiuli. Si quis uero baiulum predictum percusserit soluat pro banno ultra penam que solueretur de uno alio terrigena dicti Castri duplum uice qualibet et si leg. probatum fuerit et habeat locum in dissigillanse ostium.

Vt supra de derobantibus et fractoribus [illegible] stradarum

De maestibus formatis quod non possint litigari

CXXVIII.

Item stat. et ordinamus quod si quis commiserit aliquod

aliquod Malefitium de quo contra ipsum
procederet per Curiam dicti Castri ex suo
Offitio vel per denuntiationem seu
accusationem factam de eo et Malefitium
quod comiserit probaret. Legitime
per idoneos testes vel per Confessionem
delinquentis et ipse processus non
haberet solemnitates spales quas in
processu requirerentur, de Iure, et de
Iure talis delinquens veniret puniendus vel
realiter condemnandus quod non obstante
quod processus ipse careret aliquibus
Monitionibus, solemnitatibus, vel
adminiculis spectantibus ad dictum
processum quod processus ipse litigari
annullari vel Cancellari non possit
sed dictus delinquens condemnetur de dicto
Malefitio secundum formam statutorum
et Ordinamentorum dicti Castri. Si vero
Malefitium de quo procederetur contra
aliquem non fuerit legitime probatum
absolvatur per dictum Vicarium. Volentes etiam quod
de uno, et eodem delicto, non possit processus
reiterari sed de processu quod aliquod formato
feratur sententia condemnatoria vel trinque fuerit
vel absolutoria. Et Vicarius dicti Castri teneatur

Vinculo

F

2 Item che nelli altri giorni possa et sia lecito al d(et)to Not(ar)o e Cancell(ie)ro della torre pigliare e scrivere etiam in assen(tia) del Podestà tutte le petitioni et altri atti civili che occoreranno frà de loro et forastieri cioè la mattina ad hora ordinaria di tener rag(io)ne et il g(ior)no med(esim)o al doppo pranso che caderanno detti atti civili, sia oblig(at)o et debba esso Not(ar)o et Cancell(ie)ro venir à servar li termi(ni) e pigliar li decreti dal Pod(es)tà in Collestatte et quivi possa anche scrivere occorendo tutte quelle repliche che dalle parti si potessero fare, sotto pena per ciasc(un)a volta, che mancherà di venire à servar li termini come di sopra di un scudo da applicarsi per un terzo alla Cam(er)a dell' Ill(ustrissi)mi Sig(no)ri et l'altro terzo al Pod(es)tà et essecutore, purche esso Not(ar)o e Cancell(ie)ro non sia impedito per assenza od infirmità

3 It(em) che d(ett)o Not(ar)o e Cancell(ie)ro della torre sia obligato sotto la med(esim)a pena di applicarsi come s(opr)a, di mettere in

essecutione

119v

esecuzione tutto quello che per
il Podestà sarà stato decretato et
pronunciato intorno alle d. petiz.ni
et atti civili in quello che con-
cernerà solam.te l'offitio suo del
Notariato ~

C. 4 It. Che li Forastieri che haveranno
da fare con li Huomini della
Torre per Cause Civili, non li pos-
-sano convenire in Collestatte
Ma debano et siano tenuti an-
-darli a convenire alla Torre
Med.ma servendosi del Not.o et
Cancell.o Med.o della Torre, il
q.le possa ogni giorno pigliar le
petitioni, et fare quanto di ra.
nelle Cause particolari delli
Huomini della Torre ~

C. 5 It. Che in tutte le Cause che occorre-
ranno e nasceranno fra li Huomini
di Collestatte, e della Torre in
qualsivoglia Modo et per qualsivoglia
Causa che havessero ad havere
da fare insieme ò rei ò attori
che siano fra di loro, s'abbia
l'una e l'altra parte a convenire
in Collestatte avanti al Podestà

dove

dove s'abbiano integralm.te da
finire e terminare, servendosi
solam.te del Canc.o et Att.o di Colleg.e

6 Item parimente convengono circa
il venire a' Consiglio a' Collegtatte
che li Uomini della Torre siano
obligati ad osservare inviolatt.e
il consueto antico, facendoselo
p.ma intimare il Consiglio da
sparse secondo il solito, et non
venendo poi nelle risoluz.ni
che si faranno in essi Consilij
stabino come se personalm.te ci
fossero intervenuti, e che ha-
vessero datto li loro Voti et
consiliato et siano tenuti ad
esequire per la parte loro tutto
quello, che in d.o Consiglio sarà
statto determinato, e resoluto.

7 Item che la Comm.tà, ed Uomini di d.ta
Torre non possano servirsi
in altro del sigillo, che per altri
tempi l'è statto concesso dall'
Ill.mo Sig.r Coradino, Comune Padrone
eccetto che nelle cose loro private
Ma dove si trattarà delle cose
publiche

120v

publiche debano et siano tenuti
in ogni modo à valerse et servi
del sigillo della Com.tà di Colles
tatte, et non d'altro, sotto pena
di perdere ipso facto l'uso di esso
sigillo concessolo come di sopra.

8 It. che in tutte le altre cose non
comprese nelle sud.te Capitu=
lationi si debba vivere pacificam.te
et unitam.te in unione et commu=
nione dall'una et l'altra Com.tà
secondo li soliti e consueti antichi.

9 It. che la forma d'inaguare le
terre del piano fatta dalli
Homini di Collestatte si conservi
specificam.te secondo la dichiaraz.e
che farrà l'Ill.mo Sig.r Corradino Or=
sino.

Io Moricone Moriconi confermo
et accetto quanto di sopra.

Io Bonifatio Pontano consento delle
sopred.a Concordia e Capitulaz.ne

Io Bastiano Panello accetto la
soprad.a Capitulaz.e &c.

Io Steffano Cornacco accetto la sopd.a
Capitulaz.e &c.

+ Angelo di Lucantonij + non saper
scrivere

scrivere hà fatto la contrasseg.ta
croce +

+ Io Germanico Comitio p non saper
scrivere ha fatto la contrass.a croce +

Io Redolfo Pellegrino conf.o qnto di sa.

Io Giuseppe Christalino conf.o
quanto di sopra.

Io Anibale Angelini dalla Torre
Orsina conf.o qnto di sopra

Io Antonio di Gio Ber.no dalla
Torre Orsa. conf.o quanto di sa.

Io Pasquale Santoni al p.nte
Camelle della Torre Orsina
conf.o qnto di sopra

Pier Martino Taneko della Torre
Orsina p non saper lui scrivere
ha fatto la contrassta croce de sua
prop.a mano. +

Romulo Martello dalla Torre Ors.a
p non saper lui scrivere ha fatto
la contrassta croce de sua propria
mano +

Marin Angelo di Gio Marino de
Torre Orsina p non saper lui scrivere
ha fatto la contrassta croce de
sua propria mano +

Volentes modo unaqq Communis sigillaru

Massari

121v

illam Massarij Consiliarij et par-
ticulares premissa omnia, sicut
supra terminata, composita et
concordata perpetuis futuris tem-
poribus duratura Instrum.to con-
firmare et convalidare: Hinc
est quod anno a Nativitate Dni
Millesimo quing.mo Nonagesimo quin-
to Ind.e octava die vero Nona
Mensis Januarij. Pontus Ssmi in
Xpo Patris et D. N. D. Clementis
divina provid.a Papae octavi
anno eius tertio coram Nobis Se-
bastiano Clavello et Anibale
Angelini Notarijs Insolid. rogatis
et Testibus Infrascriptis Congregato et
coadunato in Eccla Confraternitatis
Collestattis publ.co et Generali Consilio
hominum et particularium personarum
Terrae Castrorum Collestattis et
Turris ad Mandatum Infrascriptorum Mas-
sariorum, heri sero More solito per
Felicianum et Emilianum publicos
baiulos sic referentes bannito
et preconizato cum assistentia Mag.ci
Eccl.mi D. Bernardini Filippi de
Colle Veteri D. Castri Sud., in quo
quidem

quidd. Consilio D. Stabilis de
Stabilibus de Nursia I.V.D. et
Ill.mi D. Coradino Auditis et Ma-
gnifici D. Bernardini Filippi
de Collestatte d.ti Castri Pistoie
in quo quid. Consilio interfue-
runt omnes infra. videlicet
Adrianus Follius Martinus Ma-
galottus Italus Argenti et Anto-
nius Lelij Massarij Collestatis
et Marinangelus Jo. Marie
M. Cap.no Prior Jo. Lucidi, Jo.
Spatiani, Martinus Juliangeli,
et Jo. Xphorus Danelus Massa-
rij Turris. Nec Non D. Moricone
de Moriconibus Bonifatius
Pontanus Jo. Belar. Follius
Ridulphus Pellegrinus Ser. Josephus
Christalinus, Scipio Follius, Sa-
lustius Gentilis, Hieron. Pier
Gentilis - Damianus Bordonius
Narcisus Petri Jo. Pauli, Ber-
nardinus Fran.ci Amelius Bor-
donius Bernard. Pompei, Steff.
Corniceus, Thomas Florentie, Tar-
quinius Palmerius, Julius Cesar
Titi, Felix Corniceus, Consilia-
rij

Minus de

192v

Minisdei, Polidorus Jo: Filippi
Pasqualinus Magalotius Lucas
Florentiae Campillus Galilei
Spizighinus Montani Ornelius
Marci Antonij Sebastianus In-
nocentij Altinus Salustij, Jo:
Miseus Filippi Melchior Pacis
Mercurius Jo: Hier.ni Menicus
Marci Julij M. Paulus Pal-
menius, Delius Sperantiae Al-
fonsus Bordonius Angelus Jos.
Guelfi, Michangelus Cipriani
Jos. Bapta Jos. Hier.mi Vicus
Palmerius, Valentinus Saporosi
Cambellus Achilles Thomas
Persanti, Jos. Maria Diname
Sapirius Pontanus Petrus Mar-
ci Antonij, Prometheus Martini,
Jos. Xphorus Firminij, Petrus
Laurentius Matthei, Thomas
Armellini, Lucas Ille Santis Cora-
dinus Pontanus Vincentius
Philippi Ornachinus Cornicius
Jos. Ber.s Negronij, Julius Sebas-
tiani Curtius Clarellus Laurent-
ius Pimandoli Palmerius Jos.
Politi, Lucas Sperandei Jos. Petrus
Pontanus

Pontanus Bernardus Ludovici
Nicolaus Ioannis Antonii Adonius
Pier Santis Silvestro Ludovici
Camillus Amilchaiis, Camsan-
tus Gilii, Gratianus Pier Domi-
nici Petrus Andreas Nelli Cri-
sostomus Elias, Quirinus Panta-
leonis, Palmerius Luc-Antonii Ioannes
Clavellus Orpheus Sanbi, An-
gelus Santus Minis dei Valerius
Gilii, Perpetuus Io: Iuly, Ioannes
Rosati, Domitius Amodei Ro-
mulus Bentius, Marianus Maxi-
=mini, Martinus Baptistae, Pli-
=nius Liciardi, Lucas Barnabei
=Matheus Santorii Licinius Amilli
=Ioannes Domenicus Theodori, Ioannes Antonius
=Cifoletti, Thomas Saporosi Antonius
Claudii Baldoinus Don Santi
Amor Magaletius Ornelius
Nestorius Nicolaus seu Claudiani
Boscitus Pier Santis, Andreas Final-
deris, Titius Silvestri Andreas
Baldonini Steffanus Adriani
Ioannes Ristorus Ioannis Angeli, Bon-
nanus Sextilii, Ioannes Fraticellus

Alexius

123v

Alexius Cardi Marcus Ant.
Petri Santi Martius Felix Franci
Camillus Fran.ci Arcangelus
Florentij Terrentij Steffanus
Millerg- Matteus Candellerij
Quintius Castiodi Cesar Francisci
Matheus Xphori Anthius Mon-
tani Joes Carolus Xphori Galli-
leus Beland.ni Gregorius Pozzius
Valent.s Orsini Apostelius Silve-
stri Antonius Vincentij Ascanius
Bonamici Lev Claudianus
Collotius Lattantius Christall.s
Angelus Lucantonij Philippus
Stephani Germanicus Comitis
Lucas Orsini et Silvianus Paius
omnes de Collegratte Joes Vinc.s
fo Thomas Joes Nicolaus Maioni
Lepidus Vicinus Mauritius As-
tolphi Paulus Emilius Fabiani
Octavianus Fabritij Fabius
Benedetti Joes Alexander Pet-
tris Fabritius Janus Anastasius
Fulgentij Theodosius Manij As-
nutius Castelli Mutius Luc Arcan-
geli Damianus Stroantini Jacep
Antonius

Antonius Horatij Iustinianus
Pier Mathei, Ioes Steffanus
Luidi, Iacobus Philippus Valentini
Pantilius Emilius, Alexius Pier
Gentilis Lactantius Alexandri
Rochus Horatij, Emilianus Pier
Leonis, Silvester ser Leonangeli
Ioes Bapta Lelij, Claudius Fran.ci
Manilius Marionis, Flaminius
Michelangeli Bapta Vincentij
Nunciangelus Sancti, Vincentius
Desiderij, Bonifatius Achilles
Iulius Lucius ser Sigismondi, Ioes
Bastiani Alexius Cosani Basi
:lius Ioes Pauli Christoforus Vicini
Ioes Sanctus Christini Marchio
:lus Federici, Ioes Maria Christini
Michael Lucidarij, Lancelus Bal
:dassarij, Martius Cervonij Felicius
Silvestri, Petrus Leo Cesaris Floren
:tius Maiorini, Hector Cenij, Ber
nardinangelus Danchus, Hieroni
Benamilij Romulus ser Sigismondi
S. Celius Theonadio, Romulus
Tiberij, Mr. Ioes Berardini Petrus
Martinus Danchus & Emilianus
Petrutij.

124v

Petri Augustini, Omnes homines
Consiliarij et particulares personę
in dictis Castris, dicentes totum
Consilium facientes et totam ipsam
Universitatem rapresentantes asse-
-rentes se esse in numero suffi-
-cienti et ultra duas tertias partes
hominum dictorum Castrorum, et inibi
praes. insertis Capitulat.bus per Nos No-
-tarios antedictos et infros recitatis
ac alta, et intelligibili voce ex-
-pressis, et declaratis, et per ipsum
et quemlibet ipsorum Consiliariorum
bene auditis et intellectis dicti
omnes Massarij, Consiliarij et
particulares personę Collegialitis
tam nomine dictarum Communitatum quam eorum
proprijs, et privatis nominibus
necnon dictus Massarius Iurij et
Consiliarij similiter tam nomine
dictae Communitatis Iurij quam eorum
proprijs, et privatis nominibus
respective promittentes et de rato
pro absentibus, rati habitione
et ratificare facere omnia, et
et infros quatenus opus fuerit sponte
et eorum

125r

et cum certa scientia ac delibe-
rata voluntate nonni seu
aliqua sinistra Machinat.
seducti et circumventi, ipsi dicti
sicut supra per ipsos homines ca-
pitulata composita et concordata
unanimiter et concorditer, una
voce et nemine penitus dis-
crepante tam nomine publico quam
privato, acceptaverunt et
acceptant et quilibet eorum de dictis
Consiliariis accept. et acceptat et
promiserunt et quilibet eorum tam
nomine publico quam privato ut supra
pro se ipsis heredibus et in Officiis
successoribus respective sponte sua
promisit, ipsa omnia sicut supra
capitulata, et inter ipsas Comunitates
composita et concordata semper
et omni temp. perpetuis futuris
temporibus, manutenere attendere
complere et inviolabil. observare
cum dictis capitulationibus, et contentis
in eis contra non facere dicere vel
venire, publ. nec privatim et quod

remagreg

125v

unaquaeq. Communitas attendet et ipsi Massarij, Consiliarij, et particulares personae ut supra pro se ipsis eorumq. heredibus et in Off.o successoribus in infinitum attendent et inviolabiliter observabunt et contra non facient, dicerint, nec venient quovis pretextu, Causa, vere, Iure titulo, ingenio vel quaesito colore et quod de Iure possent, quibus omnibus solicite et expresse renunciant et cuilibet ipsorum renunciavit sub poena et ad poenam si publice, contra premissa, innovatum, attentatum et contrafactum fuerit pro qualibet vice scutorum quingentorum Auri applicandum pro medietate Cam. Apos., et Card. Ill.mi dni Corradini Orsini, et pro altera medietate parte et Communitati observanti, et non contrafacienti Nobis Notarijs publicis infrascriptis pro eis stipulantibus, et si aliquod ex aliquibus premissis d.is Capitulis ut s.a contrafactum fuerit, tam proponendo contra premissa arengando, consulendo, tractando

et promouendo

et promovendo quovis quoque alio
Modo scutorum ducentorum, uts.a
applicandorum pro pena et qualibet
persona - Et saluis premissis ipsi
Massarij, Consiliarij et particu-
-lares personae Collistattij et Terris
Vrsinae confirmantes electiones et
deputationes desuper factas de ipsis
hominibus ipsorum et quemlibet ipsorum
eorundem Communitatis procuratores actores
factores et negotiatores ut supra Gestores
ac Nuntios speciales et generales
constituerunt et deputauerunt
et quilibet ipsorum constituit et
deputauit ad ipsorum constituentium
eorundem Communitatem hominibus
et pro eis acceptandum ratamque et
firmam habendam declarationem ordi-
nationes et Capitula per praedictum
Ill.mum D. Corradinum Vrsinum Henda
super Censu aquae nuncupato la
forma Noua et illius irrigatione per
mittendumque quod d.e ordinationes
et Capitula super censu aquae dictae
Formae sit ut supra fieri semper et
omnibus temporibus et omnibus sententijs

futuris temporibus ab ipsis et eorum
heredibus Communitatibus rate, grate,
valide et firme habebunt, et in
aliquo illis unquam publice nec pri-
vate contrafacere fuerint vel inviola
:bilis, et attentabitur, seu ipsa sup.ta
expressa et ut supra applicant et
pro premissorum maiori robore
et firmitate se ipsos Massarios
Consiliarios et particulares personas
eorumque heredes et in off.o successores
et Communitates predictas ac ipsarum pre
dictarum Comm.tum bona quidemque in
quavis valida Iuris forma C. Ap.
obligarunt et hipotecarunt, et in ipsorum
animas Iurarunt. pro quibus omnibus
et singulis premissis tenendis, com-
plendis et inviolab. observandis,
prefati omnes Massarii se et ipsos
et in off.o successores, et dicti omnes
Consiliarii et particulares personae
se se ipsos eorumque heredes et succes-
sores quoscumque ac ipsarum et dictarum
Communitatum bona quecumque presentia
et futura, et ubique existentia
in ampliori forma Camerae Apostolicae cum
Clausulis solitis et consuetis obliga-
runt, et hipotecarunt et ita tactis

Scripturis

Scripturis sacrosanctis ad Sancta
Dei Evangelia in Manibus
Nostris Iuramentis super quibus
omnibus et singulis premissis
petitum fuit Nobis Notarijs ut
unum vel plura publicum, seu
publica conficeremus Instrumentum
et Instrumenta Actum Collistattis ut
supra presentibus ibidem DD. Pontio Ven-
turello de Ameria, et Manilio
Ruberi de Morevanna Testibus
ad premissa omnia, et singula
vocatis, habitis et rogatis.

Successive eisdem anno, Indictione Mense,
et Pontificatu quibus supra die vero
decima Nona eiusdem Cum in Capitu-
lis facta et Concordia secuta
inter Communitates Collestattis
et Iuris Pecori, resservatum et
convenctum quod Illustrissimus D. Conradinus
Ursinus terminare debuisset
differentias vertentes super Ceusur
aque Nimearum, In forma Nova
pro ut latius in Capitulo ultimo
dictae Concordiae constat per Nos Notarios
Infrascriptos Rogatos Sub die Nona presentis
Mensis. Hinc est quod die Nona
Januarij

127v

Januarij Millesimo quingentesimo
Nonagesimo quinto In pntia
Sebastiani Clavelli Anibalis
Angelini Notarior. in solid. rogator.
etc. et pro Conservat. Illmus D. Car-
dinalis Ursinus qui pro bono pacis
ipsarum Communitatum suff. Casti-
aque D. Novi Forme et ad tollend.
quascumq. cavillationes et sinis-
tras interpretationes quae de facili
fieri possent suff. Capitulis factis
in da. Concordia. decrevit Statuit
et ordinavit, pro ut in suprascriptis
nibus Capitulis et decretis eius
Manu subscriptis et per deputatos et
Profess. dictarum Communitatum simi-
liter subscr. et acceptatum illisque
per Nos Notarios antedictos ad pntiam
dictorum deputatorum et Profess. et
infrascriptorum Testium lecti et recitati
ipsi omnes deputati et Profess. ut
Moricone de Moriconibus Bonifors
Sertanus Josephus Christallinus
Rodulphus Pellegrinus Angelus
Lucantij Germanicus Comitius
Steffanus Comiccy Antonius Boij
Beldonj Pasqualis Santorius
Petrus

Petrus Martinus Sanchas Romulus
Thiberij et Marmangelus SS.ti Mauri
in Nostra presentia Constitu. et pt. Consti
ssptis omnia sic Capitulata
decreta et ordinata et per dictos Ill.mos
D. et in presens lecta sponte ex eorum
certa scientia ac deliberata
voluntate, tam eorum proprijs Nomi.
nibus quam viceet Nomine dictarum
Comtum. ea omnia acceptauerunt
et acceptant, laudant, approbant
et emologant et pro se ipsis et
dictis Communitatibus promiserunt
et quilibet ipsorum promisit perpetuis
futuris temporibus manutenere
attendere complere, et inuio:
labiliter observare, quouis pretextu
causa, ingenio vel quesito colore
non contrafacere, dicere vel
venire, et quod d.a Communitates
Massarij, Consiliarij et particular.
:es personae attendent et obserua
bunt et non contrafacient dicerent
vel venient sub penis expressis
et contentis in Capitulationibus factis
et Capitulatis

stipulatis. Pro quibus omnibus et
singulis premissis complendis et
et plenarie firmiter tenendis et
observandis ipsi D.D. Moriconus,
Bonifatius, Joseph, Rodulphus, An-
gelus, Germanicus, Stefanus, An-
tonius Pasqualis, Petrus Marti-
nus, Romulus et Mariangelus
deputati et priores dictae Communitatis
se ipsos et d.os Communitatis illam Massarios
Consiliarios et particulares personas
et successores quoscumque eorum et dictae
Comm.tis bona quaecumque in amplori
forma Cam. Ap. cum clausulis solitis
et consuetis, obligarunt et hypote-
carunt et ita tactis scripturis sa-
crosanctis ad S.ta Dei Evangelia
iurarunt. Super quibus omnibus et singulis
petitum fuit nobis Notariis infrascriptis
ut unum vel plura publicum vel publica
conficeremus instrumentum et instrumenta. Acta
fuerunt hoc in Castro in domo D.
D. Moriconi in aula sue domus
praesentibus ibidem Petro Donato Antonii pro-
lis de Collimartio, et Bartholomeo
Bartolacci de Castro Penne testibus
ad premissa

ad premissa omnia vocatis habitis et
rogatis. Tenor dictorum Capitulorum
et decretorum de quibus supra seq.
ut infra videlicet ~~~~~~~~

Havendo Noi Corradino Orsini con
nostra grandissima sodisfazione e conten-
-to visto la transazione e Concordia
seguita tra la Communità di
Collestatte e Torre Orsina, sopra
le differenze che erano tra di esse
et anche la Capitolazione sopra ciò
fatta, e considerando che intorno
a quella facilmente per l'avvenire
potrebbe nascere qualche sinistra
interpretazione, et a tenore et
dubitazione per rimediare a così fatto
inconveniente et per toglier via
ogni dubietà et Cavillacione
all'una e l'altra parte da detta
Concordia et Capitulazione già fatta
Ma a quella fermamente accostandosi
per Maggiore Chiarezza di alcune cose
diremo, dichiariamo, e decretiamo de
più nel infrascritto Modo, che seguita
cioè ~~~~~~~~~~

In prima

In prima Statuemo dichiariamo et ordiniamo, che se alc.o di Collegratte pigliera in cessione, pagamento donaz.ne, ò in qualsivoglia altro modo credito et detta da forast.ro contro li Huomini della Torre, si vi convenirlo come forastiero et non come homo di Collegratte, subintrando nel luogo del forastiero

It. dichiariamo et ordiniamo che li Huomini della Torre p le cause Civili, tanto fra di loro, come con forastieri, se debiano restringere et carcerare alla Torre, ne possino condursi à Collegratte, perche ce sia prig.ne secura, e lo stesso si osservi p le Cessioni, che si facessero alli Huomini di Collegratte, e le essecutioni, che ne nasceranno p queste Cause se debano tutte sottoposte alla Torre, qual prigione essa Comm.tà et Huomini della Torre siano obligati farla in termine di un mese, qual pass.o non fatta detta prig.e il Bar.llo li possa condur prig.e in Collegratte, occorendo p compleme.to della

della Giust.ª fra tanto l'haueranno fatto. ~

It. dichiariamo Statuemo, et ordiniamo che nelle cause che uertiranno frà li Vomini di Collestatte, e della Torre tanto publiche come priuate ò Rei, ò attori, che stano frà loro, l'esterni, che ne nasceranno si consumino e subastino dall'una, el'altra parte solam.te in Collestatte e in Collest.e debano esser.si giudic.e, occorendo ò Rei, ò attori che stano fra di loro, come si è detto. ~

It. dichiariamo et ordiniamo che alli Vomini della Torre sia lecito uendere, et affittare il Macello loro della Torre senza integarse con quello di Collestatte ne sopra ciò possino esser impediti dalli Vomini e Comm.tà di Collestatte. ~

It. Statuemo, dichiariamo et ordin.mo che la Comm.tà, et Vomini della Torre siano obligati, e debano tenere in Collestatte un deposit.rio continuam.te da elegersi et destinarsi ogni capo de anno, aciò possino essi Vomini

della Torre

Torre esser partecipi delle cose Comu-
nali et delli Cavalcanti, et Comissarij
Aplici, che vengono à riscotere l'im-
positioni Camerali, e pagare la loro
rata, e possano deputare persona di
Collestatte, con la provisione ord.ria
che è di giulij dodeci l'anno et
in evento, che non trovassero chi
spontaneam.te volesse essercitare
d.o Off.o li Massari di Collestatte, e
la Torre unitam.te possano nomi-
minare più persone e farne brevicelli
e poi cavarlo à sorte, e chi uscirà
debba essercitare d.o Off.o con la d.a
provis.ne, ne possa recusarlo sotto
pena de dieci scudi d'applicarsi
duoi Terzi alla Cam.ra dell'Ill.mi
Sig.ri et un Terzo al Podestà essecut.e
It. Stat.o et Ord.mo che perpetuam.te ogni
anno nelle feste di Natale tra esse
Comtà se debano saldare li Conti
di tutto quello che sarà occorso per
quel anno frà de loro, et à saldare
d.i Conti frà esse Comtà in publico
Consiglio si abbiano da elleggere
duoi Huomini per parte.

Item

Item Statuemo et ordin.° che le terre
che compraranno li Vomini di
Collestatte dalli Vomini della
Torre debbano essi Contrahenti
in termine di un Mese, levarle
dal Catastro della Torre e repor
tarle al Catastro di Collestatte
e comprando et convenendosi li Vom.ni
della Torre dalli Vomini di Collest.e
debano parim.te in d.to termine le-
varlo dal Catastro di Collestatte
e reportarlo al Catastro della Torre
sotto pena de dieci scudi d'applic.
fra meza alla Camera dell'Ill.mi
Sig.ri un terzo al Podestà, et esecu.
el altro terzo all'accusat.re e chi
più possiedi più paghi sgravan-
dose all'altra parte et Contra che
Manco possederà nelli Sussidij,
et taglioni che se pagano à N. S.
conforme in questo, alla Capitu-
:lazione fatta à tempo del S.r Ma-
:haibale bon. Mem. Aggiongendo
anche à questo che tutte le Vendite
et Compre che se trovaranno fatte
fino al

131 v

tinio al presente tra essi Homini
di Collegiarre, e la Torre, eche per
siamo rapportare alli Catastri
che si deue, come di sopra in ter.
de duoi Mesi sotto pena, come
di sopra si debano da essi con
trahenti reportare alli Catastri,
che si deue come di sopra in t.de
duoi Mesi sotto pena come di sa.
Quali dichiarationi, Capitoli, et
Ordini uolemo, e Comandiamo
si debano dalli Homini, et Comtà
di Colleg.e e la Torre in generale
et in particolare perpetuamte
et inuiolabilte osseruare, ne
ne publicamte ne priuatamte contra
dire + ne offendere sotto pena, ne
opponerci sotto le pene contenute
et espresse nella Capitulatione
et transattione fatta tra esse Comtà
sotto il di Noue, del pntt Mese di
Genaro 1595, alla qle in tutto, et
p tutto le reportiamo ~~~~
Coradino Orsino. ~~~~~~~

Noi tutti Insti deputati delle sud.e
Comtà et nomine Noie pptarum
Communitatum, accettiamo le sopra.de
Capitolationi

Capitulazioni nel Modo, et forma
espressa et Contenuta come di s.a
et in fede se siamo sottos.ti di p.pria
Mano. ~ ~~~~~~~~~~~
Jo Moricone Moriconi, confermo et
acetto quanto di s.a ~ ~~~~
Jo Bonifatio Ponsano da Collestatte
acetto, e confermo q.to di s.a ~
Jo Bastiano Clanello acetto q.to
di sopra. ~ ~~~~~~~~
Jo Giuseppe Christallino acetto
quanto di sopra. ~ ~~~~
Jo Rodolfo Pellegrino acetto q.to di s.a
+ Angelo di Lucant.o p. non saper
scrivere ha fatta la pres.te Croce.
+ Germanico Comitio p. non saper
scrivere ha fatto la pres.te Croce ~
Jo Steffano Comitio, acetto q.to di s.a
Jo Anibale Angelini acetto quanto
di sopra. ~ ~~~~~~~~~
Jo Ant.o di Gio Ber.no acetto come di s.a
Jo Pasquale Santorio da Castel di
Lago al Presente Can.co della Torre
Orsina acetto, e Confermo q.to di s.a
+. Pier Martino Panchi p. non saper
scrivere ha fatto la pres.te s.ta Croce
di sua p.pria Mano
+ Romolo di Thiberio p. non saper scri
vere ha fatto la pres.te Croce ~

Maringhi

132v

+ Marinangelo di Gio. Maria per non saper scrivere hà fatta la pres.a Croce

Tenor ord.nis sup. Conser. aqu. Forme

Havendo il Sig.r Gio. Corrado Orsino bon. mem. concesso per special privilegio alla Comm.tà di Collestatte di poter pigliare l'acqua del Fiume della Nera sotto il Colle di S. Silvestro et con una Nova forma condurla fin' alla Cascata per inacquare le Terre del piano e doppo venendo confirmata dal Sig.r Maharbale e de suo ord.e essendosi fatta detta Forma, et corsa Molti anni et per le discordie Nate fra la Comunità di Collestatte e la Torre sia andata à Male. Et essendo hora Noi Corradino Orsino perpetuo padrone di Collestatte, e la Torre à pieno informati del evidente Utilità, che apporta d.a forma alla Comm.tà, e particolari di Collestatte che hanno li terreni dentro detta forma ogni volta che haveva il continuato corso per rimediare à si fatto pregiud.o conformandosi in tutto e per tutto alle dette

dette concessioni di Consenso e volontà
di ambe le Comunità Ordiniamo
Stat.mo Concedemo e dichiariamo che
la Comm.tà et Homini di Collestatte de-
bano havere perpetuamente
per tutti li tempi da venire in
infinito un Corso d'aqua per ser-
vizio delli loro tereni ne sele possa
mai impedire ò prohibire sotto
qualsivoglia pretesto et Causa delli
Homini e Comm.tà della Torre. Il
qual corso d'aqua volemo Stat.mo
et Ord.mo si debba pigliare dodeci
Canne in circa sopra la bocchetta
alte volte fatte sopra d.o Colle di S.
Silvestro nel luogo designato da
me Stabile Stabili Nostro Aud.re e
tirarla con una Nova forma
di larghezza di piedi uno e mezzo
distante dalla forma de Mandri
perdendo p.ma venirea tirata dagli
Homini di Collest.e l'aqua per detto
uso di piedi duoi qual forma Nova
da farsi, si debba tirare come di
sopra sino alli Confini della posses.e
di Bernardo di Moricone, dove
debbasi fare una Chiavica per
d'onde s'abbia à mettere l'aqua
della

133v

forma de Mandri e farla riuscir
in Fiume con una forma vicino
al ponte della Torre el'aqua
della Noua forma se faci passar
sopra d.a Chianica et imboccarla
nella forma e se conduchi, et vi
p.ta forma già fatta sino al terre
=no di Gio: Naticello, ed: Bernardo
in Voc.o Valle la Fico, dove se li
debba dare l'esito in d.o Fiume –
Reservandoci à Noi l'arbitrio in
euento che d.a aqua de Mandri
Non potesse andar sotto ò im
pedisse il Corso della Noua forma
di poterla remouere diuertire et
unire secondo giudicaremo più
approposito et espediente per ambedue
le parti – – – – – – – – – –

Jt. Stat.o et Ord.o che tutto el terreno
che si pigliera alli particolari per
la d.a forma Noua fin doue si farà
la d.a Chianica et anco quello s'occupe=
=rà fra ambedue le forme, se debia
pagar per rato da tutti quelli che
hanno li terreni dal ponte della Torre
in giù fin doue terminerà e sboccherà
d.a forma, e che in qualsiuoglia modo
ne sentiranno

ne sentiranno ò ne riceveranno beneffitio, qual tereno si debba stimare per duoi Uomini da eleggersi conveniend.te dalle parti, non interessati, et in evento di discordia col interuento d'un terzo frà il termine che frà loro resteranno d'accordo dichiarando però che il tereno che resterà frà l'una e l'altra forma sia libero delli interessati di Collestrada ne dalli Uomini della Torre, se ne possa far cosa alcuna ne porveni impedim.to alcuno. Et perche li Particolari della Torre, che hanno li tereni dentro q.ta Nova forma et il fiume, dubitano d'haver à ricevere qualche danno, volendo quando ciò fosse provedere come conviene alla loro indenità, dichia.mo et ord.mo che per tutti quelli che stanno sotto d.o ponte della Torre che in qualsivoglia modo ne riceveranno et sentiranno beneffitio s'habbia da fare una promiss.e et obligo a favore delli interessati della Torre che sono

dentro

per la Claudiana

la d.a Rocca forma de damno
infetto et di voler esser tenuti à
tutti li pregiudicij che p(er) cagione
di d.a forma sequir.o se potessero
ricevere detti gli Interessati
della Torre, possano elleggere
quatro à loro sodisfat.ne p(er) non
haver d'agittare contra tutti
e questi quatro e loro eredi
et successori habiano sempre il
regresso contra tutti li obligati,
in solidum e loro eredi, e successori,
e contra quelli che posederanno
li beneni sotto d.o ponte della Torre
c. li quali volemo se debia pro-
cedere sumariam.te p(er) la relevat.ne
del Indennità delli quatro obligati

Item st.o et Ordiniamo che se per
alcun tempo mai il fiume
della Nera dove si pigliera d.a
aqua mutasse stato, letto, ò
loco; che la Com.tà et Homini di
Collestatte possano, e le sia lecito
senza contradit.ne ne impedim.to
ò oppositione alc.a ripigliar l.
aqua p(er) uso di d.a forma al luogo

più comodo

più commodo et vicino e che manco
sia dannoso con pagar sempre
il terreno della forma à chi se
leverà secondo la stima de dicti
homini commun.te da eleggersi come
di sopra affinche li homini di
Collestatte possano havere
egualm.te l'acqua da inacquare
li loro tereni.~

Item ord.o et prohibemo espressam.te
che non sia persona alc.a di qual
sivoglia stato grado et preminenza
ardischi, ne presumi sotto qualsi
voglia pretesto guastare et in qual
sivoglia modo impedire il corso
di d.a forma sotto pena à chi
contrafarà se sarà homo di
anni tre di galera e de scudi
cinquanta e sarà donna della
frusta et di venticinque scudi
d'applicarsi p la metà alla cam.a
dell Ill.mi Sig.ri priori quarto al
Podestà essequ.re e l'altro quarto
all'accusatore e se l'impedim.to e
guasto si facesse in Comm.tà incorra
in pena di trecento scudi d'applicarsi
come di sopra.

Pena contro di guasterà la forma

Item

H

135v

Item Stat.o et Ordiniamo che la d.a forma sotto il ponte della Torre se debba cavare et allargare ad aqua corrente a giud.o delli Deputati sopra d.a forma.

It. Stat.o et Ord.mo che a d.a forma se le debba dare il suo esito nel fiume della Nera, tra le possessioni di Gio. Raticello, e di d. Bertoldo Chiaramonti nella Contrada Vallelafico et se più oltre potrà corere a giud.o de d.i Deputati.

It. Sta.o et Ord.mo che ogni anno nel principio del Mese di Maggio si debba levar l'aqua da d.a forma p cavarla e nettarla, quale cavam.to e nettam.to si debba fare ogni anno dalli Interessati, e padroni delli tereni adiacenti à d.a forma sotto d.o ponte della Torre p tutto il Mese di Maggio e dal ponte della Torre in su si debba parim.te cavare, et nettare da d.i Interessati l'ultima settimana di Maggio, sotto pena di un scudo, a chi contrafarà d'applicarsi come s.a

d'applicarsi come s.a: si debbia
stare a giudicio di d.ti deputati
se sia Cavata e netta a suff.za

Et perche si è visto che p causa dell'
adaquare tra li Interessati di
Colleg.do è Nato Molte volte dissen
sione p levar via li Romori
et questioni potessero procedere
p ciò, Ord.mo et Stat.mo che li Inte:
ressati dal ponte di Collestatte
sino al ponte della Torre possino
adaquare e pigliar l'aqua tre
giorni della sett.na, cioe il Lunedi
Martedi, et Mercordi et l'altri
Interessati sotto d.o Ponte di
Collest.e possino pigliar l'aqua
et adaquare p quattro gni
cioe Giovedi Venerdi Sabato et
Domenicha da compartirse
fra di loro come meglio le tornerà
e nascendo differenza alcuna fra li
Interessati p l'adaquare, la
decisione la rimettino a giud.o de
d.ti deput.i p.o temp.re

Item Stat.o et Ord.mo che a niuno sia lecito
di far parare nel Corso di d.a forma

se non

se non nel giorno che le sarà concesso
di adaquare e temperare le sue
terre sotto pena de scudi dieci
p. ciasc.o et ciasc.a volta che con-
traverrà d'applicarsi come di s.a
quali parate sotto la pena volemo
che sub.to le debbia levare finito
che haverà d'adaquare, acciò
l'aqua possi servire ad altri ~~

It. Stat.mo et ord.mo che reimpendo
si in loco ale.o la d. forma p. causa
di piena, de fossati et torrenti
l'interessati debbano aiutare
il ponte della d.a forma reimpita
a cavarla e nettarla ~~~~

It. che l'interessati dal ponte della
Torre in giù siano tenuti et debbano
farci un ponticello murato nella
strada che va al ponte di Colleg.o
p.ma che si mette l'aqua ~~

It. che dal ponte della Torre in su
nissuno possa haver forme che
respondino in d.a forma sotto
pena de scudi dieci d'appl.si come
di sopra

Item parim.te volemo et ord.mo et espre-
prohibemo che nissuno di qual si voglia
sorte dal ponte della Torre in su in
d. forma

si possi mettere Canepa a mace
rare sotto pena de scudi dieci per
ciasc.o et ciascheduna volta d'applisi
come di sopra.

Stat.mo et Ord.mo che detta forma
nova debba esser finita per tutto
il mese d'Aprile pros.mo, et che ogni
debba dare l'esito come si è detto
per d.o tempo, e se al d.o termine
non haverà netta et cavata
la sua forma che possi correre
l'acqua, incorra in pena de scudi
dieci, d'applicarse come di sopra

Et acciò con più prestezza s'abbia
da fare d.a forma et si mettino in
essecut.ne tutti li sopradetti Ordini
et Capitoli deputiamo sopra essa
Mastri di d.a forma Angelo di
Luzzanti, Germanico Cmitio et
Bastiano Clavello alli quali
diamo autorità, che possano man-
dare ad essecut.e tutte le sud.e cose
nel Modo, che s'è ordinato, con
potestà anche di poter mettere
una Colletta, s.a le d.e Terre esistenti
sotto al ponte della Torre, per pagare
il tereno

137v

il Tereno, che si comprarà per fare
la nova forma et altre cose che
occorevanno per servitio di d.a forma.
Comandando à tutti Interessati
che in tutto quello verà ordinato
loro per causa di d.a forma debano
obedirli sotto pena della nostra
disgrazia et altre pene da impo-
nersi à nostro arbitrio. Corradino
Orsino

Io Marcone Mancini accetto q.to di s.a
Io Bonifatio Pontano da Alessatte
accetto et confermo quanto de sopra
Io Bastiano Ranello accetto et con-
fermo quanto di s.a
Io Giuseppe Aristallino confermo
quanto di s.a
Io Redolfo Pellegrino confermo quanto
di s.a
✠ Angelo di Luant.o per non saper scri-
vere ha fatto la pres.te croce
✠ Germanico Cerubio per non saper
scrivere ha fatto la pres.te croce
Io Stefano Cornicelo conf.o q.to di s.a
Io Anibale Angelini accetto q.to di s.a
Io Antonio confermo quanto di s.a
Io Pasquale Santorio da Castel di Lago
al p.nte Canc.o della Torre di Gina conf.o q.to di s.a

Prev.

+ Pier Martino Sanchi ... per non sapere scrivere hà fatto la pret.a croce.
+ Romulo Ghiberio per non saper scriv.e ha fatto la pret.a Croce.
+ Marinangelo di Gio Marino per non saper scrivere hà fatto la pret.a Croce

+ locus signi sine Tabell.s

Ego Sebastianus Manellus de Terra Colliscalti Spolet. Dioces. Nor. publ.s de premissis omnibus una cum d. Anibale Angelino in solid. rogatus fui ideo hic me subscri. signaui et publicaui requis.

Nos Coradinus Vrsinus Domicellus Romanus Castri Colliscalti et Nouus Vrsinus d.nus et patronus et Paulus Caperchius Cam.e Ap.e Gnlis Com.s et Fiscal. R.e Cam.e in d. Castris Superintendens predic. Capitula ordinationes et conuentiones descriptis predict. Communitas, iusta et facta et omnia in eis contenta quecumque confirmamus approbamus et emolog. illaque et illos perpetuis futuris temporibus inuiolabil.r obseruari mandamus in quorum fidem etc. Dat. Rome in edibus nris sub die septo Aug.ti 1595. per Medici etc.

Coradinus Vrsinus

Paulus Caperchius Cam. Ap.e Gnlis Comiss. et Fiscalis

Sigillo Coradini Vrsini
+ locus

Sigillo D. Pauli Ca.
+ locus

Nos

Nos Comites Paulanus et Philippus
Manassei Nobiles Interamnenses
Condomini Terrae Cippar. necnon
Terrar. Collistatii et Turris Orsinae
pro Medietat. Condni et Perpetui
Patroni, supra Capitula Ordinationes
et Conventiones descriptas in hoc libro
et respect. initas et factas inter supras
Comunitates omniaque et singula in
eis contenta quatenus confirmat.
approbamus et omologamus illaque
et illas perpetuis futuris temporibus
inviolabiliter observari mand. In
quorum fid. &c. Dat. in Terra Collistatii
ex aedibus Nris hac die 21 Martii 1720

Paulanus Manasseus Condom.
Philippus Manasseus Cond.
Sigilli locus - - - - - - - - -

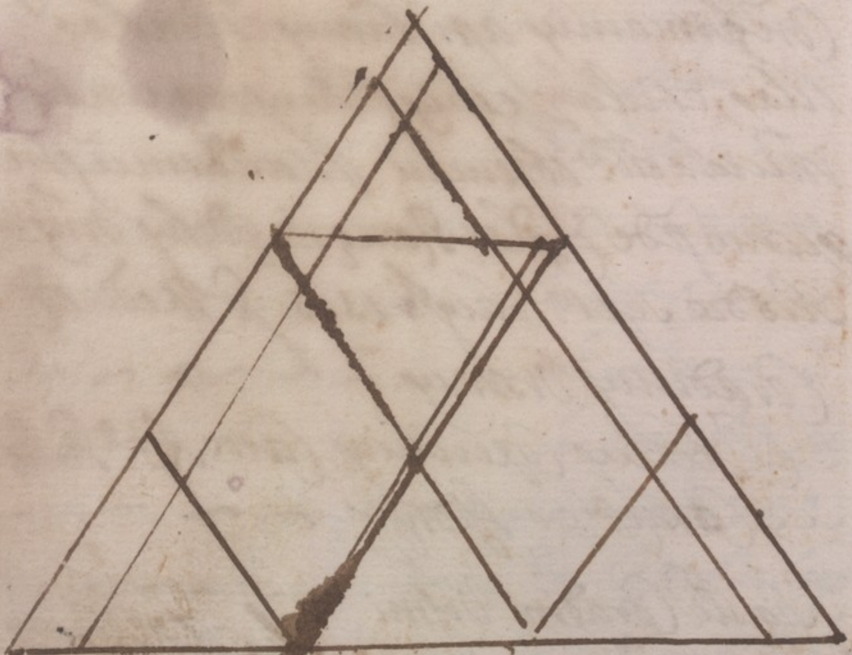

Ill.mi S.S.ri

Havendo la Comunità di Collestatte e Torr. Orsina toccato con mano con molto loro danno che per l'annidarsi et habitare che hanno fatto li forestieri in questi Castelli hanno sempre causato disturbi, inconvenienti, dissensioni et in sino a' morte d'homini et ingresso de banditi. E dubitando tutta via di peggio se non se ci provedesse Però per rimediare a così fatti et altri simili disordini et inconvenienti che potriano nascere per pace quiete e beneficio publ.co s'è risoluto in Consiglio gnle che per l'avenire niuno forestiero tanto homo quanto donna possa esser admesso ad habitare in d.ti Castelli di Collest. e Torre Orsina se p.ma non haverà ottenuta licenza in scritto dalle SS. VV. Ill.me. E di più che niuno di Collestatte e la Torre possa vendere alienare o' piggionare case à forastiero alc.o sotto al arbitrio delle SS. VV. Ill.me in caso di contravent.e Pertanto ledette Comunità e Priori d'esse supp.no le SS. VV. Ill.me si degnino approbare et confirmare questi ordini acciò che osservar.o et inviolabil.te s'abbino da

osservare

139v

osservare sotto quella pena che
più le parerà, et piacerà, che il
tutto riceveranno per gratia sing.ma
et Noi resteranno con obligo di
pregare Iddio per ogni loro Magg.r
felicità &c. ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

Attese le cose pred.e approviamo et
confermiamo in tutto et per tutto
le sopradd.e resolut.e fatta nel Consi-
glio Gnale et ordiniamo che per
l'avenire si osservi inviolabilm.te
sotto pena de scudi venticinque
contra li trasgressori et inobbedienti per ciascuno
et ciascheduna volta d'applicarsi de facto
per la metà all'[illegible] C. Ap.lica et
l'altra metà alla Cam.ra di Noi
Coradino Ors.o dichiarando in
oltre da mo' per allora nullo et
invalido qualsivoglia contratto
che sopra di ciò si facesse; Dat. in [illegible]
di 28. Agosto 1597. P. A. Ursi Comis.

Coradino Orsino

Sigilli d.i D. Coradini — d. Comiss. pred.i
Ursini Locus ~ ~ ~ ~ Sigilli Locus
✠

A tergo d.i supplicis libelli ~ ~ ~ ~

All'Ill.mi Sig.ri Sig.ri li SS.ri Coradino
Orsino et Comiss.o della R. Cam.a

Per

La Comunità di Collegiove e [illegible]

Fu confermato il presente Statuto
per Chirografo di Nostro Sig.re Clemente
VIII. spedito li 10 9mbre 1593
Appresso S. Pietro Dat.

Die 29 Aprilis 1746

Comp.t coram me Dom.cus Bugari publ.s Bajulus hujus Curiae Collistattis qui ex debito sui officij mihi retulit hodie sub hora vesperi dicens se bandiisse per loca solita, et consueta hujus terrae p.t infra vid.t

Si butta il Bando per ord.e del Sig.r Gov.re, che nessuno ardisca giocare colle Ruzzelle, e Ruzzolari dentro questa Terra di Collestatte sotto pena di uno scudo = Et ita retulit vid.

Bando

141r

Di ordine dell'Molto Ill.re, et Ecc.te Sig.re Filippo Ant.o Gatti Gov.re delle Terre di Collestatte, e Torre Orsina

Con il presente publico Bando, ed in esecuzione degl'Ordini datici dall'Ill.mo Sig.re Conte Gio: Batta Cerbelli Padrone, si fà intendere à tutte, e singole Persone soggette alla Nostra Giurisdizione, che Non abbino in verun Conto Ardire in Avvenire, e dopo la publicazione del presente, di rimettere dentro la Terra di Collestatte, e suoi Luoghi Murati Fieni, Paglia, ne altre simili sorti de Combustibili, sotto pena di scudi Cinquanta Moneta d'Applicarsi alla Cammera Baronale, e della perdita de Fieni, e paglia, et altri Combustibili, da incorrersi irremissibilm.te Anco per la prima volta in caso di Contravenzione; e sotto le stesse pene si ordina e commanda, che se alcuna delle sudette Persone avesse, ritenesse, ò avesse rimesso dentro detta Terra, e suoi luoghi Murati, tanto dell'Anni passati, che nell'Anno corrente, Paglie, ò fieni, et altri Combustibili, debbano in termine di quindeci giorni dalla publicaz.ne del p.nte, avere il tutto portato via dalla sud.a Terra, e suoi luoghi Murati. Si Avverte però ogn'uno ad ubidire, a fine non abbia da incorrere nelle sudette pene, ed il p.nte affisso, e publicato nel luogo solito e per la Terra s'intenda Come se egli fusse stato personalm.te intimato; Dato in Collestatte dalla Nra solita residenza questo dì p.mo Luglio 1750:

Filippo Ant.o Gatti Gov.re

Affixum, et publicatum fuit presens Bandum tam per totam Terram Collestattis iuxta solitum, quam in loco solito videlicet in Janua Superiori d.e Terre [illegible] Thomam Devile publ.cum Baiulum [illegible] mihi retulit in fidem hac die 10.a July 1750

Ita est Philippus Ant.s de [illegible] [illegible] publ.

141v

Adì 17: Luglio 1750

Il retroscritto Bando sotto d.o giorno delli 17: fù approvato, e confermato anco dalla Sagra Consulta, come pure degl'Anni Antecedenti con espresso, e preciso ordine di doversi ubbidire, e rispetto agl'Ecclici, e Privilegiati fù rimes-so da d.a Sag: Consulta all'Ordinario; ed in esecuzione di tal approvazione fù publicato, ed affisso il seguente Editto: cioè

Editto

D'Ordine del Molt'Ill.re, et Ecc.te Sig.r Filippo Antonio Patti delle Terre di Collestatte, e Tor-re Orsina Gov.re

Con il presente publico Editto si fà intendere à tutte, e singole Persone soggette alla Nostra Giurisdi-zione, come essendo stato publicato, ed affisso fin sot-to li dieci del corrente Mese di Luglio p. ordine dell'Ill.mo Sig.r Conte Giov: Batta Cerbelli Padrone il Bando a non doversi rimettere denovo questa Terra di Collestatte, e suoi Luoghi Murati, paglie, fieni, ed altre robe combustibili, e quelle introdotte portarsi via, sotto le pene in esso contenute; ed essendo stato tutto ciò approvato dalla Sag: Consulta, e che si facci onninamente osservare, come pure gl'ordini altre volte publicati; che perciò, senza pregiu-dizio

dizio delle pene incorse à tenore del sudetto Ban
do ultimam.te come sopra publicato, ed affisso, in esse
cuzione della risoluzione di d.a Sag. Consulta, ed
approvazione della Medema in data delli 17:
Cadente Espressam.te si ordina, e commanda à tutte
e singole Persone alla Laicale Giurisdizione
soggette, a non dovere in conto alcuno rimette
re paglie, fieni, ed altre robbe combustibili
dentro questa Terra, e suoi Luoghi Murati,
ed abitati, sotto pena di scudi cento Meta di ap
plicarsi la Metà alla Cam.a Baronale, e l'altra
Metà parte al Gov.re pro tempore, e parte ad ar
bitrio dell Barone, oltre ad altre pene ad arbitrio;
E sotto l'istesse pene si ordina, ed espressam.te si
commanda, che in termine di dieci giorni dalla
publicazione del presente, debba ogn'uno aver
re effettivam.te portato fuori di questa Terra
e dell'abitato tutto il fieno, paglie, ed altre
robbe combustibili, che avessero rimesse, (...)
percio ogn'uno di puntualm.te obedire, altrim.ti
si procederà contro l'Inobedienti all'esecuzione
delle sudette pene; Et il presente affisso, e pu
blicato ne Luoghi soliti, s'intenda come se a ciascu
no fusse stato personalm.te intimato; dato in
Collestatte dalla Nostra solita Residenza q.to di 27:
Luglio 1750

Filippo Ant.o Gatti Gov.re

142v

Affixum, et publicatum fuit retroscriptum Edictum in
locis solitis, et consuetis huius Terrae Collestattis
et praecipue in Janua superiori d(ict)ae Terrae per
Thomam Verile publicum Baiulum, qui d(ictu)m Bannum
sub Med(ia)... asseruit, in ... die, in fidem
hac die 27. Julij 1750.
Ita est Philippus ... Notarius publicus

Editto

Attese le premure che hanno tanto l'Ill.mo Sig. Conte Liv: Manassei Padrone di q.ti Feudi
e Terre di Collestatte e Torre Orsina, che Monsig.r Ill.mo Luigi Manassei
altresì Padrone, e degnis.mo Prelato, e Benaffetto dalla S.tà di N.ro S.re Papa
Clemente XIII. felicem.te regnante, che questa Terra di Collestatte sia
decorosam.te tenuta, ed abitata, e per la med.ma potersi liberam.te e con ogni
commodo praticare, e caminare, il che presentem.te non può farsi per essersi
le strade quasi tutte divenute, scoscese, ed affatto rotte, e precipitate; quindi
però con il p.nte Editto si notifica à tutte, e singole Persone soggette alla
n.ra Giurisdiz.e, che in termine di un Mese da principiare dal giorno
della data, e publicaz.e del p.nte, debbano ogn'uno aver spianate,
uguagliate, riselciate, e perfettam.te accommodate ad uso d'arte tutte
quelle tratte di Strada, che fanno fronte l'estinzione delle loro Case, Cantine
ed altri siti ad essi spettanti, benché non abitate, e diruti, senza lasciare
in mezzo veruna sorte di via, per non obligare farsi dalla Comunità, il che ridon-
darebbe in dispendio di essi Med.mi, che di tutto il Popolo; e per quelle Persone,
che si trovassero Assente da q.ta Terra, debbano esser tenuti far fare tutto ciò
sopra descritto quei Parziali, Ministri, Coloni, Custodi ò altro titolo, che possa-
no havere sopra à tali Abitaz.ni Cantine et altro commesso, à spese de loro
Principali, e Padroni delle sud.e Case; sotto pena di scudi dieci da applic-
carsi la metà all'Ill.ma Casa Ducale, e l'altra metà alla Curia in caso di
contravenz.e, oltre all'esser tenute all'adempim.to di q.to; si viene ordinato,
et ad effetto, che si debba fare un lavoro ben fatto, e stabile, si fa sapere
che terminato che sarà il sud.o termine prescritto, e l'accomodam.to de selci=
menti di d.e strade, si faranno riconoscere da un Perito dell'Arte, e trovan-
dosi mancante si procederà contro li Trasgressori per la sud.a pena, e saranno tenuti
à rifare tutte quelle mancanze, che saranno giudicate dal d.o Perito; ammo-
nendo pertanto ciascheduno ad ubbidire, perché in caso di contravenz.ne
si procederà contro de Trasgressori con ogni rigore di Giustizia ed il p.nte
affisso

affisso, e publicato ne' luoghi soliti 143 consueti, s'haverà
come se à ciascheduno fusse stato personalm.te intimato; dato
in Collestatte dalla n.ra solita Residenza q.sto dì 28 = Mag.o 1763 =

Filippo Ant.o Sacri Gov.re

Affixum, et publicatum fuit supradictum edictum in locis solitis, et con-
suetis huius Terrae Collestactis, et precipue in Janua Regiminis
d.ae Terrae sub hac infra die per Augustinum Ranucci publ. Ba-
iulum d.ae Terrae qui d.s medio iuram.to mihi retulit in fidem hac die 28 = Maij 1763

Ita est Philippus Ant.s Sacri Gub.r et Actorum publ.

Collestatte

Editto

Con il p.nte Editto, ed in esecuz.ne degl'ordini dati à voce
dall'Ill.mo Sig.re Conte Gio: Manassei Padrone di q.sta Terra di
Collestatte, e Torre Orsina, si notifica à tutte, e singole Persone
soggette alla n.ra Giurisd.ne esser ben noto à ciascheduno,
che questa Terra di Collestatte, e suoi Abitanti ne' tempi
passati haver sofferti de gravissimi danni, e demolizioni
di case per incendij causati dalle paglie, fieni, ed altre robbe
combustibili rimesse in d.a Terra senza haversi riguardo, per ogni
parte, e luoghi, et ad effetto di evitare un sì grave di-
sordine, e non nascesse in essa Terra altri simili pregiudizij
fin dalli 20: del Mese di Luglio dell'Anno 1750: fu publicato,
ed affisso un Bando proibitivo à rimettersi tale sorte di robbe
dentro d.a Terra, e suoi Luoghi abitati, con l'aggravazione
anco della seg.te Consulta, come apparisce da altro Bando publica-
to, ed affisso sotto li 27: del sud.o Mese, ed Anno, alli quali si
& come che il dovere sarebbe di venire alla rinovaz.ne de
sud.i Bandi per la trasgressione fatte de med.mi; ciò non ostante
considerandosi dal sud.o Ill.mo Sig.r Conte Padrone, che tal rinovaz.ni
e proibiz.ni sarebbero troppo rigorose, ha creduto bene prendere
l'infratto temperam.to da doversi da Noi farsi publicare;

143 v

Che però in esecuzione degl'ordini di d.° Ill.mo Sig.r Sov.e Padrone a' noi datici come sopra, e senza pregiudizio de' sud.i Bandi quali per ora si lasciano sospesi, si è determinato Conforme con il presente Editto ordiniamo, e commandiamo, che nessuna Persona soggetta alla nostra Giurisd.ne habbia ardire di immet-tere, nè far' immettere dentro questa Terra di Collestatte, e suoi Luoghi Murati, nessuna sorte di paglie, fieni, ed altre simili robbe Combustibili, senza Nostra espressa Licenza scritta, o' di altro Sup.re che presiederà, e ciò ad effetto di riconoscersi con l'as-sistenza di un Perito Capo M.ro Muratore da destinarsi dalla Curia quei Luoghi, e siti ne' quali se ne farà istanza, se in essi possa o' nò immettersi tal sorte di robbe, e secondo l'attestato e relazione scritta dal sud.o Perito da prodursi in Corte se ne spedirà la dovuta Licenza senza la quale nessuna Persona soggetta come sopra, non potrà immettere, nè far' immettere nessuna sorte delle sud.e robbe dentro detta Terra, e suoi Luoghi Murati, sotto pena di scudi Cinquanta m.ta da applicarsi la metà all'Ill.ma Cam.a Ap.ca, e dell'altra metà parte alla Curia e parte all'Accusatore, quale si terrà segreto, come ~~della~~ della Carce-razione, ed altre pene Corporali previe ad arb.o, e con facoltà di procedere ex off.o in caso di Contravenz.ne, avver-tendo ogn'uno ad obbedire, perche si procederà contro li trasgressori con ogni rigore di Giustizia, ed il pres.te affisso, e pu-blicato ne' luoghi soliti, e Consueti si averà come se fusse stato a Ciascheduno personalmente intimato; Dato in Collestatte dalla Sua solita Residenza q.to dì 28 Magg.o 1763

Filippo Ant.o Gatti Gov.re

Affixum et publicatum fecit supra(scriptum) edictum in locis solitis et consuetis huius Terre Collestacti et potissime in Janua superiori d.e Terre [illegible] [illegible] Nanotti pub. Bajulus ejusd. Terre, [illegible] [illegible] [illegible] hac ipsa die [illegible] die 28 Maij 1763.

Ita est Philippus Ant.s Gatti [illegible]

Et ad Maiorem Cautelam fuit 144 etiam publicatum
Supradictum Edictum per Siffridum publ. Baiulum d. Med.
alta voce in locis solitis, et consuetis huius Terre Col-
lestatis sub hac infra die insidens hac die 9 mensis Junij 1763:
Praesent. Philippus Sacri T. et Notus

Periti eletti pdi. nicolle Senio Lissi. Nicola Curacchia e Bonifacio Pensari-
in luogo del q.te att.a la venuta a fava fu eletto Tomaso Vannelli

Per Torre Orsina

Editto

Con il presente Editto, ed in esecuz.ne degl'ordini datici à voce dall'Ill.mo
Sig.r Conte Gio: Manassei Padrone di q.ta Terra ò sia Castello di Torre
Orsina, e Terra di Collestatte si notifica à tutte, e singole Persone
soggette alla Nra Giurisd.ne, esser ben noto à tutti quanto sia pre-
giudiziale, e dannevole il rimettersi paglie, fieni, et altre robbe
Combustibili dentro alle Città, Terre, e Castelli, e loro Luoghi Murati,
stesso parte di esse rimaste abbruciate, e desolate per incendij pa-
titi per causa di d.e paglie, fieni, ed altre robbe Combustibili; Che
però ad effetto di evitare in d.a Terra, ò sia Castello di Torre Orsina
un sì grave disordine, e per sommo vantaggio della Med.ma, e suoi
Abitanti, si è stimato bene dal sud.o Ill.mo Sig. Conte Padrone di
prendere il più sicuro Metodo, da doversi da Noi far publicare; In
sequela dunque degl'ordini sud.i, con il pnte Editto ordiniamo, e
Commandiamo, che nessuna Persona soggetta come s.a ardisca di
rimettere, nè far rimettere dentro d.a Terra ò sia Castello di Torre
Orsina, e suoi Luoghi Murati, veruna sorte di paglie, fieni, et
altre robbe Combustibili, senza Nostra espressa Licenza scritta di
alcun Som.o pretenderne, e ciò ad effetto di riconoscersi con l'as-
sistenza di un Perito Capo Mro Muratore da destinarsi dalla
Curia, quei luoghi, e siti de' quali se ne farà istanza, se in essi
possasi ò nò rimettere tali sorte di robbe, e secondo l'attestato, e
perizia scritta dal sud.o Perito da prodursi in Corte, se ne spedirà
la dovuta Licenza; senza la quale nessuna Persona soggetta come s.a
non potrà rimettere, nè far rimettere veruna sorte delle sud.e
robbe dentro d.a Terra ò sia Castello di Torre Orsina, e suoi Luoghi
Murati, in esecuz.ne anco degl'ordini superiori della Sag.a Consulta
emanati su tal proibiz.ne fin dalli 17: Lug.o 1750: quali per ora
si lasciano sospesi per esser troppo rigorosi, giacche Crediamo, che da
tutti sarà osservato quanto si è ordinato nel pnte Editto;

Claudiane

sotto pena di scudi di Cinquanta Mon.ta d'applicarsi la metà all'
Ill.ma Cam.a Ap.lica e l'altra metà parte alla Curia, e parte
all'Accusatore, che sarà tenuto segreto, Come anco della
Carceraz.ne ed altre pene Corporali gravi ad arb.o nostro, e con
facoltà di procedere per Inquis.ne in caso di Contravenz.ne; li Contrav-
taggiano avviceno ad esibire, perché si procederà Contro le
Trasgressori con ogni rigore di Giust.a, ed il pnte affisso, e publi-
cato ne' luoghi soliti, e Consueti si averà Come se fusse
stato a ciascheduno personalm.te intimato; dato in Collestatte
dalla Nostra solita Residenza, questo dì 15 Giugno 1763

Filippo Sacchi Gov.re

Affixum et publicatum fuit suprad.m edictum in locis
solitis, et Consuetis supra d.e Terrae, seu Castri Turrij ...
et praecipue in Janua Magna superiori d.e Terrae, per sub-
stitutum Cursorem S. Rocci, q. Antonium Burini publ. ba-
iulum eiusd. Terrae, qui med.to iuram.to mihi retulit sub
hac ipsa die; In fidem &c. Dat. in Cancell.a Criminali Ter-
rae seu Castri Turrij ..., hac die 19 Junij 1763

Ita est Philippus Ant.s Sacri ... Not.s publ.s

Fatti eletti per la riunione sono Bladino ed Andrea Carmandi

Claudiane

1607 145

Aquarum Claudiane

Instrumentum

Anno Dni Millesimo sexcentesimo septimo Ind.ne quinta die vero vigesima septima mensis Iulij tempore Pontif. S.mi Dni Nri D. Pauli divina provid.a Papae Quinti. Congregato publ.o generali et particulari Consilio hominum et particularium personarum Castri Turris in Palatio solito Resid.e de ordine et commiss.e Magnificorum D.D. Mutij Lucae Arcangeli in Capite Priorum Marci Antonij Conti Iois Alex.ri Petri Iois Fran.ci Iois Astutij et Xfori Vicini Priorum eius loci heri sero banditum et pent.o q. Thomam publ.m bajulum et petum cum Assist.a Mag.ci D. Alexandri Fattaciani de Sasso ferrato Potis in quo quidem Consilio fuit proposita infra prop.a videlicet Gli Magn.ci Sig.ri Priori fanno sapere a Vo.e Sig.ri Consiglieri che

estendosi

145r

essendosi trattato d'accordo del Sig.
Podestà che gli homini di Collescip.
possino pigliar l'aqua à capo
il fiumicello sopra il ponte di
S. Silvestro dove p.ma si pigliava
anticam.te et se da essi Priori
p continuare l'amorevolezza trà
queste Com.tà col Intervento del
Ill.mo Sig.r Ilione Campelli da
Spoleto sia di d'accordo, et vicendev.te
accordato nelli sequenti Capitoli
p. d.a aqua. Siche loro propon-
gono alle SS. VV. se pare se deba-
no accettare, et Capitulare et
anco le agiontioni fatte, e pro-
poste nel Consiglio dalli homini
di Collescipoli, et acciò si possa
capitulare, et Instrumentare
te pareria, si debano deputare
et elleggere duoi homini Syndici
de Priori à questo effetto quali
habiano facultà, et autorità
come si fosse tutto in publico
senza però pregiud.o della Capitu-
-lazione fatta dall Ill.mo Sig.r
Corradino

Coradino Orsino et con bona
gratia ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~.

La Comunità di Collestatte intende
de pigliar l'acqua a Capo il
fiumicello vecchio dove prima
si pigliava l'acqua antica:
:mente et quella imbocarla
al Ponticello di S. Alessio al
Rivo de Mandri et che entri
nella forma Claudiana

Che detta forma Nova fatta in quello
delli particolari, nel luogo
detto Mandri si venga dalli
Adiacenti et resti libera delli
padroni delle possessioni per
liberarli dalle pene imposte
nella Capitulatione ultimamente
fatta

Che l'aqua del Rivo de Mandri
si debba lassiare correre per detta
forma Claudiana senza che
si imbochi sotto la bocchetta
fatta alla possessione di Roma
nino Moricone. ~ ~ ~ ~

Che l'

146v

Che l'aqua si piglierà à capo
dell'd.o Fiumicello debia corere
per d.o Rivo e forma dal primo
di Maggio sino alli quindeci
d'Agosto dove si debba fare
una bocchetta con un tavolone
ad effetto di poter mettere
e levare d.a aqua ni d.ti tempi
et acciò l'una, e l'altra Com.tà
non resti defraudata farci
due serature con chiave,
delle quali ne debba tenere
una per ciasc.a Comunità

Che tutti li adiacenti sopra il
ponte della Torre sino al d.o
ponticello di S. Silvestro deb
bano et siano obligati ca-
vare, e nettare li Rivi, et
forma, che l'aqua facilmente
possa corere à sofficienza sotto
pena. . . ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

Deinde Leo Ghennadius Ill.mus Mons.r
incicoat quasi consulendo
dixit. . . Io sono di parere che
si

che si conceda l'acqua alli
huomini di Collestatte con
li Capitoli fatti dalli Sig.ri
Priori et conforme alla loro
proposta con questo però che
li deputati sopradetti forma
Claudiana, dove entrerà
d.a acqua debbano il primo
di Maggio far intimare in
scora alli adiacenti interessati
che possedono li Rivi et forme
nel luogo detto Mandri, acciò
possino nettare, e cavare d.i
Rivi et forme con uno termine
di 4. o 5. o 6. giorni, o più come
parerà alli d.i deputati, et
che ancho li adiacenti possino
temperare gli loro terreni perche
l'acqua possa salire senza
farvi cavate et che si debbano
elegere qui in Consiglio dalli
Priori duoi huomini Syndici, e
Procuratori a questo effetto di
potere accettare et Capitulare
con li

147v

con li homini et Communità
di Collegrasse, et questo con
bona gratia dell'Ill.mo Sig.r
Corradino Orsino ~~~~

Cresius Livij secundus Consultor con
sulendo dixit. – Io dico che si
dia l'acqua alli homini di
Collestatte il primo di Maggio
e li Mteccostati et adiacenti
siano obligati Cacciare gli
Rivi et forme, di quanto pi:
:glierà il loro, una volta l'anno
al p.mo di luglio ogni anno e
che non la Caccerà in quel
tempo incorra in pena di doi
giulij. Successive instante d.o
d.o Cresio coram Magn.co d. Pote
et testibus missis fuit Cassa et
annulata supra Consulta,

per doi giulij il Rio di Mandorla

Test. Petro Martino Sancto
et Marinangelo Sois Marca
testibus ~~~~

Petrus Martinus Sanctus Consi:
:mariis Consultor Petri Leonis
Martinus Saturnij conf.s Consultor
Petri Leonis

Petri Leonis ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~ ~

Silvester Sei Lucangeli Consilia-

rii Consultor Petri Leonis

Tunc Mag.ci DD. Priores cum assisten-

tia D.ni D. Mag.ci Potestatis fecerunt

imponi partitum ut. Chi vole et

si Contenta conforme alla

proposta fatta da essi Sig.ri

Priori, e Consulta fatta da

Pier Leone, confirmata da

Pier Martino, Martino di

Sartorio et Silvestro di Ser

Lucangelo metta la fava

nel Capello che No, nella

beretta et datis fabis per thesaurarium

publicum ut seq. n.ro 64. illisq.

redditis per Consiliarios fuerunt

reperte in pilleo palle n.o 47.

et in beretino n.o 17. adeo quod

fuit obtentum prout in eis omnibus -

Successive Mag.ci DD. Priores in eorum

Syndicis decreti elegerunt in

Sindicos et Procuratores Petrum

Martinum Danchi, et Petrum Leonem

Gheomadius

Bernardino et Mand.ut de Lect.a
Mag.ci d. Potestà ibid. assistentibus sup.
fata decr. et acceptat.ne preni huius
modi partitus sub. Che si conten
ta che siano Syndici et Priori
al sopradetto effetto li s.ri Pier Mar
tino et Pier Leone, mettono la fava
nel Capello, che no nella beretta
et datis pallis p Thomam publ.
baiulum ut retulit no. 53. illisque
redditis p Consiliarios fuerunt
repertae in Pileo no. 51 et in
bereta no. 6. et sic obtent. absentibus
incontinenti. Salvis premissis etc.
Mag.ci Priores et Consiliarii sunt.
Videlicet Hector Centij Paulus Fa
biani Attilius Ser Pauli, Nun
tiangelus Sanctis, Romulus Phi
berti Andreas Manili, Bernar
dinus Iacobi Philippi Nicolaus
Marioni, Baptista Sassarent., Di
lectus Silvestri Sanctus Valen
tini Lentulus Balthasaris An
gelus Petri Gentilis, Silvester
Ser

Sev: Arcangeli Paulus Aloisij.
Jacobus Diofebi Argentus Petri
Gentilis Fabritius Franciscus
Remedius Lattanti Petrus
Leo Ghernadinus Octavianus
Tiburtij Lucius Virgilij Sil-
vestrus Claudi Mauritius As-
tulphi Prometheus Horatij
Marcus Horatij Marianus
Joij Mariç Angelus Petrus A-
chillis Alentius Marioni Jos:
Ant: Horatij Martius Julij
Angeli Bonifatius Angelinus
Rodulphus Bartelli Alfeus
Damiani Martinus Santorij
Ascutius Fulgentij Lepidus
Vicini Attisij Alexius Livij An-
tonius Medori Alcides Gherma-
dius Romuli Sev: Sigismondi
Proceschius Proceschij et Rotilianus
Doij omnes de Castro Terniforte
sentes esse ni no sufficienti et
ultra duas tertias partes homi-
num et personarum Castri Terniforte
Animus

149v

nec Minus de rato promittentes

pro alijs absentibus aliasque sponte

et Melioribus Modo eorum proprio et

dictae Communitatis castelli Novi

Constituentes per eosdem Petrum Mou

tinum Tanchetum et Petrum Zeenes

Ghermadium Constitutos ad instans

Constituentes et ipsius Communis

Nominibus et pro eis et acceptis rataque

et firma habentes supradictas Capitu

Lationes et Ordinationes suffi

Cursu dictae aquae castelli Novi ne

promittendumque et premissorum

Maiori robore et firmitate se

ipsos et dictos Sindicos Consiliarios

et particulares personas eorumque

heredes et in Officio successores et

Communitatem praedictam ac ipsos et dicti

Communis bona quaecumque et in

quacumque Valida forma Camerae

Apostolicae obligantes et hipotecantes et in

ipsis dictis Mandatis et Instrumenta

quaecumque per quoscumque Notarios confici

potentes et Armeri et dicta eorum clau

sula ad lites et potestate substituendi

et aliis

et qualib. praemittentes et rele
vantes. sup. quibus Actum in
Castro Tuvig in domo Communitatis
ubi... praesentibus Dom.
Paulo Aluisij de Arce S.t Joanis
Anteramnis Diecesij et D. Mario
Joij Ale de Condabis Reatin.
Dieces. Testib. habitis atque
rogatis. ~~~~~~~~~~

Anno, Ind.ne et Pontif.tu quibus supra
die vero 31 Cur.tis Mens. Iul.
fuerunt et sit quod alias de
anno 1595 sub die ~~sexta~~ Nona
et decima Nona Mens. Januarij
Inter Communitates Collis.... et
Tuvig fuerunt facta transactio
et Con... nella Capitula sup
nonnullis eau. differentijs
eau. interveniente Ill.mi D. Cardinali
Ursini, et praesertim super Cur
:su Aquar. et Flumine Nigro
pro utile et Comoditate Homi
:num et personar. Collestattis et
Modo iuxta formam dictor. Capitu
:lorum

150v

Capitulor. Cursus d.e Aque Mu-
-tavenit Statui ad penuriam
Aquar. et in loco ubi prius
d.m Cursus currebat non posset
amplius currere, nec salire
ob quam Mutationem et penu-
riam hominibus Collistrattis
liceret d.m Cursum aquam ubi
comode potuerint in d.o flumine
ad supd.m effectum accipere, et
alias latius prout in dicta
transact.ne et Capitulat. d.a accep-
-tata, et confirmata p. dictas
Comunitates in solid. rogata
p. q. d. d. Sebastianum Ianellum
de Collestratte et Anibalem
Angelinum de Turre Notarios
publicos ad quam et sub die
Vigesima quinta Mensis p.ntis
anni Mag.ci d. d. Priores earum
Communitatum ad faciend. rem
gratam Ill.mo d. Alexandro
Gattaiano de Saxo ferato dicti
loci Potestati cum interventu
Illis et ad.s Exc.mi d. Ill.d. d. Solonis Cam-
-pelli

Campelli de Spoleto, ad conser-
vandam et continuandam beneuo-
lentiam et amorem inter dictas
Communitates et interessatos
liteg. in domo dni Stefani Cor-
nicei de Collestatte, tractantes
solemnes ambarum publ.
ambarum Comm. concordauerunt
in infrascriptis Capitulis inferius
registrandis sub sd. Curie aquarum
accipiens et curam habens. Et
tandem sub die vigesima sexta
et vigesima septima eiusd.
mensis Iulij, publica Consilio
facto p dictas Communitates sup
accept.ne prefatorum Capitulorum
ac adiunctionem in propositis
p utrosque Consultores dictarum
Comm. in dictis Consilijs factas
fuerunt electi et deputati in
Syndicos et Procuratores D.D.
Horatius Magalottus et Felix
Cornicius de Collestatte, ac Petrus
Martinus Sanchez et Petrus Leonus
Sharmadius

151v

Garmadia de Suove rogatis
per Me Josephum Christallinum
pro Comunitate Turris et Claudia-
num Mottium pro Comunitate
Christattis Notarijs publicis
ad quos. Quibus dd. Constituti
coram Nobis Josepho Christalino
et damiano Taneo Notarijs
publicis in solidum rogatis et tes-
tibus infrascriptis volentes modo hanc
acceptationem suum sortiri effec-
tum iuxta facultatis eis concesse
sponte omni modo meliori ipsa
Capitula et adiunctiones ut
supra in Consilijs et Consultis
facta perpetuo duratura Nomine
dictarum Comunitatum accepta-
verunt et acceptant et se ipsos
Manu propria subscripserunt
et signum suis respective apposue-
runt et ita omni modo sine
tamen preiuditio Capitulationis
et Concordiae ultimo loco facta
per Ill.mum D. Cardinalem Ursinum
inter

Inter dictas Communitates et
reservato semper et omni
tempore consensu et beneplaci:
cito praefati Ill.mi D.ni et Mon.rum alior.
alii, nec alio modo ~~~
Tenor vero Capitulorum in quibus
supra fit mentio talis est
ut infra seq.r vid.

La Comunità di Collestatte
intende pigliare l'acqua
à Capo il Fiumarello Vecchio,
dove p.ma si pigliava l'
acqua anticam.te et quella
riboccarla al ponticello di
S. Silvestro nel Rivo di Mandri
e che entri nella forma Claudia:
:na ~~~~~~~~~~~

Che la forma nova fatta in quello
de particolari nel luogo detto
Mandri, si riempia dalli Adia:
:centi, e resti libera delli
padroni, delle possessioni
et liberarli dalle pene im:
poste nella Capitolazione ulti:
:mamente

152v

ultimamente fatta

Che l'acqua del Rivo di Mandri
si debba lasciar correre per d.ta
forma Claudiana senza
che si imbocchi sotto la boc=
chetta fatta alla possess.ne
di Bernardino Moricone

Che l'acqua si piglierà a capo
detto fiumarello debba correre
p detto rivo et forma dal
primo di Maggio sino alli
quindeci di Agosto, dove si
debba fare una bocchetta
con un travolone ad effetto di
poter mettere et levare d.a
acqua in d.ti tempi et acciò l'
una, e l'altra Comunità =
non resti defraudata, farci
due serrature con chiave delle
quali ne debba tener una
per ciasc.a Comunità

Che tutti li adiacenti sopra il
ponte della Torre sino al detto
ponticello di S. Silvestro debbano
et siano

et stano obligati cavare et
nettare li Rivi et formache
l'acqua fauttur.de possa corere
à sufficienza sotto pena di ...
Jo Horatio Magoldrio accetto, et
confermo quanto di sopra
Jo Felice Comicio accetto, et conf.o
quanto di s.a si contiene.
Jo Pierleone Conf. et acetto come
di sopra
Pier Martino Vanco per non
saper scrivere ha fatto la
controscritta Croce +. Sup.s
quibus omnibus et singulis pre
missis, petitum fuit à Nobis
Notarijs infrascriptis et uno vel
pluribus publicum seu publica
fieri, et confici instrumentum et
instrumenta. Actum in Castro Turonis
Urbine in domo Sig.ri Petri Leonis
Ghannadij et in Camera in qua
egressus distat ... presentibus D.no
Antonio Fioravanti de S.to Gemine
Narnien. diocesis et Michelangelo
Calini

153v

Cetrini de Mazzanum Testibus ad p.d.ᵗᵃ omnia, vocatis habitis atque rogatis. ~~~~

Volens modo Communitas Cristatis illius Priores Consiliarij et particulares persone p.missa omnia sic ut supra terminata et capitulata perpetuis futuris temporibus duratura ipso confirmare et cum validitate. ==

Hinc est quod anno 1607 Ind. quinta die vero p.ma Mensis Augusti Pontificatus S.mi D. Nri D. Pauli divina Prov.ᵃ Pape Quinti coram Nobis Joseph Cristallino et Damiano Daneo Notarijs infrascriptis rogatis et Testibus infris congregato et coadunato in Palatio solito residentie Mag.ᶜⁱ D. Potestatis pub.ᶜᵒ et gnli Consilio hominum et particularium personarum d.ᵉ Terre Cristatis ad Mand.ᵗᵘᵐ infrascriptorum d.d. Priorum heri mane solito q. voce pub. bannitus et per bandij

bandis et preconizas ad ostia

Mag.ci D. Alexandri Baffaiani

de Sasso ferrato Potis in quo

quidem Consilio interfuerunt oes

Insp.ri uidt D.D. Stephanus Co-

:niceus in Cap.o Prior Paulus

Comitis et Angelus Salustij Ca

Priores Jo. Bernard.s Tellius Da-

:mianus Bordonius Jos Fra-

:tiselli Bastianus Doccolus

Thomas Sapori, Fraticellus

Octaviani Lucas Florentia

Prometheus Martini Mari-

:nus Morsiani, Camillus

Amiscans Rossellus Petri S.ti

Egidius Jos Antonini, Alexius

Cicoli, Petrus Laurentius Matte

Castellus Carmadius Narcisus

Ciceronius Abrahes Magalottus

Martinus Sitiani, Orpheus Paulij

Benedictus Vincentius Camillus

Fran.ci Juliangelus Caspiani

Jos Berad.s Arcangeli Simon

Ponsanus Jos Angeli Anselius

Silvani

154v

Alberij Midderius Roberti
Andreas Bernardi Angeli Pan
philus Adarij dominicus Hiero
nimi Centurillus Marsi(?) An
gelus Iulij Felix Cornarius
Iacobus Vannutius Ioannes
Pauli Martius Corniciu(s) Lucas
Alessandri Matheus Vanellus
Paulus Petrus Valenti Ger:
manicus Comitius Ioannes
Vanellus Cesar Bordonius Ios.
Petrus Pontanus Angelus
Vanellus Vitus Palmerij Or
nelius Valentij, Virgilius Mo:
riconus, Silvestro Ludovici, An
gelus Bartolomei Pallavicinus
Boccolus Xfanus Ios. Caroli, Petrus
Andreas Milli Bernardinus
Lucius Papirius Pontanus, Tho
mas Vanellus, Campilius Gali
leo et Laurentius Palmerij omnes
homines Consiliarij et parti
culares d(ic)ti Castro degentes
totu(m) Consilium facientes et totam
ipsam Universitatem rapresentantes
asserentes

asserentes se esse in Num.o suffi-
cienti, et ultra duas tertias
partes hominum d.ae Terrae et
inibi pro spectis Capitulationibus
et adimentionibus per Nos Nos Nos Ven-
erabed.os et Infras recitatis
et alta et intelligibili voce
expressis et declaratis et per
ipsos et quemlibet ipsorum Consi-
liariorum bene auditis, et
intellectis. Ipsi omnes
Priores, Consiliarij et particula
res personae, tam Nomine Communis,
quam eorum proprijs, et privatis
nominibus respective. Promittentes etiam
de rato pro absentibus et rati-
ficari facere omnia praedicta
infra quatuor quos sic sponte et
omni meliori Modo. Ipsa omnia
sicut supra per Sup.tos homines
capitulata, et Concordata, una-
nimiter, et Concorditer, una voce
et nemine penitus discrepante
tam Nomine publ.co quam privato
acceptaverunt.

acceptarunt et acceptant et qui:
libet ipsor[um] de dicta Constitutione ac=
=ceptantem et acceptas, et promi:
serunt et quilibet ipsor[um] tam
Nom[in]e publ[ic]o quam privato ut
supra pro se ipsis heredibusq[ue]
et in Off[ici]o successoribus respec:
=tive Ill[ustrissi]mo promissis supp[lican]tibus
sic ut supra capitulata et
composita, semper, et omni
tempore, perpetuis futuris tem
poribus manutenere, attendere
complere et inviolabil[ite]r observa:
=re, et dictis Capitulationibus
ac Consensui in eis contra non
facere, dicere vel venire pu
blice, vel privatim, et contra
non facient, dicent, vel venient
quovis pretextu Causa, vel
Iure, titulo, ingenio vel quesito
colore etiam quod de Iure possent
quibus omnibus solemn[ite]r et Iure
renuntiarunt et quilibet eorum
ipsorum renuntiat sub pena et
ad penam

· ad penam si publice sive
premissa innovatur accentur
et qt. factum fuerit pro qualibet
vice, Sent. quingent. aureis
applicand pro Medietate Cam.
Illmo DD. et pro alia Medietate
parti observanti et non contra
facienti Nobis Notariis publicis
Infrati pro eis stipulanti, et si
aliquis sive aliqui privati
d.i Capitulis ut supra contrafac
:tum fuerit, tot proponendo
seu premissa arenguando
consulendo, tractando et pro:
curando quaq. quocunq. alio
Modo sive, declarandis ut supra
applicand quas penas quas penas
Pro quibus omnibus et singulis
observandis tenendis et com-
:plendis pd.i d.i d.i Priores se se
ipsos, et in Officio Successores et
omnes supr.ti Consiliarii et particu
lares ipsorum se se ipsos eorumq. heredes
et successores quorum ipsorum et d.ta
Communitates

156v

d. Communitatis bona quecunque
presentia et futura ubicumq.
existia in amp.ri forma Cam.e
Apl. cum clausulis solitis et con=
suetis, obligamus et hypoteca=
=mus et ita tactis Scripturis ad
Sancta Dei Evangelia in
manibus Nostris iuramus
Super quibus &c Actum in Collescipio
In Palatio solite resid.e D. Potes=
tatis presentibus &c D. Anibale de
Rubeis de Ferentillo Lateranen.
Diecesis et Nicolao Nobili de
Cerreto Spoletane Dioc. Testibus ad
premissa habitis atque rogatis &c
Post hec Anno Ind.ne die, Mense et
Pontificatus quibus supra Mag.ci supradicti
Comunitas Castri Turris illius Priores
Consiliarii et particulares personae &c
premissa omnia sicut supra
terminata et Capitulata per=
=petuis futuris temporibus duratura
ipsos confirmare et consolidare
Anime est quod coram Nobis Notarijs
testibus

sptis ibi solitis Rogatis et Testi:
:bus infrascriptis. Congregato et coa:
dunato in domo dictae Communitatis
solitis residentiis Mag.ci D. Potis
publico et generali Consilio homi:
num et particularium personarum
dicti Castri ad Mandatum supradicti D.D.
Prioris hinsero mote solito per
Thomam pub. bandum et petum
bandiis per loca solita cum assistentia
dicti Mag.ci D. Potis in quo Consilio
:interfuerunt omnes infrascripti aliis D.D.
Mattius Luc Angeli Capite Prior
Marcus Antonius Centis Ioseph Alexandri
Petri Iosephus Stephanus Vicini et Carolus
Iosephus Priores Hector Centis Leo Assul:
ghi Basilius Iosephus Pauli Romu:
lus Thiberius Nartiangelus Sancti
Paulus Petrus Bertelli, Berna:
dinangelus Ianeus Albericus
Pauli Emilij Manilius
Manioni, Baptista Sufferentis,
Nicolaus Manioni Lentulus
Balthesaris, Ioseph Maria Cilini
Bastianus Bonamilij Angelus
Petri

Octavi Gentilis, Fabritius Ianus
Octavianus Tiburtij Marcus
Virgilij, Silvanus Placiti Ma-
-uritius Arighi Marcus Hora-
-tij, Angelus Petrus Achilles
Io: Iulius Silentij, Io: Ant.
Horatij, Ioseph Iuliangeli, Boni
fatius Angelinus Damianus
Bonaventini, Rodulphus Ubal
-di, Archesius Fulgentij Marti-
-nus Sartorij, Melchior Horatij,
Io: Bastiani Lepitus Vicini
Fulminus Ulyssis, Lucius Sigismundi
Antonius Mauri Petrus Philippus
Emiliani, Io: Felix Lucas Ar-
-cangeli Bonentius Desiderij
Bastianus Io: dominicus
Cesaris, Romulus D. Sigis-
-mundi, Laurentius Iacobi
Philippi, omnes homines Consilia-
rij, et particulares terrae ind.
Castro degentes totum Consilium
facientes et totam ipsam uni-
versitatem representantes

asserentes

asserentes se esse in numero
sufficienti et ultra duas tertias
partes hominum d.ti Castri et
initi supd.ti Capitulat.bus et
adiunctionibus per Nos Not.um
antedos et supras recitatis
et alta et intelligibili voce
expressis et declaratis et per ipsos
et quemlibet ipsorum Consiliarum
bene auditis et intellectis supt.
omnes Priores Consiliarij et
Particulares psone tam Nore
Comunis quam eorum proprijs et
privatis Nominibus respee
promittentes etiam de rato
pro absentibus et ratificari
facere omnia supra scripta quatis
opus sponte omni m.li modo
supd.a omnia sicut supra per
spdos homines Capitulata et
concordata, unanimiter et
concorditer una voce et nemine
penitus discrepante tam
Nore publico quam privato ut
supra

158v

ut supra pro se acceptantes,
et acceptans et quilibet ipsorum
de dictis Consiliarijs accepta-
uit et acceptat et promiserunt
et quilibet ipsorum tam Notis
publico quam priuato ut s.a
pro se ipsis heredibus et in Off.
successoribus respective sponte
Tum promissit supradicta omnia
sic ut supra capitulata et
composita semper et omni
tempore perpetuis futuris
temporibus manutenere atten-
dere complere et inuiolabiliter obser-
uare, et dictis Capitulationibus
et Consensibus in eis contra non
faciendi vel venire publicè
vel priuatè et contra non fa-
cient dicent vel venient quouis
pretextu causa ratione iure ti-
tulo, ingenio vel quesito colore
etiam quod de iure possent,
quibus omnibus scienter et expres-
se renuntiarunt et quilibet
ipsorum

renuntiavit et renuntiat sub
poena et ad poenam si publice
contra premissa innovatum
attentatum et contrafactum
fuerit pro quolibet vice
scutorum quingentorum Rev. Apl.
Cam.ae pro medietate Cam.ae
Illmorum DD. et pro alia medietate
parti observanti et non con-
trafacienti Nobis Notarijs pub.cis
ut supra et stip. et si aliquod
seu aliquos privatè d.is Capitu-
lis, ut supra contrafactum fuerit
tam proponens q.tum premissa, arren-
gando consulendo tractando
vel procurando quovis quovis
alio modo sub. dicens ut supra
applicans quas poenas quas poenas
pro quibus omnibus et singulis
observandis tenendis et complen-
dis dd. Priores se se ipsos et in offo
successores et omnes supra Consilia-
rij et particulares ipsorum se se
ipsos eorumque heredes et successores
quoscumque

159v

quorumque ac ipsorum dd. Comunis
bona quecumque presentia et futura ubique
existentia in ampliori forma Cam.
Apliche cum Clausulis Solitis et Consuetis
obligaverunt et hipotecarunt et ita
tactis Scripturis ad Sancta dei
Evangelia in Manibus Nostris
Juraverunt Super quibus Actum
in Castro Turris in domo dd. Coris
solitis, presentibus dd. Mag.ci dni
Priorum presentibus d. Anibale de
Rubeis de Terstello Lateranensis
diecesis et Arcangelo Lucii
de S. Miniliano eiusdem diecesis
testibus habitis atque rogatis.
Die 19. Mensis Augusti 1607. Mag.cus
d. Alexander Taffaianus ad presens
Castri Collisratti et Turris Potestas
pro Illmo. d. Coradino Orsino co
hadunavit Consilium Castri Turris vi-
sive heri sero bandito et preconizato
per Thomam Pub. baiulum ut Moris
est ut retulit Mihi (in quo de
ord. dd. Illmi d. Coradini fecit talem

propositionem

proposita videlicet ~~~~~~~~~~~~

Il Sig.r Alessandro Raffaiani al presente Podestà per l'Ill.mo Sig. Cardinale Ursino de Nome et Commissario de SS. Ill.mi propone à Voi Consiglieri infrascritti che essendo aposta la pena di scudi cinquecento nel ultimo Capitulare fatta sotto la forma Claudiana da applicarsi la metà alla Camera delli Ill.mi Sig.ri et l'altra metà alla parte observante et perche nella Capitolatione vecchia senza liquidazione della quale è stato fatto et assegnato il tutto se pare à questo publico di redurre e minorare detta pena alli scudi trecento contenuti nella Capitolatione vecchia et applicarli la metà alla Camera delli Ill.mi Sig.ri l'altra per un quarto al accusatore et l'altra al essecutore conforme alla detta Capitulatione che cosi si desidera dal detto Ill.mo per ogni bon fine e santo

160v

e tanto più, che dalla Comtà di
Alestalle è stato resoluto in
Consiglio che dta pena si medesi
e si reduca alli Scudi trecento
conforme alli Capitoli Vecchio
et applicarsi secondo la forma
di dti Capitoli. In quo quid
Consilio interfrt omnes Motius
Mutius Luce Arcangeli Xforus
Vicini Ioes Alexander Petri
Ioes Marcus Antus Contij Priores
Nec non Hector Contij Saulus
et Paulus Milius Fabiani
Bernardin angelus Tanus Nun-
-tiangelus Sancti Bastius Ioes
Pauli, Romulus Thiberij Paulus
Petrus Bertalli, Massilius et
Nicolaus Mainoni Dominicus
Cesaris, Dileccus Silvestri, Lentulus
Balthasaris, Bastianus Bonami-
-ci, Silvester S. Liuiangeli Ioes
Maria Mainangeli, Paulus
Alosij, Petrus Martinus Tanus
Flaminius Michaeangeli, Argentus
Petri

Petri Gentilis Persius Alexij
Fabritius Damus Remedius
Lattantij Scheeniis Claudi
Prometheus et Marcus Horatij
Angelus Pesus Achilles Joes
Julius Silensij Joes Antius Ho-
ratij Matheus Juliangeli
Bonifatius Angelinus Rodul
:phus Bertelli Astutius Ful:
:gentij Albinius Juliasti Joes
Bastiani Lepidus Lucini Fulvius
Ulissij Petrus Filippus Emiliani
Martinus Santorij Cesius Luij
Alcides Ganimedius Joes Felix
Luce Angeli Prancentius Pronentij
Bastianus Jois Tiberius Innocentij
Laurentius Damiani Thomas
Simonetti Basilius Jois Pauli
Faustus Cornelij Lectimius Sanus
~~Claus~~nus Jois Angeli Bapta
Suferentij Persius Alexij Joes
Paulus Alexandri: Suss que
proposita D.s Mag.cus D. Potestas
petijt reddi Salube Consilium

f. seqtes

161v

p(er) d(ic)tos Consultores. Qui Mag.ci
d. Potestas, et Priores d(ic)ti viden-
tes sup(radict)is p(re)missis, nemine velle
consulere, fuerunt Mandati par-
titu et illud palluctari per
bussolas et palluctas. b. Chi vole
et si acconsenta che si esseguis-
ca conforme alla proposta del
d.o Sig. Podestà, metta la fava
nel capello, chi no nella beretta
et datis fabis p(er) Thomam
publ. bainl(um) ac retulit Mihi
n.o 64. illisque redditis p(er)
Consiliarios fuerunt recepte
in pilleo n.o 33. et in bireto
n.o 31. adeo quod fuit obtentum
prout sic proposita ~~~
Post hec supradicti d. d. Potestas et Priores
sup(radic)ti diminut.ne et Mod.ne pene
p(redic)te in proposita ipsu(m) partitum
et illud ad bussolas et palluctas
palluctari. chi vole et si Contenta
che li Syndici che hanno capi-
tolato nell. altra Capitolaz.e
ultimam.te fatta, abbino autorità
di diminuire Moderare et applicare
d.a pena

Pena metta la fava nel ca=
=pello chi nò nella beretta et
datis palis per Thomam publicum baiulum
ut retulit mihi fuerunt no. 65. illisque
redditis per Consiliarios fuerunt
reperte in pilleo no. 52. et in
biretto no. 13. adeo quod fuit
obtentum prò ut supra in partito
presentibus Illustrissimo D. Simone Campello
de Spoleto et dno Cesarino Arcan=
=gelo de Collestatte testibus habitis
vocatis atque rogatis.

Anno Indictione Mense et Pontificatu quibus
supra die vero vigesima quarta
eiusdem. Cum sit quod aliis sub
die 31 Mensis Iulii proxime preteriti
Magnifica Communitas et homines
Terrae Collistattis et Turris Ursi=
=nae devenerunt fuerint ad quamdam
transactionem Concordiam et Capitu=
=lationes de et super Cursu aquae
ex flumine Nigre accipiendae
prò comodo et utilitate hominum
et particularium personarum Collestattis
et vigore Consiliorum prò utraque
Communitate

162v

Communitate fact. sub die 26.
7.bris Julij prox. preteriti
ex Actis Mei Josephi Chris
tallini et Claudiani Colletij
A felice Corniculi et Horatium
Magalottum de Allegratis Pe-
trus Martinus Sancus et Petrus
Leone Chiarradius de Tuore Syn-
dicos et priores in d.is Consilijs
electos et deputatos d.as Concordias
et Capitulationes acceptantes et
confirmantes Nomine dictarum
Communitatum cum bona gratia bene-
placito et licentia Ill.mi Dni
Coradini Ursini prout ex Actis
Mei Josephi Federici et D. Damia
ni Sanchi Notarij publicorum in
solidum rogatorum ad quos et post modum
sub die 8.va Mensis Augusti septem
omnia sicut supra facta accep-
tata et confirmata per septas
Communitates et illorum homines
denuo ratificata et approbata
et emologata in omnibus et per
omnia, et illas observare et

validitate

et Validitate apposita si
publice contravenientes fuerit
pena scutorum quingentorum et
applicandorum pro Medietate Camerae
Illmae d. d. et pro alia Medietate
Communitati et parti observanti
in Casu contraventionis contentis in
dictis transact. et Capitulationibus
prout ex supradictis actis ad quos &
et tandem sub diebus elapsis
Mensis Augusti de ord. Mag.ci dni
Alexandri Taffaiani ad presens dictorum
locorum Potestatis pro d. Ill.mo d.
Cardino Ursino suff diminut.
et reductione dictorum scutorum quin
:gentorum ad scuta recenta et
applicat. pro Med. Camerae Ill.mae
d. d. et pro alia pro uno quartu
Potestati et Execut. et pro alia accusa
:tori pro temporibus et c. in d.
Consilijs obtentus et resolutum
et ad statuta chiar. faciend demum
confirmari supp.ti homines et sa
alias electi et deputati in syndicos
et Procuratores

163v

et Prosequtione in d.is Consiliis cons
tat ex Actis Mei etc. Cancellarii
Notis, adque et Volentes Modo
supradicti pro supradicta Modera.ne
et reductione et applicat.e dictorum
scutorum quingentorum ad d.a scuta
recenta executioni demandare
Hinc est quod in Mei etc. Consti
tuti d. Felix et Horatius de
Alessandro, nec non Petrus Mar=
tinus Sanchez et Petrus Leo Char
Madius de Turre Sindici, et Pro
curatores electi et deputati ut
supra qui in vim facultatis
et auctoritatis sibi ipsis ut supra
concessis, datis et atributis pro se
ipsis, et nomine dictarum Communitatis
et particularium illarum personarum
spontem omni Meliori Modo supradictam
summam scutorum quingentorum ad
supradicta scuta trecenta reduxe=
runt et moderarunt et Condit.e
Illmorum DD. pro Medietate et pro
alia Medietate aucthoritate et
executioni respective applicaverunt
Me Notario etc. et promiserunt respective
firmiter

164r

futuris temporibus omnia supradicta
sic facta, reducta, Moderata et
applicata habere rata grata
et firma et non contrafacere
dicere opponere vel contravenire
ex quovis capite etiam in causa
Juris clausa aliàs de quibus et
quae omnia et pro quibus observandis
stati Priores et Syndici sese eorum
et dictorum hominum personarumque
haeredes et bona ac praefatas Comitis
bona praesentia et futura ubique
existentia in ampliori forma Cam.
Aplicae cum clausulis solitis citra obli-
gaverunt renuntiaverunt susciperunt
Juraverunt super quibus Actum
in Collestatte In Pallatio Illmi
D. Corradini Ursini praesentibus ibidem
Mag.cis et Ec.mo D. Gemasio Henrico
de Arceamma et D. Julio Pollicaro
de Pedeluco Interamnen dioecesis
Testibus habitis atque rogatis. —
Et ego Joseph Cristalinus de Collestatte
Spoletanae dioecesis publ.s Apostolica
auct.

auctoritate Notarius de praemissis omnibus in parte una cum D. Damiano Tanchio in solidum et in alia parte et me rogatus fui, ideo hic me subscripsi signavi et publicavi req.tus ~~~

✠ Tabellionatus D. Xp̄lini Signum

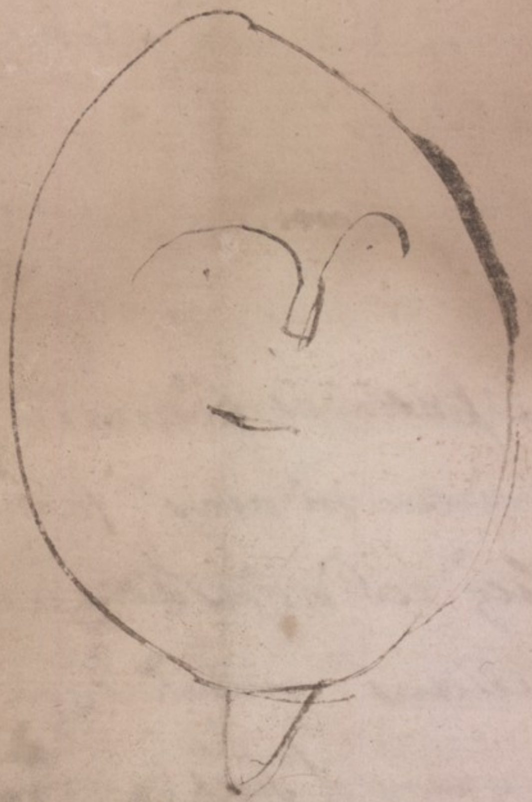

Antonio Serra Chierico di Camera
et della Stà di N. Sigre Giud. Deleg.

Havendo Noi in vigore d'un special
Chirografo di N. S. à Noi diretto deter-
minata et ridotta à fine la
Causa che p occasioni de Confi-
ni e Territorij verteva tra la
Communità di Collestatte e la
Comtà di Torr Orsina et ordina-
to che nelli Confini da Noi stabili-
ti si pongano termini divisorij et
necessarij come si contiene
nella Sentenza sopra di ciò da
Noi datta e perche Vogliamo che
li dti termini da ponersi d'orde
nrō in essecutne di da Sentenza
non possano mai p alcun
tempo esser amossi ò rimossi
Perciò habiamo voluto col pnte
publco editto ordinare et proibire
à tutte et singolari persone di
qual si voglia Stato Grado e Condite
tanto di Collestte quanto della Torre
et ad ogni altra psona etiam fo-
rastiera che non ardisca di re-
moure

direttam.te ne indirett.te per se
o loro stessi ò altra interposta
persona per qualsivoglia causa
pretesto, ò quesito colore amovere
rimovere, ò permuttare detti
termini ò alc.o d'essi sotto pena
di scudi Mille d'oro d'applicar=
si alla R. Cam.ra Aplica ed altre
pene temporali ad arbitrio della
Santità di N. S.

E perche maggiorm.te resti ciò esse-
guito Vogliamo et ordiniamo
che tanto la Comm.tà di Collestatte
quanto quella della Torre siano
obligati et debano unitam.te
ogni anno al primo di Maggio
ò altro gno da intimarsi ri=
vedere d.ti termini divisorij come
sopra et quelli far reatare et
accomodare secondo l'occas.e gra=
vando però i Priori dell'una et
l'altra Communità che saranno
pro temp.e per l'esseq.ne del sopra d.o
le med.e pene ~~~~~~~
Avverta però ogn'uno à non contrave
nire

166

contravenirà che si procederà
con ogni rigore
Dat. in Collestatte li 5 Novembre
1622.

Ant.s Serra C. A. C. Iudex del.s
Valerius Var.s Sec.s
Bernardinus Saracenus f. d. Cerme.
Soc.s pub. Bajulus Terre Collistatis
ret.t Band.m post pub.nem factam
a dno. Bernard.no Saraceno Not.o
publ.o ad hoc spect. deput. affixum
ad valuas Palatij Ill.mi D. Horatij
Ursini ubi premissa affigi solent
aliaq. fecisse pt. ut habuit in
Comissis hac die 5 9bris
1622.

Dom.cus Genesius Not.s
Simonettus pub.s bajulus Castri Nionis
retulit mihi C. retroscriptum ban.tum
post pub.nem factam dicto Dom.co
Saraceno Not.o ad hoc spect. de-
putato affixum ad valuas Palatij
Prioralis C. Turris ubi premissa
affigi solent aliaq. fecisse pt. ha-
buit in Comissis hac die 5 9bris 1622.
Dom.cus Gen.s Not.s

166v

Sentenza di Monsig. Ill.mo Serra

Die 5 9bris 1627

In Dei Nomine amen. Per hoc presens publicum Instrumentum Cunctis ubique pateat evidenter, et sit Notum quod Anno a Nativitate Dni N. I. Xpi 1627 Ind. 10 die vero 5 mensis 9bris Pontificatus autem SS.mi in Xpo Patris et D. N. D. Urbani divina Provid.a Papae VIII anno eius V. pro Communitate et hominibus Terrae Vesine q.a Commun.te et homi-nes Oppidi Collistatij fuit in actis Mei lata sententia tenoris sequentis, vz.

Xpi Nomine Invocato pro Tribunali sedentes et solum Deum pre oculis habentes, per hanc Nostram definiti-vam sententiam quam de Iuris peritorum Consilio, pariter et assensu in scriptis fecimus in Causa et Causis ex S. M. D. N. in vim Chirographi Manu sua sanct.ma signati Nobis Commis-sis. Communitatis et hominum Oppidi Collistatij

167v

Collistattis Turris Ursine ex una
et Comitatus hominibus Oppidi Collisti
partib. ex altera de et super divisione
et modo dividendi Tenimenta et bona
comunalia rebusq. aliis dicimus
decidimus declaramus assignamus
terminamus pronuntiamus et def
finitive sententiamus terminos
divisorios apponi et terminari
mandamus prout infra:

Che il p.mo termine si debba mettere
si come Noi dichiariamo vo-
lemo e deliberamo nella
strada sotto alla Madonna
della Valle nella strada
publ.ca confinante con li
beni di Cornelio Conti da Collep.
dal altra banda di Innocenzo
Bianchi dalla Torre, il quale
p(er) retta linea vada à rincon-
trare la p.ma cantonata del
orto di d.o Cornelio et seguitando
dalla d.a p.ma cantonata alla
seconda cantonata verso la
fonte da dirsi d'abasso si venga
à corrispondere nel angolo del

Fontanile

[illegible] 17

[illegible] del [illegible] tutto di [illegible]

[illegible] — 7

[illegible] — 6 — 4

[illegible] — 2

[illegible]

[illegible] — 4

4

4

Benedetto Casini alias [illegible]chetto —

Romeo Nag[illegible]letti —

Romeo [illegible] Belard[illegible] —

Carlo [illegible]evici —

Gregorio [illegible]arelli —

Lionardo [illegible]

[illegible] del [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

30.45

40.25

21.90

4.95

94.77